Dvije godine pisanja

Mavretić, Luka

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of dramatic art / Sveučilište u Zagrebu, Akademija dramske umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:205:321295

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

Repository of Academy of Dramatic Art

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA DRAMSKE UMJETNOSTI

LUKA MAVRETIĆ

DVIJE GODINE PISANJA

Diplomski rad

Zagreb, 2017.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

AKADEMIJA DRAMSKE UMJETNOSTI

Studij dramaturgije

Usmjerenje dramsko pismo i filmsko pismo

DVIJE GODINE PISANJA

Diplomski rad

Mentori: dr. sc. Sibila Petlevski, red. prof. art

Mate Matišić, red. prof. art

Student: Luka Mavretić

Zagreb, 2017.

SADRŽAJ:

1. Autoreferencijalni esej
   1.1. Godina filma
   1.2. Scenarij za cjelovečernji igrani film
   1.3. Pisanje nakon pisanja
   1.4. Autorske poetike film
   1.5. Autorske poetike drugi semestar
   1.6. Godina u kazalištu
   1.7. Dramsko pismo
   1.8. Pisanje nakon pisanja
   1.9. Autorske poetike kazalište
   2.0. Kratke forme
   2.1. Zaključak

2. Scenarij za cjelovečernji igrani film *Popis gostiju*

3. Cjelovečernji dramski tekst *Supermjesec*

4. Dramski tekst *Stranci,* kratka forma

5. Dramski tekst *Boxy,* kratka forma

Autoreferencijalni esej

Godina filma

Izuzev dva glavna predmeta na prvoj godini diplomskog studija *Filmsko i dramsko pismo,* dvaju predmeta koji su u svom najužem fokusu imali film, upisao sam i nekolicinu izbornih kolegija koji su se također bavili filmskim medijem. To su bili izborni kolegiji poput *filozofije filma* i *filmske kritike.* Do te godine odgledao sam veliki broj filmova, filmova različitih formata, autorskih filozofija, različitih zemalja porijekla i kinematografija, pa čak i različitih umjetničkih razreda, od najcjenjenih redatelja i scenarista do onih koji bi se u videotekama nalazili pod 'B ili C stupcima'. Kad se zbroji koliko sam vremena s tim medijem proveo u dva semestra mogu sigurno zaključiti da je moja prva godina diplomskog studija bila upravo *godina filma*.

Prije samog početka akademske godine saznao sam tko su moji mentori. Profesor Davor Žmegač trebao je biti mentor na mom radu na kolegiju *Autorske poetike* a profesor Mate Matišić mentor na radu na predmetu *Filmsko pismo*. Diplomski studij činio se kao novo iskustvo na starom fakultetu. Osnovni ciljevi i zadaci studija poput pisanja cjelovečernjeg scenarija za igrani film bili su izazovi s kojima sam se tada susretao prvi put. Zbog tih novih izazova drago mi je bilo saznati da ću raditi s mentorima s kojima sam radio na prijašnjim godinama studija, čije sam radne pedagodije dobro poznavao i koje su, prema mojoj procjeni, bile uspješne.

Scenarij za cjelovečernji igrani film

Prije potrage za samom idejom ili pričom pokušao sam se prisjetiti nekih filmskih uradaka koje sam obično uvijek uključivao u popise najdražih. Kroz nekoliko godina, posebice tijekom godina studija i otkrivanja novih autora, popis je postao dugačak. Uvrstiti sve utjecaje u jedan jedini scenarij činilo mi se nemogućim. Tako sam odustao od zamisli da si pomognem odredivši unaprijed barem neke od smjerova za svoj scenarij, kopirajući uzore. U traženje

filmske priče tako sam ušao potpuno otvoren za sve opcije. Prva metoda potrage za idejama, na prijedlog mentora Matišića, bilo je pretraživanje novinskih članaka. Imao sam tjedan dana vremena od predavanja do predavanja da pronađem tri potencijalne filmske priče. Tih sam sedam dana baš poput lika Louisa Blooma (Jake Gylenhaal) iz filma *Nightcrawler* (2014) na neki način strvinario nad vijestima i novinama iz čitavog svijeta. Možda zato što u tom tjednu svijet nije bio inspiriran ili možda zato što ja nisam bio inspriran, svoju filmsku priču nisam pronašao. Mentora sam nasmijao čitajući najsmješnije među člancima koje sam pronašao. Usprkos duhovitosti članaka o njima se nije mogla napisati komedija.

Odustali smo od novina. Metoda koju je profesor Matišić potom predložio je kratka priča. Koristeći proznu formu došao sam do priče o sinu kojeg već godinama proganja nasilna smrti svog oca. On razmišlja o osveti pomno bilježeći sve detalje iz života javne osobe koja je skrivila smrt njegova oca. To je ideja od koje sam već idućeg tjedna odustao, ali spominjem je zbog jedne zanimljivosti. Dvije metoda koje sam do tad pokušao koristiti i za koje sam mislio kako mi ne pomažu ipak su napravile određeni utjecaj. Lik sina kojeg sam koristeći kratku priču stvorio bilježio je život očevog ubojice izrezujući novinske članke i opsesivno prateći vijesti o ubojici, baš kao što sam ja pratio vijesti nekoliko dana ranije. A razlog iz kojeg sam odustao od te filmske priče ima veze s utjecajima koje sam spominjao ranije. Jednostavno nisam osjećao trenutak da pišem takvu jednu priču. Tada se rađa ideja da pišem komediju. Baš tih dana bio sam u društvu nekih ljudi i ispričao sam priču o tome kako sam prestao mucati. Mnogi detalje iz te privatne priče nasmijali su društvo u kojem sam bio pa sam pomislio kako bi o liku koji muca bilo dobro pokušati napisati komediju. Na sljedeće predavanje donio sam ideju o Klari. Ona je žena u kasnim tridesetima, koja muca ali koja nema značajnijih problema u svom životu. Živi okružena obitelji koja je podržava i ima uspješnog poduzetnika za zaručnika. Kako se njeno vjenčanje približava jedan neznačajan problem počne je mučiti- kako će izreći zavjete uz svoje mucanje. Klara potom odlazi logopedu koji joj pomaže ukloniti problem s mucanjem. Kako gubi problem s govorom tako Klara postaje sve više i više puna samopouzdanja. Nalazi bolji posao i zaljubi se u svog logopeda. I mentoru i meni ta se malena filmska priča svidjela, ali očitim je postalo kako je priča ipak nedovoljna za čitav cjelovečernji scenarij. Zaključili smo kako bi bila odličan dio omnibusa. Za temu omnibusa logičnim mi se učinilo izabrati *problem govora* koji sam kasnije razvukao pa je u konačnom nacrtu tema druge filmske priče bila *sloboda govora* jednog novinara; tema treće priče bio je gubitak glasa jedne televizijske voditeljice, a četvrta priča imala je u svom fokusu vrlo uspješnog poduzetnika čiji je sin odlučio postati Japanac.

Kao što sam maloprije rekao, za ovu ideju raspisao sam nacrt, čak i dispoziciju u obliku scenoslijeda, ali tu sam stao. Radeći na priči s mucavicom koja vježba svoje zavjete prisjetio sam se kako sam prijateljici koja se udavala napisao zavjete za vjenčanje. Učinilo mi se kako je to ipak jedina priča koja mi treba. Tada sam razvio sljedeći nacrt. Bila je to priča o mladoj glumici **Klari** koja nikako ne može napisati bračne zavjete za svoje skorašnje vjenčanje. Zaplet se bazirao na tome da Klara za pomoć u pisanju zavjeta zamoli povremenog pisca **Nika**, na čijoj je promociji knjige nedavno bila. Klarin problem, njena nemogućnost da izjavi ljubav osobi za koju bi se trebala udati i njena dosjetka da nekog zamoli da to napravi umjesto nje su sve što sam imao zamišljeno. Prvenstveno je zato moj scenarij čitav niz tjedana i verzija započinjao sa prvim ljubavnim odnosom između zaručene Klare i njenog pisca pomagača, Nika. Nakon tih nekoliko scena njihovog ljubovanja vratili bismo se u prošlost, kada su se njih dvoje prvi puta susreli, na promociju knjige. Na taj sam način pokušao sebi zadati ono što se ionako mora dogoditi između njih dvoje . Osjetio sam instantno olakšanje zato što s tim ljubavnim događajem na samom početku scenarija prodirem toliko daleko u radnju. Znanje o tome kamo scenarij mora stići do svoje druge trećine donijelo mi je zalet pisanja. Zalet pisanja pak nije donio samo dobre stvari, već i neke greške, poput stvaranja nepotrebnih linija radnje i sličnog. Ipak, jedna mi je greška iznenađujuće pomogla. U prvim tjednima pisanja scenarija zamišljao sam da ga vode dvije fokalizacije, ona Klarina i ona Nikova. Njihova je prisutnost fokalizirala sve što se događa njima i sve što se događa drugim likovima, u prisutnosti Klare i Nika naravno. No, jednom sam prilikom napisao scenu u kojoj se Klarin zaručnik **Frano** pojavljuje potpuno sam i bez pratnje svoje zaručnice (fokalizatora). Ta scena ubrzo je izbačena iz scenarija jer se ispostavila kao nepotrebni rukavac, ali pomogla je stvoriti ideju da napišem film iz četiri, a ne dvije fokalizacije. Pritom su Klara i Niko zadržali svoju važnost, oni su ostali glavni nositelji filma, ali njima su se u fokalizacijskom smislu pridružili Frano i **Hrvojka**, Klarina najbolja prijateljica, također glumica. Takav splet fokalizacija omogućio je da ti sporedniji likovi, Hrvojka i Frano, razviju vlastite probleme, želje i žudnje koje će kasnije doći do vrhunca te se ispreplitati sa tkz. silnicama glavnih likova, Klare i Nika.

Kao što sam to napisao ranije, početak zapleta trenutak je u radnji kada Klara od pisca traži pomoć u pisanju zavjeta. U sastancima i razgovorima o zavjetima između njih dvoje pojave se osjećaji koje oni međusobno zataje, ali zato, svaki za sebe prolaze unutarnju agoniju osjećaja. Klara u jeku priprema za vjenčanje razmišlja o drugom muškarcu (ovdje njena nemogućnost izražavanja ljubavi dobiva ironijsku notu, jer ona nije spremna priznati niti da svog zaručnika

ne voli), a Niko, lažući Klari kako ne piše njene zavjete, zapravo u bunilu snažne inspiracije piše sjajan roman. Zanimljivo je primijetiti da ovdje svaka akcija povlači vrlo sličnu reakciju. Primjerice, Klara koja zbog svoje nemogućnosti da kaže nešto zatraži pomoć pisca, a taj pisac, nakon što se u Klaru zaljubi, ne može to priznati njoj, niti joj priznati da o njoj piše u svom romanu.

Taj oblak međusobnog laganja i prešućivanja vrsta je iluzije za Frana. Lik Frana gotovo je u cijelosti koncipiram po modelu *Don Quihota*, poznatog umišljenog viteza Miguela de Cervantesa. Frano je, baš kao i Don Quihot, vođen iluzijama. Po profesiji Frano je inženjer koji radi na vjetroelektranama (vjetrenjače). Njegov glavni problem, barem dok ne shvati da su njegove zaruke laž, je to što nema prijatelja. Taj problem dodatno je neugodan jer Frano treba vjenčanog kuma. Na kratko mu prijatelj postane pisac Niko. To prijateljstvo još je jedna iluzija jer je Klara nagovorila Nika da upozna Frana ne bi li mu pisanje zavjeta bilo lakše. Lažnost tog prijateljstva može se usporediti s lažnošću prijateljstva između Don Quihota i Sancha Panze koji se želi obogatiti. Pritom je, baš kao i Sancho, Niko svjestan svih Franovih iluzija.

Upoznavanje Frana i Nika označava kraj prve trećine filma. Treba reći da je film strukturiran u tri trećine koje se na neki način razlikuju upravo u Franovom odnosu prema cijeloj radnji, što je zanimljivo jer je on sporedniji lik. U prvoj trećini Frano ne zna ništa, na početku druge trećine Frano upoznaje Nika koji se lažno predstavlja a na početku treće trećine filma Frano saznaje za ljubavnu vezu između svoje zaručnice i pisca Nika. Zanimljivo je i to što se vjetrenjače na kojima Frano radi pokvare kada se razbije njegova iluzija.

Kad sam dovršio scenarij ili bolje rečeno, kad sam ga uredio do te mjere da sam se usudio poslati ga pred ispitnu komisiju, najviše sumnji postavljala mi je posljednja trećina scenarija. Imao sam osjećaj da je taj posljednji dio scenarija mogao biti još bolji, ali nisam mogao tada zamisliti ništa konkretno što bih promijenio.

Pisanje nakon pisanja

Ubrzo nam se pružila prilika da na *pitching eventu* na Akademiji dramske umjetnosti, pred publikom sačinjenom od producenata, filmskih redatelja, glumaca i ostalih zainteresiranih profesionalaca predstavimo svoje scenarije. Imao sam iskustva s javnim nastupima ali ne i

konkretnog iskustva s *pitchingom.* Imali smo nekoliko sati priprema koje su vodili profesori Ankica Jurić Tilić i Damir Terešak. Ondje su nas upoznali s formom *pitcha* do te mjere da smo mogli pripremiti vrlo kratko izlaganje o sebi i svojim scenarijima. Kroz rad na potpunom skraćenju svoje filmske priče povodom izlaganja na *PitchADU* osjetio sam koji su dijelovi scenarija potrebni a koji su suvišni. Odlučio sam još raditi na scenariju, neovisno o kolegiju *Filmsko pismo* i činjenici da sam s prvom verzijom scenarija već položio predmet.

Priča je u načelu ostala ista ali je u novoj verziji ispričana ponešto strukturalno drugačije. I dalje se radi o lineranom pripovijedanju, ali fokalizacije koje upravljaju radnjom sad su neometane nekim viščima koje sam prepoznao u prošloj verziji. Primjerice, u odnosu na prošlu verziju, izbačeni su suvišni sporedni likovi. Time se četverokutu glavnih likova (Klara, Fran, Niko, Melani) dalo puno više prostora za razvoj i za razne oscilacije unutar tih odnosa. Primjera radi, izbačene su sporedne linije s Klarinim roditeljima i linija s Nikovom urednicom koja se u njega zaljubljuje. Također, vrlo zahtjevna i nepraktična linija s Nikovim romanom za ovu verziju je izbačena. Kako sam napomenuo, priča sa svojim osnovnim zapletom nije toliko izmijenjena, ali s novo dobivenim prostorom razvili su se, u fabularnom smislu, potpuno novi vrhunac radnje i rasplet, sredina i kraj. Posebice posljednja trećina filma za koju sam još tada, kod prve verzije osjetio da može biti puno bolja. Umjesto jednostavnog prekida između dvoje zaručnika, što je u prošloj verziji predstavljalo vrhunac, sad se pri vrhuncu događa komično lažno samoubojstvo koje ponovno promiješa emocionalne karte između Klare, Melani i Nika. U žanrovskom smislu, prvu verziju karakterizirao sam kao humornu dramu, a sada je scenarij puno bliže 'čistoj' komediji, s utjecajima komičnog u Woodyju Allenu i Paulu Thomasu Andersonu. Također, vjerujem kako je motivacijska logičnost emotivnih promjena u likovima u ovoj verziji, usprkos komičnosti, kompleksnija i uvjerljivija. Diplomskom radu priložio sam onu verziju scenarija s kojom sam izašao na završni ispit iz kolegija *Filmsko pismo* na 1. godini MA studija. Na novoj verziji planiram još raditi i ona još nije spremna za prezentiranje.

Autorske poetike film

Kako sam spomenuo u uvodnom dijelu teksta, poznavao sam pedagogiju profesora Žmegača još otprije. Predavao mi je kolegij *Filmsko pismo* na drugoj godini BA studija. O kolegiju *Autorske poetike,* kolegiju koji mi je profesor Žmegač trebao mentorirati na MA studiju, od starijih kolega saznao sam ponešto. Znao sam kako bi kolegij trebao služiti istraživanju različitih scenarističkih stilova i pristupa razvoju scenarija.

Nekoliko dana prije prvog sata dobio sam e-pismo od mentora u kojem predlaže suradnju s dvojicom slovačkih studenata koji povodom razmjene studenata trenutno slušaju predavanja na našoj Akademiji. U tom e-pismu profesor je istovremeno predložio i koncept suradnje između kolegice Valentine Galijatović, kolega sa slovačke akademije i mene. Profesor Žmegač predložio je zajednički rad na omnibusu sa zajedničkom temom koju ćemo odrediti na prvom predavanju. Za idejnu odrednicu za naš omnibus profesor je predložio film *Babel* redatelja Alejandra Gonzaleza Inarritua i scenarista Guillerma Arriage.

Na prvom satu upoznali smo slovačke kolege, bili su to studenti Peter Roško i Stanislav Pavlovič. Njima se također svidio profesorov prijedlog pa smo otpočeli s prijedlozima. Nastava se održavala na engleskom jeziku. Peter i Stanislav prepričali su nam svoje dotadašnje projekte koji su u pravilu bili vezani uz žanr. Oni su naime funkcionirali kao tandem, obojica bi pisala scenarij a potom bi obojica i režirala kratke filmove. Snimku njihovog tada najnovijeg uratka uspjeli smo i pogledati na *youtube* kanalu. Bio je to kratki igrani film u žanru vesterna, ali u suvremenoj adaptaciji. Stanislav i Peter objasnili su kako im je preostao jedino žanr komedije od kojeg su do tad pomalo zazirali. Između nas četvero ubrzo je došlo do sporazuma kako bi žanrovski koncept omnibusa trebao biti komedija. Unaprijed smo morali osmisliti ima li povezanosti između naših filmskih priča. I ovdje smo vrlo brzo pronašli dogovor, zamislili smo kako će povezanosti biti. Ipak, nismo htjeli da naše četiri filmske priče spaja događaj. Radije smo izabrali mjesto kao zajedničku točku svih priča. Ne sjećam se tko je predložio bolnicu kao naše mjesto, znam samo da nisam bio previše oduševljen tom idejom, nisam znao što bih s bolnicom. Ali nisam se bunio, činilo mi se logičnim kako u suradnji četvero različitih autora mora biti kompromisa i nekih novih izazova u pisanju.

U idućih nekoliko predavanja osmislili smo likove i filmske priče koje su se odvijale oko njih. Peter i Stanislav pisali su na engleskom. Kolegica Valentina i ja pisali smo na hrvatskom

jeziku pa bismo slovačkim kolegama u detalje prepričavali naše priče a kasnije i scenarije. Iako smo se prethodno dogovorili o žanru i mjestu radnje, prve verzije scenarija ipak su me iznenadile. Naše komedije nisu bile komične na isti način, moglo bi se čak reći kako su to bile četiri različite vrste komedije. A bolnica kao mjesto radnje značajno se razlikovala od jednog do drugog autora. Ispostavilo kako se ustroj i struktura bolnica uvelike razlikuju u Slovačkoj i Hrvatskoj.

U idućoj fazi rada pokušali smo ukloniti prevelike razlike u žanrovskom smislu i u točki spajanja, bolnici. Pokušali smo uvesti i detalje koji bi se provlačili kroz sve četiri filmske priče čime bi se ojačala struktura omnibusa. Ujednačili smo i duljine trajanja tako da je svaka filmska priča imala dvadesetak stranica scenarija.

Autorske poetike drugi semestar

Peter i Stanislav vratili su se u Slovačku, omnibus je bio dovršen do te mjere da smo s njim bili zadovoljni. Najednom se stvorio osjećaj da ponovno iznova upisujem kolegij *Autorske poetike* jer sam se ovog puta nalazio sam ispred profesora, bez kolega iz inozemstva i ovisio sam o vlastitim idejama. Na tu promjenu trebalo se naviknuti. Nisam odmah na prvom predavanju imao spremnu ideju za novu filmsku priču.

Na idućem predavanju profesoru Žmegaču predložio sam priču o dvojici braće u kasnim tridesetim godinama koji odlaze zajedno urediti vikendicu i zemlju oko nje. **Fabijan** i **Borna** isprva ne razgovaraju, ali jasnim nam postaje kako Fabijan nije pretjerano sretan oko boravka ondje. Borna otpočinje s radovima, kosi zaraslu travu, pregledava oštećenja na malenoj kući, radi sitne popravke. Fabijan mu se ne pridružuje. Borna i Fabijan ubrzo zapadnu u razgovor o obitelji iz kojeg nam postane jasno kako su obveze oko njihovog ljetnikovca donedavno pripadale njihovom ocu. Između braće nastane svađa, podjele se u poslovima i ne razgovaraju. Na samom kraju dana, Borna odluči posjeći stablo za koje procijeni kako je trulo. Borna posjeće stablo i ono počne padati, no ubrzo se u padu zaustavi, nakošeno pod kutem od 45 stupnjeva i bez ikakve prepreke koja bi spriječila pad stabla na zemlju. Borna nekoliko trenutaka promatra nakošeno stablo koje protivno svim zakonima prirode odbija pasti na zemlju. Pridruži mu se Fabijan. Dvojica braće večer provedu u razgovoru, pomirivši svoje razlike, a idućeg jutra stablo pronađu na tlu.

Pišući ovu filmsku priču pokušao sam, pored likova i prostora, osmisliti i simbol koji bi me vodio u pisanju. Simbol koji me ovdje inspirirao bio je *obiteljsko stablo* kojim sam u ovom scenariju postigao zaplet. Dvojica braće u svađi morala su dodatno produljiti svoj boravak na ljetnikovcu zabrinuti oko čudnog stabla i tako su posljedično ponovno postali bliski. Osim simbolike koja je za mene bila novost kao inspiracija, pišući scenarij iskušao sam i atmosferu žanra misterije koju do tad nikad nisam imao prilike istražiti.

Godina u kazalištu

Druga godina MA studija *Filmsko i dramsko pismo* nije nosila jednaki broj nepoznanica kao ona prethodna. Već sam bio navikao na pojedinačni rad s mentorima a i zadaci koje je trebalo ispuniti poput cjelovečernjeg dramskog teksta bili su mi poznati. Na trećoj godini BA studija prvi put sam se susreo s izazovom tog formata. Nakon dvojice mentora dobio sam dvije mentorice, profesoricu Sibilu Petlevski i profesoricu Ladu Kaštelan. Pritom je profesorica Kaštelan mentorirala kolegij *Dramsko pismo* a profesorica Petlevski *Autorske poetike.* Jednako kao što je to bio slučaj s mentorima Žmegačem i Matišićem, otprije sam poznavao pedagoški rad profesorica Petlevski i Kaštelan.

Dramsko pismo

Iako sam znao da se bliži prvo predavanje, nisam radio na ideji za cjelovečernji dramski tekst. Nije se toliko radilo o tome da nemam ideja, jednostavno nisam bio spreman izabrati jednu. Na uvodnom predavanju profesorica Kaštelan je iznijela plan rada s kojim sam se složio. Bilo mi je drago što je pred nama toliko vremena za rad na drami. U prvom semestru trebali smo razvijati samu ideju, karaktere likova i priču koja se zapliće oko njih. U drugom semestru trebalo je sve te bilješke okupiti na jednom mjestu i napisati cjeloviti dramski tekst.

Imao sam nekolicinu ideja pa sam ih profesorici i iznio na idućem predavanju. Ponovno nisam bio siguran za koju bih se od tih ideja vezao dugoročno. Kad razmislim, ne mogu se sjetiti većine od tih ponuđenih ideja. Tek sam se tjedan dana kasnije, gledajući jedan od dražih igranih filmova u posljednje vrijeme, *Whiplash,* dosjetio potencijalne ideje za dramski tekst.

Zapravo, teško je reći kako mi je sinula čitava ideja ili svi likovi, ali prisjetio sam se jednog motiva iz vlastitog dramskog teksta kojeg sam započeo na trećoj godini BA studija. Radi se o motivu fotografiranja različitih detalja na ljudima. Oko tog motiva polako se počela stvarati osnova za priču. **Pjer** je odnedavno umirovljen fotograf kojem je prije nekoliko mjeseci preminula supruga. Svoju ljubav prema preminuloj supruzi počeo je obnavljati tražeći u slučajnim prolaznicama, na ulici ili u parkovima, fizičke detalje koji su ga podsjećali na njegovu suprugu. On bi se tako suptilno prikradao ženama i fotografirao ih, stvarajući nelagodu kako fotografiranim ženama tako i svojoj kćeri **Matiji** koja bi ga pratila u tim šetnjama, bojeći se pomalo za očevo zdravstveno stanje. Matija je zbog čudne odsutnosti u mislima kod oca počela sumnjati na demenciju. Ubrzo Pjera tijekom šetnje ulicom, bez pratnje kćeri, udari autobus te on završi u bolnici s lakšim ozljedama. Najveća posljedica te povrijede zapravo je povratak Pjerovog sina **Andreja** koji je već neko vrijeme otuđen od Pjera i polusestre Matije. Matija i Andrej susreću se u očevom stanu i ondje zapodjenu razgovor koji ih polako odvlači sve dublje u obiteljsku prošlost.

Nakon što sam izabrao ideju koju ću raspisati učinilo mi se logičnim da za preostale detalje, u smislu strukture i načina raspisivanja, konzultiram neke od svojih dramsko spisateljskih uzora. Tu ponajprije moram istaknuti dvije drame i dvojicu autora, Erica-Emmanuela Schmitta koji 1996. godine objavljuje dramu *Enigmatske varijacije* te Davida Auburna koji je za svoju dramu *Dokaz* iz 2000. godine dobio *Pulitzerovu nagradu.* Schmittove *Enigmatske varijacije* pomogle su mi da izaberem brojnost likova koji će iznijeti čitavu priču i dinamiku kojom priča ponire sve dublje u sebe i time se sve više razotkriva. Drama *Dokaz* D. Auburna inspirirala me ponajviše svojom strukturom, u tom dramskom tekstu izmjenjuju se prizori sadašnjosti i prošlosti uvijek smješteni u isti prostor, trijem kuće u Chicagu. Pritom bi prizor iz sadašnjosti postavio neko pitanje a prizor iz prošlosti bi na to pitanje odgovorio. Radnju svog dramskog teksta smjestio sam u jedan prostor, dnevni boravak Pjerovog stana, a ondje su se izmjenjivali prizori iz sadašnjeg i prošlog obiteljskog života Pjera, Matije i Andreja. Pišući prizore sam koristio upravo metodu postavljanja pitanja, stvaranja mini zapleta u prizoru *sadašnjost* na koji bi potom dao odgovor u prizoru *prošlost.* Nisam htio napisati linije u cjelosti pa ih potom razbijati na dijelove i miješati ih međusobno. Pisao sam upravo onako kako je drama i strukturirana, dopuštao sam da me pojedini prizore iznenade svojim sadržajem, barem koliko je to bilo moguće jer sam o prošlosti i budućnosti likova znao gotovo sve. Jedan dio drame ipak me uspio iznenaditi. Nakon što sam napisao prizor u kojem Matija i Andrej postignu određeno pomirenje pomislio sam kako je drama dovršena. Zapisao sam

masnim crnim slovima *kraj* i tako dramu prezentirao mentorici. Na predavanju smo se toliko zaokupili razgovorom o karakterima tih dvaju likova da sam zaboravio sebi ili profesorici postaviti pitanje kraja. Završava li zaista drama na tom mjestu. Ne mogu reći kako sam do odgovora stigao matematikom, ali počeo sam razmatrati sve do tad napisane prizore i pokušao sam 'zbrojiti' je li netko nekome ostao dužan reći još ponešto. Čitajući na neki način osjećaje i potrebe svojih likova došao sam do zaključka kako nedostaje još jedan prizor, onaj s Matijom i Pjerom. U tom prizoru Matija dopušta svom ocu novi odlazak u inozemstvu, čime ostvaruje veliku pobjedu nad svojim strahovima vezanima uz oca, samo da bi ubrzo shvatila kako je njen otac spakirao prazne kovčege, otkrivajući tako svoju potpunu senilnost.

Pisanje nakon pisanja

Dramski tekst *Nešto poput autobusa* prijavio sam te iste godine na *Kuferov* natječaj *Mala noćna čitanja*. Tri ravnopravna pobjednika dobila bi priliku da sa svojim dramskim tekstovima sudjeluju na spomenutim dramskim čitanjima. Tekst sam prijavio u onom obliku u kojem je bio prezentiran na završnom ispitu iz Dramskog pisma. *Nešto poput autobusa* uspio se plasirati među tri nagrađena teksta, a dodjeljena mu je redateljica Dora Ruždjak Podolski. Prije početka proba pročitao sam još jednom tekst i shvatio kako mi je odmak od teksta koristio. S nekoliko mjeseci razmaka između dvaju čitanja uvidio sam viškove u drami, naposljetku sam izbacio čak desetak stranica. Tekst je u formi dramskog čitanja izveden u GK Gavella. Također, *Nešto poput autobusa* ulazi u uži izbor za nagradu 'Marin Držić' za 2016. godinu.

Autorske poetike kazalište

U samom početku rada na kolegiju *Autorske poetike* s mentoricom Sibilom Petlevski pronalazak ideje nismo unaprijed postavili kao prioritet. Profesorica je tada radila na radionicama pisanja iz kojih je preuzela neke vježbe koje sam kroz nekoliko sljedećih predavanja rješavao. S obzirom da su te vježbe pisanja osmišljenje za radionicu, neke od njih zahtjevale su suradnju više ljudi. Na idućem predavanju sam na jednoj vježbi surađivao s kolegicom Valentina Galijatović koja je također pohađala kolegij kod profesorice Petlevski.

Prvo smo kolegica i ja trebali osmisliti nacrt za lik, osnovne silnice i karakterne crte. Na idućem predavanju V. Galijatović i ja smo utjelovili svoje osmišljene likove u kratkom dijalogu u kojem smo djelovali kroz likove, ne kroz sebe. U analizi vježbe kolegica i ja prisjetili smo se američkog televizijskog serijala *Afera* koju su zajedno osmislili autori Hagai Levi i Sarah Treem. Serijal prati nesretno oženjenog srednjovječnog pisca koji se tijekom godišnjeg odmora upušta u ljubavnu aferu s konobaricom u malenom priobalnom mjestu.

U prvim sezonama serijal je krasila vrlo uređena strukturalna suigra dviju perspektiva koje su se ponekad značajno razlikovale. Naime, u prvoj polovici epizode pratili bismo dan iz perspektive pisca Noah-e a potom bismo isti vremenski period pratili iz perspektive konobarice Allison. Strukturalna suigra kroz daljne se sezone ponešto promijenila, postala je kompleksnija, ali kolegicu Galijatović i mene prva je sezona inspirirala na ideju. Profesorici i mentorici predložili smo zajedničko pisanje dramskog teksta, temeljeno na metodi kojom smo u dijaloškoj improvizaciji naše likove spojili u susretu, inspirirani djelomice i serijalom *Afera.*

Profesorica je na naš prijedlog pristala i potom smo se dali u daljni rad. Kolegica je stvorila ženski lik a ja sam osmislio muški. Smjestili smo ih u hotelsku sobu u centru Pamplone gdje provode disfunkcionalan godišnji odmor. Ubrzo smo shvatili kako moramo birati između dvije metode. Ili ćemo napisati istu dramu koristeći svoj lik i onaj tuđi kako najbolje znamo ili ćemo simulirati dijalog između likova od kojih smo zaista poznavali samo onaj kojeg smo i sami osmislili. Jedna je metoda isključivala onu drugu. Odlučili smo ih zadržati obje, ali s malenim kompromisom. Shvatili smo kako različite perspektive vezane uz neki događaj mogu biti tema priče, tema dijaloga. Počeli smo naše improvizacije. Replike svojih likova bismo smišljali i govorili, jedan od nas dvoje bi pritom bio zapisničar i na računalo bilježio 'razgovor likova'. Drama je dobro napredovala, usprkos činjenici da ovakvu vrstu suradnje kolegica Valentina i ja prvi puta koristimo. Prvo poteškoća na koju smo naišli bila je potreba za uvođenjem trećeg lika. Do tad smo vrlo pažljivo vodili računa o našim udjelima u pisanju, kako bismo oboje podjednako bili uključeni u dramu a uvođenje novog lika stvaralo je problem u tom učesništvu. Naposljetku smo postigli još jedan autorski kompromis. Treći lik osmislili smo zajedno a kontrolu nad njim preuzimali naizmjence. Kako bismo u drami podcrtali prvu prepreku, naš treći treći lik učinili smo transeksualnim. Dramski tekst *Supermjesec* pisali smo linernom linijom s blagim vremenskim razmacima između prizora koja se u velikom udjelu odvija u istoj večeri i jutru koje nadolazi.

Kratke forme

Na početku drugog semestra s profesoricom smo zaključili kako smo istraživalačke parametre kolegija *Autorske poetike* ispunili. Ipak, preostao nam je još jedan čitavi semestar. Još od vremena prve godine BA studija nisam pisao kratke forme. Učinilo mi se logičnim na posljednjem semestru pisati formu s kojom je cjelokupni studij i otpočeo. Na prvoj godini BA studija tjedno smo pisali etide na kojima smo vježbali tehniku pisanja, razvoj likova i radnje unutar svega nekoliko stranica. Forma koju sam odlučio isprobati u drugom semestru na kolegiju *Autorske poetike* oslanja se na spomenute etide, a radi se konkretno o formi desetominutne drame.

Tijekom pisanja prve kratke drame pisao sam ne samo s oprezom u uobičajenim estetskim kategorijama poput stila, razvoja likova i radnje, dodatan oprez posvetio sam nametnutim pravilima takve kratke forme. Desetominutni komadi ne trpe viškove, a protok informacija mora biti posložen vrlo precizno kako bi se unutar tako malo prostora mogle uspostaviti karakterizacije likova i preostali dinamički proces jednog dramskog teksta. Učinilo mi se logičnim brojnost likova u takvoj kratkoj formi svesti na dvoje. **Edi** i **Matej** mladi su kemičari zaposleni na fakultetu. Edi prespava u Matejevoj garaži nakon, čini se, ozbiljne svađe sa svojom suprugom. Pratimo njihov razgovor koji se odvija idućeg jutra smješten u Matejevu garažu s ležajem. Matej probudi Edija počevši raditi nešto s kemijskim instrumentima. Matej još uvijek pospanom Ediju objasni kako zarađuje novac sa strane radeći specijalne efekte i ekplozije za rekonstrukciju srednjovjekovne bitke koju organizira lokalno društvo ljubitelja srednjeg vijeka. Edi istakne kako bi Matej mogao dobiti otkaz ako fakultet sazna za njegov posao sa strane. Matej otkriva kako je već dobio otkaz zbog toga te Ediju zaprijeti detonacijom jedne od bombi koje je načinio, optužujući time Edija za svoj otkaz. Posebnost kratke forme je i mogućnost suigre između karakterizacije i radnje. Kad smo izloženi ovako kratkoj formi pomalo smo skloni sumnjati u postavljene karakterizacije likova, a zbog specifičnosti forme i kraja koji je u pravilu naprasno nagao, spremni smo na

neočekivane promjene pri osnovnim postavkama drame- bile to nagle promjene karaktera, neočekivane promjene u radnji ili možda čak i neočekivane promjene stila pisanja.

Ako uzmemo za pravilo kako jedna stranica teksta na pozornici znači dvije minute radnje, moram reći kako je moja prva kratka drama umjesto deset minuta trajanja završila sa deset stranica, premašivši time dogovorenu formu. Ipak, profesorica se složila kako je moja prva kratka drama napisana tako da opravdava malenu promjenu forme te predložila da u toj dvadesetominutnoj formi i nastavim. Naposljetku sam jednu od napisanih kratkih formi adaptirao u radio dramu, dodao još dvije takve i nedavno dočekao njihovu premijeru na prvom programu Hrvatskog radija, u režiji Stephanie Jamnicky.

Zaključak

Diplomski studij zamišljao sam kao neko vrijeme pronalaska svog stila, svog izričaja, vlastitih tematskih preferencija. Smjer koji sam izabrao odigrao je veliku ulogu u tome. Na vremenu koje sam dobio za vođeno istraživanje filmskog i dramskog pisanja jako sam zahvalan. Naravno, BA studij također je doprinio mom radu ali poslije svega imam osjećaj da sam u prve tri godine shvatio što mi se sve ne sviđa u pisanju, kako mom tako i općenito. A diplomski studij je poslužio za temeljito istraživanje svega što mi se dopada, to je bilo vrijeme nultih kompromisa. Radovi koje sam tijekom diplomskih dviju godina napisao možda nisu brojni ali svojim sadržajem i stilom kojim su raspisani doveli su me do toga da sam zadovoljan sobom, a kad nisam, znam u kojem smjeru moram ići dalje.

POPIS GOSTIJU

Luka Mavretić

Kolegij Filmsko pismo

Mentor: Prof. Mate Matišić

1. INT./EXT. FRANOV AUTOMOBIL - NOĆ

KLARA (33) i FRANO (42) voze se u automobilu, u najnovijem modelu BMW-a. Frano je naočit muškarac, a Klara je prosječnog izgleda. Upaljen je radio.

Klara pojača radio. Pjesma *Tango,* u izvedbi rock sastava ’Vatra’ sad se čuje glasnije. Njih dvoje počnu pjevati uz pjesmu.

Frano se nasmiješi, a Klara ga poljubi u obraz, nagnuvši se prema njemu iz suvozačeva sjedala.

2. EXT. ULICA - NOĆ

Klara izađe iz automobila, ali ne zatvori još vrata suvozačeva mjesta.

KLARA
Ideš sa mnom? Zadnji poziv.

FRANO
Ma ne da mi se. Čekam te doma.

3. INT. LUKSUZAN KAFIĆ - NOĆ

Iz zvučnika se čuje jazz glazba.

Svjetlo u kafiću je prigušeno. Malena i improvizirana pozornica je nešto bolje osvijetljena. Na pozornici se nalazi stol sa tri stolca.

Klara sjedi za jednim od stolova, promatra kako publika polako popunjava gledalište sjedajući oko malenih stolova.

U tom trenutku Klari priđe HRVOJKA (38). Hrvojka ne sjedne u slobodno mjesto kraj Klare, ostane stajati nad njom, naslonivši se na rub naslona Klarinog stolca.

HRVOJKA
Ej, stigla si!

KLARA
Hej!

Klara ustane iz stolca i zagrli se sa Hrvojkom. Hrvojka Klaru lagano lupi po stražnjici.

KLARA
Kakvi su to izljevi zdrave ženske ljubavi?

HRVOJKA
Moram te malo, dok još nisi udana.

KLARA
Ako se ikad udam. Nisam još napisala zavjete.

HRVOJKA
Bed. Hoćeš da pitamo ovog tamo? Da ti pomogne.

Hrvojka pogleda prema stolu koji je smješten ispred gledališta, za taj stol upravo sjedne NIKO (36), očigledno je nervozan, premješta čašu na stolu ispred sebe s jednog mjesta stola na drugo mjesto.

HRVOJKA (O.S.)
Piše okej, pročitala sam par stranica.

KLARA
Ne treba hvala. Sama ću napisat, valjda.

Iza Hrvojkinih leđa vidimo da je za stol na pozornici sjela i KRUNA (43), pedantno odjevena žena.

KLARA
Ajde ti tamo gore, počet će bez tebe.

HRVOJKA
Da počnu bez glavne glumice?

Hrvojka se nasmiješi i otiđe k stolu za kojem su Niko i Kruna.

Hrvojka mahne nekome u daljini kafića i glazba iz zvučnika utihne. Hrvojka sa stola kraj sebe uzme bežični mikrofon i uključi ga.

HRVOJKA
Testis, testis. Dobra večer svima! Drago mi je što vas mogu pozdraviti u tolikom broju! Molim vas za početak jedan uvodni pljesak.

Publika zaplješće. Niko mahne publici.

HRVOJKA
Ah, hvala vam, hvala vam.

Nekoliko se ljudi u publici nasmije.

HRVOJKA
Možete usput zapljeskati za našeg autora i urednicu knjige.

Još se nekoliko ljudi nasmije.

4. INT. LUKSUZAN KAFIĆ - NOĆ

Još jedan pljesak publike. Upali se snažnije svjetlo u kafiću. Niko potpisuje primjerke svoje knjige. Klara kupi primjerak knjige i pogleda prema redu od nekoliko ljudi koji čekaju da im autor potpiše primjerak knjige. Klara odustane od uzimanja potpisa, krene prema izlazu.

Do nje dođe Hrvojka.

HRVOJKA
Ideš doma?

Hrvojku i Klaru na kratko osvijetli svjetlo blica fotoaparata.

KLARA
A da, proba je ujutro. Mislila si nekamo?

HRVOJKA
Pa možda na jedno piće ili tako nešto.

KLARA
Ajde, jedno piće.

5. INT. NOĆNI KLUB - NOĆ

Klara i Hrvojka razulareno plešu na disko glazbu. Klara pleše vrlo loše, nezgrapno i nespretno.

6. INT. FRANOV STAN - NOĆ

Klara uđe u stan, izuje cipele. Ne ponaša se pijano.

KLARA
Ima koga?

Frano ne odgovara. Čuje se šum vode od tuširanja. Klara sa sebe skine lagani proljetni baloner.

7. INT. FRANOV STAN - KUPAONICA - NOĆ

Frano se tuširа u tuš-kabini, Klara nastoji biti jako tiha i prišulja mu se. Sa sebe skine još nekoliko preostalih komada odjeće te otvori vrata od tuš kabine.

KLARA
Psiho!

FRANO
(prestrašen)
Isuse!

Frano zaustavi vodu.

KLARA
Malo me ovako podsjećaš na Schwarzeneggera u Terminatoru, znaš, kad gol doputuje u sadašnjost.

FRANO
Možda malo.

Frano napne svoje bicepse.

KLARA
Moram provjeriti je li sve u redu s tvojom opremom. Uđi u moju radionu molim.

Klara uđe u tuš kabinu.

FRANO
Ti si ušla meni.

KLARA
Ah, detalji.

Klara zatvori vrata tuš kabine.

FRANO
Kosa ti smrdi.

KLARA
Znam.

8. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - JUTRO

Klarina kosa je na Franovom licu, pokriva ga. Kako Klara polagano ustaje iz kreveta tako se kosa s Franovog lica miče. Ispred kreveta, pokrivajući dužinu cijelog zida sobe, smješten je ogromni klizni ormar. Na prednjoj strani taj ormar je zrcalo.

FRANO
Odvest ću te.

KLARA
Spavaj, idem na tramvaj.

FRANO
Doći ću po tebe.

KLARA
Može.

9. INT./EXT. TRAMVAJ - JUTRO

Klara sjedi u tramvaju krcatom ljudima, preko jednog ramena prebačena joj je naramenica ruksaka. Vidimo da Nikinu knjigu čita sa velikim zanimanjem.

10. INT. KAZALIŠTE - POZORNICA - DAN

Profesionalna FOTOGRAFKINJA (31) priprema nekolicinu glumaca odjevenih u starinske odjevne kombinacije za fotografiranje. Među glumcima su Klara i Hrvojka.

HRVOJKA
(nastojeći ne izaći iz poze u koju je namještena)
Di su baletani?

KLARA
(jednako poput Hrvojke nastojeći ostati u pozi za fotografiranje)
Ne znam.

U tom trenutku na pozornicu vrlo plesnim koracima utrče balerine i baletani. Hrvojka promatra baletane kako dolaze. Vidimo prepone baletana.

FOTOGRAFKINJA (O.S.)
Smjestite se oko glumaca molim.

Hrvojka je nasmiješena dok je okružena baletanima.

11. INT. KAZALIŠTE - POZORNICA - DAN

Klara je zagledana u neku točku ispred sebe, izgleda kao da je na rubu plača. Svoju debelu šminku agresivno protrlja svojim dlanovima, lice joj sada izgleda kao niz različitih mrlja. Lice joj se osvijetli blicem fotoaparata.

FOTOGRAFKINJA (O.S.)
Ova je dobra. Vidi.

Klara izađe iz kadra fotoaparata i pogleda fotku.

KLARA (O.S.)
(s nekim podsmjehom)
Na šta ličim.

12. INT. STUBIŠTE ZGRADE KLARINIH RODITELJA - DAN

Klarini roditelji, tata BORIS (65) i mama EMILIJA (62) nasmiješeni otvaraju vrata svoga stana.

EMILIJA
(vrlo vedro)
Dobro došli budući mladenci!

BORIS
Uđite, uđite!

13. INT. STAN KLARINIH RODITELJA - KUHINJA - DAN

Stariji i mlađi par sjedi za stolom u kuhinji. Na stolu su otvorene papirnate kutijice s hranom. Radi se o uzorcima *cateringa* kojeg sada oni zajedno degustiraju.

EMILIJA
Tobože neki ručak a uopće nisam morala kuhati.

BORIS
Žališ se što nisi morala kuhati?

EMILIJA
Nije da se žalim, samo komentiram.

BORIS
Emilija nemoj se svađati pred djecom, zgadit ćemo im zajednicu braka.

EMILIJA
Ma mi to iz ljubavi.

FRANO
Znamo mi to mama Emilija.

Kratka šutnja u kojoj svi jedu.

BORIS
Ovi su dobri. Kako se zovu?

FRANO
Zaboravio sam.

BORIS
Kako god da se zovu, njih uzmite.

Frano uzme jednu od kutijica u kojima stoji ili je stajala catering hrana i promatra piše li što na kutijici.

EMILIJA
Jedva čekam da vidite naš poklon.

BORIS
Ti bi im najradije odmah sad dala taj poklon, je l' da?

EMILIJA
Pa najradije da.

BORIS
Kako je bilo na probi Klara?

EMILIJA
Šteta šta se ne možeš u miru pripremati za vjenčanje.

KLARA
(bez previše ljutnje)
Mama, ne mora mi život stati jer se udajem.

BORIS
(Emiliji)
Ti se isto miješaš.

14. INT. STAN KLARINIH RODITELJA - DNEVNI BORAVAK - SPAVAĆA SOBA - DAN

Emilija s ruba dnevnog boravka kratko promatra Borisa kako drijema. Zatim otiđe u kuhinju.

EMILIJA
(šapće)
Dođi Klara. I ti Frano.

KLARA
Kamo idemo?

EMILIJA
(u šali)
Otužno je što nisam mogla izdržati, ali što je tu je. Ovo je za vas.

Ispod kreveta Emilija izvuče dva uramljena portreta u tehnici ugljena. To su portreti Frana i Klare, oni promatraju svaki svoj portret.

FRANO
(promatrajući potpis u kutu slike)
To nije stvarno naslikao Miró je l' da?

Klara se nasmije.

EMILIJA
Ne. To je naš susjed Miro, slikar. Napravio je portrete meni i tati.

Dva portreta, Emilijin i Borisov, postavljeni su na zidu iznad uzglavlja njihovog bračnog kreveta.

EMILIJA
Sad je već jako star.

15. INT. STAN - SPAVAĆA SOBA - DNEVNI BORAVAK - DAN

Frano zabija maleni čavao u zid iznad uzglavlja bračnog kreveta u svojoj i Klarinoj spavaćoj sobi. Klara je u dnevnom boravku, sjedi za radnim stolom na kojem je upaljen laptop, točnije, upaljen je program za pisanje bez i jednog napisanog slova. Klara ne koristi računalo, ona čita Nikinu knjigu. Čujemo da Frano sada zabija drugi čavlić u zid.

KLARA
Ne mogu vjerovat da ćeš stvarno stavit te slike na zid.

FRANO (O.S.)
Šta bi ti rekla mama da ih ne stavimo.

KLARA
Šta ako nam padnu na glavu?

FRANO (O.S.)
Neće. Kako ti ide pisanje?

KLARA
Ne može bolje.

FRANO (O.S.)
A tek kad čuješ moje zavjete.

Ubrzo zatim, Klara dovršava čitanje Vjekine knjige. Okrene knjigu na poleđinu korica, ugleda kratku biografiju pisca i njegovu mejl adresu.

Klara otvori svoj mejl i počne pisati Niku.

KLARA (V.O.)
Poštovani Niko, moje ime je Klara i bila sam na vašoj promociji prije koji dan. Zapravo, to je bilo jučer, ali čini mi se kao da je prošlo više vremena. Dani su mi se preklopili. U svakom slučaju mislim da ste sjajan pisac. A sad, jedna druga tema. Udajem se za dva mjeseca. Ovdje.

16. INSERT FOTOGRAFIJE LOKACIJE

Vidimo veliku livadu sa mnogo postavljenih stolova ukrašenih lijepim bijelim stolnjacima.

KLARA (V.O.)
U slučaju laganog ljetnog pljuska bit ćemo u natkrivenom dijelu.

17. INSERT FOTOGRAFIJE NATKRIVENOG DIJELA

Vidimo natkriven prostor, također sa mnogo stolova.

KLARA (V.O.)
A u slučaju kiše bit ćemo u ovoj dvorani.

18. INSERT FOTOGRAFIJE DVORANE

Vidimo dvoranu uređenu za vjenčanje.

KLARA (V.O.)
Da ne duljim, htjela bih vas zamoliti za uslugu. Ne uslugu, nudim vam suradnju. Ja sam naime glumica. Htjela bih da mi vi napišete zavjete za vjenčanje. Nadam se da se čujemo uskoro. Lijepi pozdrav!

19. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Klara dovrši mejl. Pošalje ga.

FRANO (O.S.)
Dođi vidi!

Klara ustane iz stolca i Nikovu knjigu spremi na policu sa brojnim knjigama.

20. INT. STAN - DNEVNI BORAVAK - SPAVAĆA SOBA - DAN

Frano se odmakne od zida u koji je zabijao čavle i zagleda se prema zidu. Zatim se opet približi zidu i vlastiti portret malo pomakne, ne bi li ga poravnao. Klara uđe u spavaću sobu.

KLARA
(nakon što ugleda portrete na zidu)
Bez riječi sam.

FRANO
Sviđa ti se?

KLARA
Pa, ravno je.

FRANO
Miro nas je dobro skinuo.

KLARA
Ja sam mu ispala okej, ali tebe bi se dalo kvalitetnije skinuti.

FRANO
Misliš?

KLARA
O da.

Klara počne otkopčavati Franovu košulju da bi ga za koji trenutak nježno gurnula na krevet.

Vidimo portrete njih dvoje iznad kreveta. Frano se nasmije.

21. INT. NIKOV STAN - DNEVNI BORAVAK - KUHINJA - NOĆ

Niko sjedi ispred računala, piše poprilično brzim tipkanjem. Najednom sve što je napisao počne brisati. Promatra bljeskajuću okomitu crticu u programu za pisanje, najednom se u ritmu bljeskanja crtice počne jasnije čuti otkucavanje zidnog sata u kuhinji. Zvučanje sata se pojačava i Niko isfrustriran ustane od stola, skine sat sa zida u svojoj kuhinji i izvuče baterije iz njega.

Niko ponovno sjedne za računalu, da provjeri svoj mejl račun. Primijeti mejl koji mu je poslala Klara.

KLARA (V.O.)
Bila sam na promociji vaše knjige.

Nikovo lice, kao da se pokušava prisjetiti.

22. INT. LUKSUZAN KAFIĆ - NOĆ

Kafić Nikove promocije, bez ljudi.

Vidimo STARIJU (71) ženu.

STARIJA
(Klarinim glasom)
U svakom slučaju mislim da ste sjajan pisac. Udajem se za dva mjeseca.

23. INT. NIKOV STAN - NOĆ

NIKO
(sebi u bradu, zamišljen)
Ne. Možda...

24. INT. LUKSUZAN KAFIĆ - NOĆ

Stariju ženu sada zamijeni GOTIČARKA (32).

GOTIČARKA
(Klarinim glasom)
Htjela bih da mi vi napišete zavjete za vjenčanje. Ja sam naime glumica.

25. INT. NIKOV STAN - NOĆ

NIKO
(sebi u bradu)
Glumica?

26. INT. LUKSUZAN KAFIĆ - NOĆ

Gotičarku zamijeni nekoliko vrlo različitih žena, da bismo naposljetku vidjeli Klaru.

KLARA
(svojim glasom)
Lijepi pozdrav!

27. INT. NIKOV STAN - NOĆ

Niko piše odgovor na Klarin mejl, govori ono što piše ali u maniri mrmljanja koje mi donekle možemo razumjeti.

NIKO
Poštovana Klara, jako mi je drago što vam se svidjela moja knjiga. Rado ću vam napisati zavjete. Već vam sada mogu dati jednu riječ, svoju riječ.

28. INT. NIKOV STAN - SPAVAĆA SOBA - NOĆ

Niko liježe u krevet sa smiješkom. Zatvori oči, ali ubrzo ih otvori uspaničen. Naglo ustane iz kreveta, upali svjetlo u sobi.

NIKO (V.O.)
Zašto si toj ženi rekao da ćeš joj napisati zavjete? Ti si čovječe u krizi pisanja.

29. INT. ULICA - JUTRO

Niko hoda ulicom sa ogromnim podočnjacima. Na leđima nosi naprtnjaču.

NIKO (V.O.)
Ništa nisi napisao već pola godine. Sad će toj jadnoj ženi vjenčanje propasti zbog tvoje bijedne nesposobnosti da napišeš nešto.

30. INT. ŠKOLA - HODNICI - JUTRO

Niko prolazi hodnikom škole, pozdravljaju ga kolege profesori i učenici ali on samo prolazi pokraj njih.

NIKO (V.O.)
Ali možda to i nije tako loša stvar. Sada kada si dao svoju riječ, a tebi je tvoja riječ sve jer si pisac, sada to moraš napraviti.

31. INT. ŠKOLA - UČIONICA - JUTRO

Niko uđe u razred.

NIKO (V.O.)
Možda je to jedini način da izađeš iz krize, iz te, te...recesije kreativnosti.

Netom što je ušao cijeli se razred srednjoškolaca ustane iz klupa. Niko odmah po ulasku u učionicu na ploču napiše *Zavjeti za vjenčanje, sastavak.* Učenici se pogledavaju, izgledaju začuđeno.

32. INT. ŠKOLA - UČIONICA - DAN

Niko je sam u učionici, čita sastavke učenika. Po izrazu lica vidimo da je izrazito nezadovoljan onim što čita.

NIKO (V.O.)
Ti Niko ovo moraš napraviti. To ti je baš i trebalo. Trebaš napisati bilo što. Zavjeti su *bilo što*. Ne može se reći da su zavjeti ozbiljna književnost.

33. EXT. ISPRED KAZALIŠTA - DAN

Frano se s ružičastom kutijicom pod rukom laganim korakom prešetava lijevo-desno ispred ulaza u kazalište.

Nakon nekoliko trenutaka ispred kazališta dođe i Niko. Niko zastane, pogleda na ručni sat pa prema ulazu u kazalište.

FRANO
Dobar dan.

NIKO
Dobar dan.

Stanka u njihovom čekanju.

NIKO
Vi isto nekog čekate?

FRANO
Može se reći. Iznenađenje.

Frano pokaže kutijicu koju drži pod rukom.

34. INT. KAZALIŠTE - PREDVORJE - DAN

Klara i Hrvojka kreću se prema izlazu iz kazališta kad Klara kroz staklena vrata kazališta primijeti da Frano i Niko razgovaraju.

KLARA
(Hrvojki)
Stani!

HRVOJKA
Šta je šta je?

Klara pokaže na Nika i Frana. Oni vani razgovaraju.

KLARA
Jebote ako Frano sazna da mi netko drugi piše zavjete neće mi ni trebat zavjeti.

HRVOJKA
(flegmatično)
Oko čega ti brineš.

35. EXT. ISPRED KAZALIŠTA - DAN

Niko i Frano ispred kazališta.

FRANO
Vrijeme je lijepo.

NIKO
Pravo proljeće.

U tom trenutku izi͡đe Hrvojka i zagrli se sa Nikom koji je zbunjen tim zagrljajem.

HRVOJKA
(još uvijek u zagrljaju)
Ej Frano, otkud ti?

FRANO
Čekam Klaru.

KLARA
Neće ti ona tako skoro. Redatelj ima ideju da Klara nešto pleše, a znaš kako njoj ide ples. Ostala je vježbat ali to bi moglo potrajati. Vidimo se!

FRANO
Aha, a ništa. Idem ja onda.

Frano oti͡đe.

NIKO
Šta je ovo bilo?

Klara izi͡đe iz kazališta još uvijek pogledavajući niz ulicu za Franom.

HRVOJKA
(Niku)
Pustit ću vas da radite. A ti i ja se čujemo jedan dan.

Hrvojka lupne Nika po stražnjici.

NIKO
(i dalje zbunjen)
Okej, čujemo se.

Hrvojka tako͡đer ode niz ulicu, u suprotnom smjeru od Frana.

KLARA
Ona je posebna.

NIKO
Je.

KLARA
Ja sam Klara, da se i uživo upoznamo.

NIKO
Niko.

KLARA
Oprostite za ovo maloprije, to je bio moj zaručnik, ne želim da zna išta o ovome, to je iznenađenje.

NIKO
Sve u redu.

36. EXT. ULICA - DAN

Klara i Niko hodaju ulicom.

KLARA
Hvala još jednom što ste pristali na to.

NIKO
Negdje sam čuo da je pisac zbroj svih svojih likova, ali ipak mislim da bi mi trebala govoriti u jednini.

Klara se lagano nasmije.

NIKO
Hoćemo sjesti negdje? Neko piće?

KLARA
Znaš šta, jako sam gladna. Nisam ništa jela cijelo jutro.

NIKO
Ja uvijek mogu jesti.

37. INT. FAST FOOD - DAN

Klara i Niko sjede u visokim drvenim stolcima, nalik barskim stolcima i jedu tortilje. Klara upravo dovrši svoju, počne brisati usta ubrusom.

KLARA
Oprosti, jedem k’o svinja.

NIKO
(punih ustiju)
Sve okej, ja se kupam u blatu.

Sada i Niko dovrši svoju tortilju. Klari zavibrira mobitel, ona pogleda na mobitel ali odmah zatim mobitel spremi natrag u torbu.

NIKO
Radiš na predstavi?

KLARA
Da, radimo Ledu. Voliš Krležu?

NIKO
Da. Ali nisam ga volio kad sam bio mlad. Imao sam tu nastavnicu u srednjoj, nastavnicu hrvatskog, koja mi je uvijek davala loše ocjene iz sastavaka.

KLARA
(u šali)
Nije valjda.

NIKO
I uvijek bi mi crveno napisala istu opasku. (*Niko oponaša ženski glas*)
Skrati rečenice, nisi Krleža.

KLARA
Ma glupača.

NIKO
Dobro je ispalo. Skratio sam rečenice i to je postao moj stil.

KLARA
Ma da, Krleža mi je bio prvi izbor za zavjete ali onda mi je netko rekao da je mrtav već nekoliko desetljeća.

NIKO
Mrzim kad se to dogodi.

KLARA
Ti si mi bio drugi izbor, to ti moram reći.

NIKO
Pomirit ću se s tim.

Kratka stanka u kojoj Niko izvadi maleni blok papira.

NIKO
(malo ozbiljnijim tonom)
Kako to da sama nećeš napisati zavjete?

KLARA
Ne znam, probala sam pisati ali nije to bilo dobro. Nije bilo kako on to zaslužuje, on je stvarno...

Klara zastane.

NIKO
Savršen?

KLARA
Da.

NIKO
(neozbiljno)
To si moram zapisati.

Klara se nasmije, a Niko u blok ne napiše ništa.

KLARA
Moj zaručnik, kojeg si ti danas slučajno sreo, je već napisao svoje zavjete i to mi spominje svaki dan. Sad mi je već frka. Valjda.

NIKO
Vjerujem ti, mislim, rokovi su gadna stvar. Morat ćeš mi ispričati nešto o vama.

KLARA
Kako smo se upoznali?

NIKO
Odlično. Za početak može to.

KLARA
Upoznali smo se na moru.

38. EXT. FARMA VJETRENJAČA - DAN

Iz velike udaljenosti vidimo more. Zatim vidimo Frana na konju dok su mu u pozadini vjetrenjače.

KLARA (V.O.)
Bio je tamo poslom. On ti se bavi vjetroelektranama.

NIKO (V.O.)
(oduševljen)
Vjetrenjače? To mi je jako donkihotovski.

Frano na konju uperi desnu ruku u neodređenom smjeru. Čujemo zvuk daljinskog otključavanja automobila.

39. INT. PODZEMNA GARAŽA - DAN

Frano spusti ruku kao da je netom otvorio vrata daljinskim ključem. On dođe do svog automobila i otvori vrata, ali ne uđe u automobil. Uzme mobitel i nazove.

FRANO
(na telefon)
Halo! Bok stari! Tu sam u gradu, imam nešto vremena, jesi možda za pivu?

S druge strane slušalice čujemo djetetov plač.

Frano automobilom izlazi iz podzemne garaže.

FRANO (V.O.)
Može, može, drugi put.

40. EXT. ULICA ISPRED FAST FOODA - DAN

Klara i Niko izlaze iz restorana. Kratka stanka u kojoj Niko i Klara pomalo ’nespretno’ šute.

NIKO
Okej, ja ću nešto pokušati napisati pa ti se javiti kroz koji dan.

KLARA
Ne moraš previše žuriti, sigurno imaš druge stvari za pisati.

NIKO
Ne pišem sad toliko, moram se malo posvetiti svom uobičajenom poslu.

KLARA
A šta radiš inače?

NIKO
(sa smiješkom)
Ja sam nastavnik hrvatskog.

Klara se na kratko nasmije i kroz taj kratki smijeh dodirne Nikovo rame.

41. INT. NIKOV STAN - DNEVNI BORAVAK - KUHINJA - NOĆ

Niko sjedi za svojim radnim stolom, zagledan je u praznu stranicu *word documenta*. Vidimo da su ispred njega otvoreni papiri na kojima je rukom zapisana ljubavna priča Klare i Frana. Nakon nekoliko trenutaka mirovanja Niko počne pisati.

Niko iz ladice stola izvadi zidni sat, u sat vrati baterije koje je izvadio te ga postavi na mjesto u kuhinji s kojeg ga je i skinuo.

42. INT. ŠKOLA - DAN

Niko stoji kraj kopirnog aparata, ’kopirke’, promatra kako aparat izbacuje isprintane papire na istu hrpu. Tih papira ima podosta.

43. EXT. ISPRED ŠKOLE - DAN

Niko i Kruna sjede na klupici u malenom parku-arboretumu ispred škole. Kruna čita Nikove papire.

KRUNA
(na kratko dodirnuvši Nikovo koljeno)
Od svega što sam pročitala u svom životu...

NIKO
Tako loše ha?

KRUNA
Ne. Tako dobro.

NIKO
(odahne)
Nemoj se šalit.

KRUNA
Ako će sve stranice biti ovakve neću imati bogzna što uređivati.

NIKO
Nakon šest mjeseci ničega to je...olakšanje.

KRUNA
Ako ti treba šest mjeseci za ovakve stranice, čekat ćemo. Trebat će nam dvjesto godina za jednu knjigu ali ta će se knjiga pamtiti barem nekoliko tisućljeća. Posebno mi se sviđa ženski lik, prepoznajem se u njoj.

NIKO
(kao da joj je to već rekao nekoliko puta u prošlosti)
Kruna to nisi ti.

KRUNA
(s malenom nelagodom)
Nisam? Ma da, nisam, normalno da nisam. Ova žena je glumica, ja nisam. Kako se tebi sviđa pisati ovo?

NIKO
Ma zaljubljen sam u nju. U priču.

Začujemo zvono za kraj sata koje dopire iz škole. Ubrzo se pojavi buka i zvuk micanja stolaca.

KRUNA
Čuješ?

Niko sluša.

NIKO
Čujem, valjda, što točno?

KRUNA
Pomiču se tektonske ploče, događaju se važne stvari u našim životima.

NIKO
Okej...

KRUNA
Idem ja. Samo tako nastavi.

Kruna polagano ustane i otiđe od Nika.

KRUNA
(dovikne)
Samo ćemo morati razmisliti o naslovu. *Zavjeti,* to je malo...prejednostavno.

Niko uzme mobitel i stavi ga na uho.

NIKO
Halo? Bok Klara! Jesi slobodna da se nađemo?

Kratka stanka.

NIKO
Halo? Jesi tu?

44. INT. FRANOV STAN - TOALET - DAN

Klara uđe u toalet i zatvori vrata za sobom. Sjedne na zaklopljenu školjku.

KLARA
(šapće glasno)
Tu sam tu sam. Možemo se nać. Danas? Ajde, nešto ću izmislit. Čujemo se još. I da, ja ću tebe nazvat.

Klara prekine poziv, povuče vodu i izađe iz kupaonice.

45. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Klara uđe u dnevni boravak u kojem su oko stolića za kavu već posjednuti Hrvojka i Frano. Na stoliću se nalaze tri različite hrpe kuverti a ondje je i ružičasta kutijica s pozivnicama koju smo već vidjeli ranije.

FRANO
Jesi dobro? Otrčala si tamo.

KLARA
Poziv od prirode.

HRVOJKA
Pogledajte moju hrpu.

Hrvojka pokaže na hrpu zatvorenih kuverti s pozivnicama na stoliću ispred sebe.

KLARA
Pa tebe smo i pozvali zbog tvojeg talenta za lizanje.

FRANO
Šta nisu kuverte otrovne ili tako nešto?

HRVOJKA
Pozvali ste me da me ubijete?

KLARA
Nikad ne bi ubila svoju kumu.

HRVOJKA
To je istina. A ti Frano, kad ćemo upoznati tvojeg kuma? Valjda ću upoznat čovjeka prije svadbe.

FRANO
Nemam još kuma.

HRVOJKA
Kako to misliš, nemaš kuma?

FRANO
Nisam se još odlučio između nekih svojih prijatelja.

KLARA
Frano, kojih prijatelja?

FRANO
Još ćeš reć da nemam prijatelja-

HRVOJKA
(prekine ga)
Ma gle Frano, to ti je kompliment. Ako mi Klara dopušta...

Hrvojka pogleda Klaru.

KLARA
Dopuštam.

HRVOJKA
Ti si i zgodan i lijep.

FRANO
Hvala ti.

HRVOJKA
I ne samo to. Ti si zgodan, lijep, imaš pristojnu hrpicu...

Hrvojka pogleda prema hrpi kuverti koje su iz njene perspektive točno između Franovih nogu.

HRVOJKA
...a očito i dobro ližeš.

FRANO
Evo, ne znam što da kažem.

KLARA
(upirući prstom u Frana)
Aha! Skroman.

Hrvojka uhvati Klaru za ruku i istakne prsten na njenoj ruci.

HRVOJKA
I bogat. Ko te ne bi mrzio.

FRANO
To je možda istina, ali ja već imam kuma.

KLARA
Maloprije si rekao si da nemaš kuma.

HRVOJKA
Pa tko je taj misteriozni kum?

FRANO
Neću vam reć.

KLARA
Dobro, ti nam nemoj reći dok nas dvije suptilno odlazimo u kino.

HRVOJKA
Sad? U kino?

Hrvojka pogleda u Klaru, a Klara joj namigne.

KLARA
Da, u (*slovka*) k, i, n, o.

46. INT. STUBIŠTE ZGRADE - NOĆ

Hrvojka i Klara izlaze iz stana, Frano ih ispraća.

FRANO
(sa vrata)
A tko će sve ono polizat?

47. EXT. ISPRED ZGRADE - DAN

Hrvojka i Klara izi đu iz zgrade. Kreću se parkiralištem.

HRVOJKA
Kako sam to trebala skužit?

KLARA
Još sam ti i slovkala. Meni je bilo očito.

HRVOJKA
Pa normalno, kad si ti smislila tu glupu šifru.

KLARA
Možda tebi jednostavno ne idu anagrami.

Zastanu kraj Hrvojkinog automobila, modela starog otprilike petnaestak godina.

HRVOJKA
Možda. Kino, Niko. Niko, kino. Ko bi se toga sjetio.

Hrvojka otključa vrata automobila.

48. EXT. PARK - DAN

Klara i Niko polaganim korakom hodaju širokim pješčanim puteljkom oko kojeg su visoka stabla.

KLARA
Samo da ugasim mobitel, ipak sam u kinu. Evo. Kako ide pisanje? Imaš već neku prvu skicu?

NIKO
Nisam još ništa napisao.

KLARA
Baš ništa?

NIKO
Prije pisanja moram dobro osjetiti vas i vašu priču. A još uvijek ne mogu osjetiti Frana.

KLARA
Oćeš da ti još pričam o njemu?

NIKO
(pomalo odsutan)
Ne, ne, to neće pomoći.

Najednom Niko uperi prstom u određenom smjeru.

NIKO
(vrlo vedro)
Ovo sam ti htio pokazati.

49. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Frano sjedi za stolom u kuhinji, na uhu drži mobitel.

FRANO
(na telefon)
Halo! Bok stari! Jesi možda danas slobodan da odemo na pivu?

S druge strane slušalice čujemo djetetov plač.

FRANO
A ništa, onda ćemo neki drugi drugi put.

REZ NA:

FRANO
(na telefon, sa smiješkom)
Ej frende! Nismo se dugo čuli pa da vidim šta ima kod tebe.

Kratka stanka u kojoj nestane Franov smješak.

FRANO
U Australiju? Dobro i kad se vraćaš?

REZ NA:

FRANO
(na telefon)
Dobar dan je l Marko doma?

Kratka stanka.

FRANO
(obiljan)
U zatvoru? Koliko dugo? Ajoj. Da, išli smo zajedno u osnovnu.

Frano prekine poziv i primakne list papira koji je ispred njega. Na podužem popisu imena (ondje je desetak imena) sva su imena prekrižena, osim posljednja tri. Sada Frano prekriži i posljednja tri imena.

50. EXT. PARK - DAN

Vidimo kip Miroslava Krleže. Kip je otprilike ljudske veličine i pomalo groteskno prikazuje piščevu pretilost. Klara i Niko stoje vrlo blizu kipu, zagledani su u njega.

NIKO
Možda ti pisac pomogne da bolje upoznaš svoju ulogu.

KLARA
Gospodine Krleža, je li istina da ste bili ženomrzac?

NIKO (O.S.)
(promijeni svoj glas da bude dublji)
Nisam, bio sam prvi feminist.

KLARA
(kroz smijeh)
Sad se negdje okreće u grobu.

NIKO
Ja stvarno mislim da je bio feminist.

Klara dodirne kip.

KLARA
Imam ideju. Kažeš da ne možeš osjetiti Frana. A ako ga bolje upoznaš?

NIKO
Pa to bi mi puno pomoglo u pisanju, ali to je nemoguće. Ništa ne smije znati o ovome.

KLARA
A šta ako bi ti bio na tajnom zadatku?

NIKO
To mi zvuči previše holivudski.

KLARA
Daj, super je ideja. Možemo na večeru. Frano i ja, Hrvojka i ti.

NIKO
(ironično)
Nešto kao *dabl dejt*?

KLARA
Upoznat ćeš Frana i moći ćeš napisati zavjete bez problema.

U tom trenutku Klara i Niko osjete da se tlo zatreslo. Niko pogleda prema kipu Miroslava Krleže i vidi da je kip napravio korak prema njima. Zatim kip napravi još jedan korak prema njima dvoma, tlo se ponovno snažno zatrese, pa tako još jednom. Prestrašena Klara zagrli Nika, a on, još uvijek u zagrljaju s Klarom, pogleda prema kipu koji je sada ponovno na svom postolju.

51. INT./EXT. TRAMVAJ - POSLIJEPODNE

Klara je zagledana kroz prozor putujućeg tramvaja.

Tramvaj stane na semaforu, Klara na ulici primijeti plakat predstave na kojoj radi. Na plakatu je Klara sa razmazanom šminkom.

52. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - PREDSOBLJE - POSLIJEPODNE

Frano sjedi u kauču i prebacuje televizijske programe, stane na programu sa *vijestima.*

VODITELJICA VIJESTI
...magnitude dva zarez jedan po Richteru. Više o tome u večernjim vijestima. Lijepi pozdrav!

Klara uđe u stan, flegmatičnog je lica, nemarno i brzo izuje cipele.

FRANO
(u dnevnom boravku, glasno, govori Klari koja je još uvijek u predsoblju)
Jesi ti Klara?

Klara uđe u dnevni boravak hodajući vrlo pravocrtno, obruši se na Frana i počne ga intenzivno ljubiti.

53. INT. NIKOV STAN - DNEVNI BORAVAK - NOĆ

Kruna sjedi za Nikovim računalom, glasno se nasmije i okrene se od računala. Niko ulazi u dnevni boravak noseći dvije čaše konjaka u rukama.

KRUNA
(s nekim uzbuđenjem u glasu)
Oni se zagrle, šta onda ide?

NIKO
Nemam pojma. Prvenstveno ne znam šta ću s tom večerom koju mu ona predloži.

KRUNA
Najbolje da napišeš pa ćeš vidjet.

Kruna se opet zadubi u tekst na ekranu računala, a Niko otpije jedan gutljaj svojeg pića.

NIKO
Valjda.

Kruna pogled s računala ponovno svrati na Nika.

KRUNA
Misliš da večera i dalje vrijedi nakon njihovog zagrljaja?

NIKO
Dobro pitanje.

Kruna popije svoje piće naiskap.

KRUNA
Dosta sam ti smetala.

Kruna pogleda Nika.

NIKO
Moraš ić ha?

Kruna ustane iz stolca.

KRUNA
Već je kasno. Najbolje da još prespavam kod tebe.

Niko ne kaže ništa a Kruna se iz neke nelagode sama nasmije vlastitoj šali.

54. INT. NIKOV STAN - DNEVNI BORAVAK - KUHINJA - NOĆ

Niko piše za svojim računalom, brzim i laganim udarcima prstiju po tipkovnici.

Vidimo Nikov sat, kazaljka za minute miče se znatno brže nego što je normalno, sa svakim zvukom Nikovog stiska po slovu na tipkovnici.

55. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - SPAVAĆA SOBA - JUTRO

Niko promatra izlazak sunca. Ispije gutljaj pića i odloži čašu.

Vlastiti nos Niko lagano stisne s palcem i kažiprstom lijeve ruke, dok u desnoj ruci drži mobitel.

NIKO
(’začepljenog’ nosa, praveći se da je bolestan)
Bok, čuj, nešto me uhvatilo, imam temperaturu, ne mogu danas na posao. Ajde, hvala ti, bok.

Niko legne u svoj veliki krevet u spavaćoj sobi. Zažmiri sa smiješkom oko usana. Vidimo sat na Nikovom noćnom ormariću, pokazuje da je sada 7:30.

56. INT. STUBIŠTE ZGRADE KLARINIH RODITELJA - DAN

Klara i Frano spuštaju se stubištem polaganim korakom.

FRANO
Evo to je ovaj stan. Da pozvonim ili da pokucam?

KLARA
Ne znam.

FRANO
Pozvonit ću da bolje čuje.

Frano pozvoni.

KLARA
Meni se ovo ne da, taj tip je stvarno jako čudan. Daš mi ključ? Čekam te u autu.

Frano Klari pruži ključ i ona krene stepenicama prema dolje. Frano pozvoni još jednom na vrata ispred kojih stoji.

57. INT. MIRIN STAN - DAN

Vidimo nekolicinu slika, par apstraktnih, par pejzaža i nekoliko portreta. Dok gledamo slike čujemo glazbu Paca de Lucie.

FRANO (O.S.)
Evo ovo je vaša pozivnica, nadamo se da možete doći.

MIRO
Ovo je moje najzadnje djelo.

MIRO (77) ima rijetku sijedu kosu koja mu seže do ramena, iako je njegovo tijeme u potpunosti golo. Miro je tamnije puti.

MIRO
Sviđa vam se?

FRANO
(neiskreno)
Nisam stručnjak ali vidim da je to jako, jako dobro.

MIRO
(pomalo odsutno)
Svašta sam ja doživio. Bio sam vojnik, loš, bio sam ljubavnik, dosta dobar, bio sam tata, e tu se isto nisam proslavio, sad sam *otac.* Ma sve sam bio.

FRANO
(nakon kratke odsutnosti)
Jeste bili kum na vjenčanju?

MIRO
Kako ne! Bio sam kum pet puta.

FRANO
(s nekim prizvukom poniženosti)
Htio bi vas nešto pitati.

MIRO
Doduše, svi su se rastali. Šta si htio pitati.

FRANO
(nakon kraće stanke)
Kako ste.

MIRO
(kao da mu baš i nije najjasnije pitanje)
Kako sam?

FRANO
Kako ste...naslikali naše portrete?

MIRO
Emilija mi je dala vaše fotografije.

FRANO
Aha. Evo ovo je vaša pozivnica. Sad žurim.

Frano kuvertu s pozivnicom odloži na komodu i krene prema izlazu iz stana.

58. INT./EXT. FRANOV AUTOMOBIL - DAN

Klara je na suvozačkom sjedalu, ispuhne pomalo umorno dok je zagledana u neodređenu točku ispred sebe.

59. EXT. PARK - DAN

Klara i Niko zagrljeni su u parku.

KRUNA (V.O.)
Misliš da večera i dalje vrijedi nakon njihovog zagrljaja?

60. INT. NIKOV STAN - SPAVAĆA SOBA - DAN

Niko se probudi i pridigne se na uzglavlje kreveta. Pospanim pogledom potraži mobitel na noćnom ormariću, nazove.

NIKO
(na telefon)
Bok! Naša večera i dalje vrijedi?

61. INT./EXT. FRANOV AUTOMOBIL - DAN

KLARA
(s nekim osjećajem male nelagode, kao kad se laže)
Da da, zašto ne bi vrijedila? Može, javim, bok!

Klara spremi mobitel u torbicu, u tom trenutku vozačeva vrata otvori Frano i uđe u automobil.

FRANO
Ko je zvao?

KLARA
(nakon kraće smetenosti)
Hrvojka. Zove nas na dabl dejt. Jesi za?

FRANO
Uvijek.

62. INT. KAZALIŠTE - POZORNICA - GLEDALIŠTE - DAN

Hrvojka i Klara sjede u zamračenom gledalištu kazališta. Hrvojka je zagledana prema pozornici na kojoj scenski radnici slažu scenografiju.

HRVOJKA
Znači ja sam predložila tu večeru?

KLARA
Kao nešto bi ti smetalo. Rekla si da ti se Niko sviđa.

Hrvojka se nasmiješi dok i dalje bulji u scenske radnike. Vidimo ogromne i nauljene bicepse jednog scenskog RADNIKA (29) dok diže veliki teret.

HRVOJKA
Sviđa mi se.

KLARA
Onda se nemoj žalit.

HRVOJKA
Znaš šta bi jednom htjela doživjet od tipa? Cijeli paket. Da mi otvori sva vrata koja mi se nađu na putu i da mi na kraju dejta samo da pusu u obraz.

63. INT. HRVOJKIN STAN - DNEVNI BORAVAK - PREDSOBLJE - NOĆ

Hrvojka sjedi na kauču i pije neko žestoko piće. Nakon nekoliko trenutaka začujemo zvono portafona.

Hrvojka pritisne dugme portafona.

NIKO (O.S.)
(preko portafona, neoduševljen)
Bok, tu sam dolje.

Hrvojka pusti tipku portafona i još se jednom pogleda u velikom zrcalu kraj ulaznih vrata. Zatim izađe iz stana.

64. INT. ISPRED ZGRADE - PARKIRALIŠTE - NOĆ

Niko Hrvojki otvori vozačeva vrata.

HRVOJKA
Hvala.

NIKO
Nema na čemu.

Hrvojka uđe u (svoj) automobil.

65. EXT. ISPRED RESTORANA - NOĆ

Hrvojka i Niko su ispred ulaza u restoran, Niko Hrvojki otvori vrata.

HRVOJKA
Hvala.

NIKO
Nema na čemu.

66. INT. RESTORAN - BLAGOVAONA - NOĆ

Frano i Klara sjede za stolom za četvero.

KLARA
(s nekom nervozom)
Evo ih.

Vidimo Hrvojku i Nika kako se približavaju stolu.

HRVOJKA
Dobra večer svima! Kako lijep restoran.

NIKO
(nervozan)
Bok! Nismo se još službeno upoznali. Ja sam Niko.

Niko pruži ruku Klari, rukuju se. Zatim pruži ruku Franu.

FRANO
Frano. Je l se mi znamo?

Hrvojka i Niko sjednu za stol.

NIKO
(još nervozniji)
Koliko ja znam ne.

HRVOJKA
(Niki)
Sreli ste se kod kazališta, kad si došao po mene.

NIKO
(lažno)
Joj da!

Hrvojka i Klara izmijene značajne poglede koji se vjerojatno odnose na ludost situacije u kojoj se nalaze.

67. INT. RESTORAN - BLAGOVAONA - NOĆ

Svi četvero zagledani su u svoje *menüje*.

FRANO
Ja ću hobotnicu.

KLARA
Može meni isto.

Hrvojka ispije vino iz svoje čaše pa si ponovno natoči iz boce koja je na stolu. Otpije još jedan gutljaj. Potom se nasloni ramenom na Nika.

HRVOJKA
(Niki)
Ja bi voljela da si ti na *menü.*

Klara promatra Hrvojku i Nika.

68. INT. RESTORAN - BLAGOVAONA - NOĆ

Četverac jede.

FRANO
I čime se baviš Niko?

NIKO
Pa, ja sam u biznisu...sa papirom.

FRANO
Reciklaža i to?

NIKO
(s nekim oprezom)
Da.

FRANO
Čujem da se u recikliranju vrte opaki novci.

NIKO
(uživivši se u svoju ulogu)
Sve su to samo papiri.

FRANO
Svaka ti čast, ja inače imam duboko poštovanje prema svima koji uspiju u ovoj zemlji. Di ste locirani?

NIKO
Moja firma ti je u Austriji.

FRANO
Onda povlačim kompliment.

Frano se nasmije vlastitoj šali.

FRANO
Zezam se.

Hrvojka otpije i posljednji gutljaj vina iz svoje čaše, zatim pomalo pripito ustane od stola.

HRVOJKA
Moram na jedno mjesto.

Hrvojka poljubi Nika u usta, ali Niko se brzo izmakne kako bi spriječio nastavak ljubljenja. Hrvojka otiđe.

69. INT. RESTORAN - TOALET - NOĆ

Klara uđe u toalet.

KLARA
Šta ti izvodiš?

Hrvojka je u toalet-kabini.

HRVOJKA
Evo brišem se. Da bi Niko imao šta reciklirat.

KLARA (O.S.)
Baš moraš biti tako odvratna za stolom? Čovjeku je neugodno.

HRVOJKA
Nisam vidjela jezikovu juhu na meniju. Tebi se taj frajer malo sviđa je l’ da?

KLARA
Ma ti si pijana.

HRVOJKA (O.S.)
Dobro dobro, bit ću dobra.

70. INT. RESTORAN - BLAGOVAONA - NOĆ

Klara, Frano i Niko sjede za stolom.

FRANO
Ponekad se uopće pitam zašto tolko radim. Evo baš je jedan moj dobar prijatelj završio u zatvoru.

KLARA
Koji?

FRANO
Ma ne znaš ga. Uglavnom, završio je u zatvoru. I?

Frano zastane kao da čeka da netko drugi dovrši njegovu misao.

NIKO
I što mu fali. Ima sve što mu treba.

FRANO
Upravo to. Vidiš, ti i ja se kužimo.

NIKO
(podigne svoju čašu)
Za zatvor.

FRANO
Za robiju.

Kucnu se čašama.

FRANO
Gdje je Hrvojka?

KLARA
(pomalo nervozno)
Eno je za šankom.

Vidimo kako Hrvojka u daljini jednim potezom ispija čašicu žestokog pića.

71. INT. RESTORAN - TOALET - NOĆ

Hrvojka povraća dok joj Klara drži kosu.

KLARA
Bravo, sve izbaci.

72. INT. RESTORAN - BLAGOVAONA - NOĆ

Frano i Niko za stolom.

FRANO
Nemoj se ljutit, može?

NIKO
Neću, zašto?

FRANO
Dragi si mi pa ti želim bit iskren. Ne znam kako ste se točno ti i Hrvojka spetljali, ali mislim da ona nije cura za tebe. Ti si pristojan, ona nije. Ti si umjeren, ona malo pretjeruje, i tako.

NIKO
Možda si u pravu.

FRANO
Nemoj krivo shvatit, ja nju volim k’o prijateljicu i sve to, ali tebi bi možda bolje stajala neka cura kao, ne znam, kao Klara. (*tonom šale*) Ali ona je zauzeta. Ženimo se za mjesec dana.

NIKO
O, čestitam.

FRANO
Hvala, hvala.

73. EXT. ISPRED RESTORANA - NOĆ

Frano i Niko izađu prvi iz restorana, Niko pritom ne nosi svoj kaput. Za njima dvojicom nešto sporije izađu Klara i Hrvojka koja preko ramena ima zaogrnut Nikov kaput.

KLARA
Frano ona ne može vozit.

FRANO
(Niki)
Nema problema, mi ćemo vas prebacit.

HRVOJKA
(pripito)
Ali auto mi je tu.

NIKO
Odite vi, ja ću odvest nju i auto.

HRVOJKA
Može!

74. EXT. ISPRED HRVOJKINE ZGRADE - NOĆ

Niko pomaže Hrvojki da izađe iz automobila.

HRVOJKA
(i dalje pripita)
Ideš gore kod mene?

NIKO
Hvala, ali ne hvala. Već je kasno.

HRVOJKA
Nije istina, noć je još mlada. A Klara će bit mlada.

Hrvojka se nasmije vlastitoj šali.

NIKO
Laku noć Hrvojka.

Niko poljubi Hrvojku u čelo i otiđe.

HRVOJKA
(vikne za njim)
Ma jebi se! Ja sam predobra za tebe.

75. INT. MATIČNI URED - DAN

Klara i Frano sjede ispred velikog stola kod MATIČARKE (49).

MATIČARKA
Jeste razgovarali o prezimenu? Moram to znati prije samog vjenčanja.

FRANO
Jesmo.

MATIČARKA
Znači vi ćete Frano uzeti Klarino prezime?

FRANO
(ozbiljan, pomalo i uvrijeđen)
Molim?

MATIČARKA
Šala, moram vas malo. (*nešto ozbiljnije*) Klara vi ćete dodati prezime, je li tako?

KLARA
Tako je.

MATIČARKA
(dok zapisuje)
Dobro. Vidimo se u srpnju.

76. INT. U LIFTU ZGRADE MATIČNOG UREDA - DAN

Klara i Frano uđu u lijepi, starinski lift.

FRANO
(dok pritišće dugme u liftu)
Glupača.

KLARA
(kao da se šali)
Bilo bi fora da ti uzmeš moje prezime.

FRANO
(otresito)
Ne dolazi u obzir.

KLARA
(pomalo iznenađeno)
Šala jebote.

FRANO
Nije smiješno.

KLARA
Ti si zapravo konzervativan.

FRANO
Možda malo i jesam.

77. EXT. ULICA - DAN

Klara i Niko šeću ulicom. Klara je uzrujana.

KLARA
Zašto žene uvijek moraju mijenjati prezimena? Dobro, ja ću samo dodati prezime, ipak sam glumica, izgubila bi na svojoj prepoznatljivosti.

Niko glavom kimne potvrdno.

KLARA
Žene bi tako mogle dodavati prezimena u beskonačnost. Šta će bit sa ženama za sto godina? Imat će svaka po deset prezimena?

Klara se zadihala nakon što je, čini se, puno pričala bez da je disala. Dok Klara pokušava uhvatiti dah, Niko se kratko nasmije.

KLARA
(sa smiješkom)
Ženska prava te nasmijavaju?

NIKO
Ne, potpuno te razumijem. I ja sam imao nekih dilema oko svog umjetničkog imena. Možeš biti odličan pisac ali koliko daleko zapravo možeš dogurati s našim prezimenima? Evo, za Krležu bi znao cijeli svijet da se prezivao *O'Neill*.

Klara se nasmije.

KLARA
Nisam te pitala, kako se zove tvoja imaginarna firma u Austriji?

NIKO
Zove se Weltschmerz d.o.o.

KLARA
(kroz smijeh)
Weltschmerz?

NIKO
Jedina njemačka riječ koju znam.

Oboje se smiju. Kad se smijeh utiša Klara nastavi razgovor.

KLARA
Bila je to jedna luda večera. Je l ti bilo neugodno onolko lagat?

NIKO
Pa zapravo i nije. Kad pišem stalno lažem.

KLARA
Sinoć si lagao u dobroj namjeri, pola ti se prašta.

NIKO
Iz tvojih usta u Božje uši.

Kratka stanka.

KLARA
(nešto ozbiljnijim tonom od dosadašnjeg razgovora)

KLARA
Hrvojka je sinoć stvarno pretjerala, reći ću joj da te nazove i da ti se ispriča.

NIKO
Ne treba. Ona je dobro odigrala svoju ulogu. Ja se nisam mogao uživiti u našu..ljubav.

KLARA
Ne sviđa ti se Hrvojka?

Niko pogleda Klaru i kimne niječno.

KLARA
Ja baš mislim da između vas ima kemije.

NIKO
Teško.

KLARA
Pratio si ju doma.

NIKO
Pratio sam ju doma, ali nije bilo kemije. Ni fizike.

KLARA
(tonom glasa u kojem se čuje neko iščekivanje)
Ako ti se ne sviđa Hrvojka, ko ti se onda sviđa?

Nekoliko kratkih trenutaka Niko i Klara se gledaju, zatim se strastveno poljube.

78. INT. HRVOJKIN STAN - DNEVNI BORAVAK - POSLIJEPODNE

Hrvojka leži u kauču s oblogom preko čela.

HRVOJKA
Šta si napravila?

Na to se Hrvojka naglo, gotovo ozdravljenički pridigne iz ležećeg položaja, a sa čela joj padne oblog.

KLARA
Pričali smo i pogledali smo se i jednostavno se dogodilo.

HRVOJKA
I šta je onda bilo?

KLARA
Onda sam ja pobjegla.

HRVOJKA
Pobjegla?

KLARA
Otrčala.

HRVOJKA
Jebemti. A ja sam mislila da sam ja sjebana.

KLARA
I šta da sad radim?

HRVOJKA
Moraš se prvo smirit.

Klara sjedne kraj Klare na kauč i malo se primiri. Ubrzo Hrvojki zazvoni mobitel. Hrvojka ga potraži oko sebe, izvuče ispod jastučića s kauča i javi se.

HRVOJKA
(na telefon)
Bok Frano.

Klara sa zanimanjem pogleda u Hrvojku.

HRVOJKA
(na telefon)
Evo daj mi sekundu, ne znam di mi je sad.

Hrvojka prekine poziv.

KLARA
Šta je Frano htio?

HRVOJKA
Želi broj od Nika.

KLARA
Šta će mu njegov broj? Ne kužim. Je l’ još nešto rekao?

HRVOJKA
Je l vas neko vidio zajedno?

KLARA
Ne. Ne znam.

HRVOJKA
Bilo bi jako čudno da mu ja sad ne dam taj broj.

KLARA
Imaš pravo, daj mu broj.

HRVOJKA
Nemam njegov broj.

KLARA
Joj da.

Klara izvadi svoj mobitel, potraži broj na mobitelu i dadne ga Hrvojki. Hrvojka piše na svoj mobitel konstantno pogledavajući u Klarin.

HRVOJKA
(na telefon)
Ej, evo poslala sam ti. Bok!

Hrvojka spusti mobitel i između nje i Klare nastupi kratka tišina.

HRVOJKA
Nije ništa strašno. Najbolje da odeš doma.

79. INT. FRANOV STAN - PREDSOBLJE - NOĆ

Čujemo otključavanje vrata, Klara otvori vrata i uđe u stan.

NIKO (O.S.)
Nemoj! Nemoj!

U Klarinom licu vidimo naglu pojavu zabrinutosti. Ona požuri u dnevni boravak.

80. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - NOĆ

Klara uđe u dnevni boravak i ondje ugleda Frana i Nika kako ispijaju svaki svoje pivo, nasmiješeni.

NIKO
I kaže ti ovaj njemu... Dobro, dobro, neću te, ali njen muž te hoće.

Frano se glasno nasmije, zatim se nasmije i Niko.

FRANO
(kroz smijeh)
Klara! Nismo te skužili.

KLARA
(malo ubrzanog daha)
Vi se vidim dobro zabavljate.

FRANO
Ma da, pozvao sam Nika na pivu. Daj sjedni, donjet ću i tebi jednu.

Frano ustane.

FRANO
(odlazeći)
Da ne kažeš da se zabavljamo bez tebe.

Frano otiđe u kuhinju.

KLARA
(Niki, šapatom)
Nisi normalan. Šta radiš ovdje?

NIKO
(šapatom)
Nadao sam se da ćeš ti bit doma.

Frano uđe u dnevni boravak noseći još jedno pivo.

KLARA
Ljubavi, bi l ti meni ipak donio nešto žešće?

FRANO
No problemo. Jeger je l da?

Klara kimne potvrdno.

FRANO
Evo me odmah srećo.

Frano otiđe iz dnevnog boravka.

NIKO
Moramo razgovarat.

KLARA
Kako da to točno izvedemo?

Klara prstom pokaže prema kuhinji.

NIKO
Ne moramo razgovarati ovdje.

KLARA
Nemamo mi o čemu razgovarat. Ništa se nije dogodilo.

FRANO (O.S.)
Oćeš leda?

KLARA
(Frani u kuhinji, glasnije, vedrim tonom glasa)
Može hvala!

NIKO
Znači, ništa se nije dogodilo?

KLARA
(Klari, ponovno šapatom)
Okej, nešto se dogodilo, ali slučajno. Zabunila sam se. Nije se trebalo dogodit.

NIKO
(pomalo uvrijeđen)
A je li?

U Nikovom licu sada možemo vidjeti neku nepristupačnost. Niko ispije svoje pivo.

Frano uđe u dnevni boravak noseći piće Klari.

KLARA
(primajući čašu)
Hvala.

NIKO
(odlažući praznu bocu na stolić)
Frano ja sam spreman.

Niko ustane od stola.

FRANO
Onda idemo.

KLARA
(iznenađeno)
Kamo ćete?

FRANO
Idemo van.

KLARA
(pomalo izgubljena)
Mogu s vama?

FRANO
Sori, muški izlazak.

Frano otiđe iz dnevnog boravka. Klara pogleda Nika, bez riječi.

NIKO
(Klari)
Njegova ideja.

81. EXT. ULICA - NOĆ

Niko i Frano polaganim i pomalo nespretnim koracima šeću manjom ulicom prepunom kafića.

NIKO
(pripito)
Jesi gladan?

FRANO
(pijano)
Ja kad se napijem, nije mi do ničega.

NIKO
Krivo! (*ispravi ga*) Nije mi ni do čega.

FRANO
Ti si neki pametni a?

NIKO
Pročitam svaku knjigu prije reciklaže.

FRANO
Ako si tako pametan, o čemu ja sad razmišljam?

NIKO
Pa ne znam čitat misli.

FRANO
Oš mi bit kum?

NIKO
(nakon prvotne zamišljenosti)
To je stvarno krivo.

FRANO
(zbunjen)
Krivo? Dobro dobro. Hoćeš li mi biti kum?

NIKO
Ne znam.

FRANO
Gle, nemam kuma. Bez kuma se ne mogu vjenčat. Je l to želiš?

Stanka u razgovoru.

NIKO
(nasmiješen, kimne potvrdno)
Da.

82. INT. FRANOV STAN - PREDSOBLJE - NOĆ

Klara otvori vrata stana, na licu joj se vidi da nije spavala. Kada Klara otvori vrata ugledamo Frana.

FRANO
(šapće)
Jesam te probudio?

83. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - NOĆ

Frano liježe u krevet, odjeven je u pidžamu ali gornji dio pidžame Frano je odjenuo naopako.

FRANO
Klara?

Klara je naslonjena na zid kraj vrata spavaće sobe.

KLARA
(nervozno)
Molim?

FRANO
Niko će mi bit kum.

KLARA
(iznenađeno, uzbuđeno)
Neće!

FRANO
Hoće.

84. INT. KAZALIŠTE - JUTRO

Klara i Hrvojka u kostimima ispijaju kave iz plastičnih čašica.

HRVOJKA
(iznenađena)
Neće!

KLARA
A valjda neće, zvala sam ga.

85. INT. KAZALIŠTE - POZORNICA - DAN

Na pozornici vidimo Klaru i Nika, oboje drže mobitele na ušima, razgovaraju jedno kraj drugoga, ali se ne vide.

NIKO
Halo?

KLARA
Frano mi je rekao da ćeš mu bit kum.

NIKO
Bio sam pijan, nisam znao što da mu kažem.

KLARA
Možda si mu trebao reći *ne*! Riješi to.

Na pozornici Klara poklopi slušalicu.

86. INT. FRANOV STAN - DAN

Frano izlazi iz tuš kabine, briše mokru kosu. Zatim sjedne za kuhinjski stol i uzme mobitel u ruku.

FRANO
(nakon kraće stanke)
Brzo se javljaš.

NIKO (O.S.)
(s prizvukom neke nelagode)
Baš sam te mislio nazvat.

FRANO
Jesi dobro?

NIKO (O.S.)
Bolje nego jutros.

FRANO
Treba ti svjež zrak. Je l’ voziš bicikl?

87. EXT. PARK - DAN

Niko sjedi na klupici i promatra žulj na svom dlanu, njegov bicikl naslonjen je na klupicu. Nakon nekoliko trenutaka začujemo zvuk konjskih kopita. Niko podigne pogled i ugleda konje za terapeutsko jahanje kako prolaze s jahačima. Zatim Niko primijeti Frana kako mu se približava na biciklu, nasmiješen.

88. EXT. PARK - DAN

Niko i Frano voze se laganom uzbrdicom, pedale okreću vrlo brzo a ne pomiču se brzo. Voze jedan kraj drugog šumskim puteljkom.

FRANO
Dobro je kad se alkohol iznoji.

NIKO
(dišući isprekidano)
Može, mala, pauza?

89. EXT. PARK - LIVADA - DAN

Niko nasloni svoj bicikl na stablo uz puteljak.

NIKO
Čuj, ono jučer šta si me pitao.

Frano pije vodu iz plastične bočice.

FRANA
E nemaš pojma kolko mi je drago šta si pristao, stvarno mi to puno znači.

Franu zazvoni mobitel.

NIKO
(dok Frano vadi mobitel iz džepa)
Ma znam ali...

FRANO
(javljajući se na mobitel prekine Nika)
Halo?

90. EXT. PARKING ISPRED STAMBENE ZGRADE - DAN

Frano i Klara stoje jedno nasuprot drugome, Frano svoj kovčeg odlaže u prtljažnik automobila.

FRANO
Sigurno se vraćam prije premijere.

KLARA
(pomalo suzdržano)
Okej.

91. EXT. PARKING ISPRED STAMBENE ZGRADE - DAN

Klara gleda kako se Frano odvozi.

92. INT. SALON S VJENČANICAMA - DAN

Emilija sjedi u ugodnom naslonjaču okružena vjenčanicama na lutkama.

EMILIJA
Jeste skoro?

Klara izađe iz susjedne prostorije noseći vjenčanicu. Nakon što ugleda Klaru, Emilija počne pjevušiti *Svadbenu koračnicu.*

KLARA
Molim te nemoj.

EMILIJA
Tako možemo zamišljat da prilaziš oltaru.

Klara stane nasred prostorije i do nje dođe PRODAVAČICA (48) vjenčanica.

PRODAVAČICA
Suzili smo rukave kao što smo i dogovorili.

Emilija ustane iz naslonjača.

EMILIJA
Super. Kak su mi dobri ovi detalji sa čipkom.

PRODAVAČICA
A opet, čipke ima jako malo, što je prikladno za nekog ovako mladog.

EMILIJA
Kakva je tebi Klara?

KLARA
(bez previše oduševljenja)
Meni je super. Kupujemo.

Emilija se nasmije, a zatim se, oponašajući Emiliju, nasmije i Prodavačica.

EMILIJA
Kamo žuriš Klara? Ovo ćeš pamtit cijeli život. (*prodavačici*) Možete nam još jednom pokazati veo?

Prodavačica Klari na glavi namjesti veo, sad njeno lice vidimo zagasito, kroz veo.

93. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Klarino lice sada vidimo u odsjaju ekrana računala na kojem je upaljen *word text* s potpuno čistom, bijelom stranicom bez i jednog slova napisanog.

Zavibrira Klarin mobitel, ona pogleda ekran i vidimo da je zove Niko. Klara prekine poziv i odloži mobitel. Klara napiše naslov *Moji zavjeti.*

Ubrzo mobitel ponovno zavibrira, Klara opet prekine poziv. Mobitel još jednom zavibrira, no Klara ovaj put ne prekida poziv; neko vrijeme gleda u ekran na kojem je velikim slovima napisano Nikovo ime.

Klara počne pisati zavjete, djeluje inspirirano, piše sa smiješkom.

Vidimo ekran računala na kojem Klara piše posljednju rečenicu. Piše: *I na samom kraju, pa sve do kraja mene, volim te...* Klara zastane, a nakon nekoliko trenutaka napiše *...Frano.*

Klara ustane iz stolca i slavljenički raširi ruke.

Čujemo glasan pljesak mnogobrojne publike (V.O.).

94. INT. KAZALIŠTE - POZORNICA - NOĆ

Vidimo publiku koja sa zadivljenjem plješće. Gledalište je odlično popunjeno. Klara se, zajedno s ostatkom ansambla pokloni. Tijekom poklona Hrvojka i Klara drže se za ruke, pogledaju se, obje su nasmiješene.

Nakon drugog zajedničkog poklona Klara pogleda u prazno mjesto u prvom redu.

Niko plješće s nekog mjesta u pozadini gledališta i promatra Klaru na pozornici.

95. INT. KAZALIŠTE - PREDVORJE - NOĆ

Domjenak. Veliki stol s puno hrane i pića. Mnogo je okupljenih, čuje se glasan žamor. Niko uzme čašu vina i ispije ju odmah kraj stola s vinom, vidljivo je nervozan.

96. INT. KAZALIŠTE - PREDVORJE - NOĆ

Hrvojka dođe u predvorje gdje je domjenak, odmah joj priđu Emilija i Boris.

EMILIJA
(oduševljeno zagrlivši Hrvojku)
Bile ste super!

BORIS
I ja kažem.

Iz zagrljaja s Borisom Hrvojka primijeti Nika i mahne mu. Niko također mahne.

Do Hrvojke, Emilije i Borisa dođe Klara.

BORIS
Evo i nje!

97. INT. KAZALIŠTE - PREDVORJE - NOĆ

Niko je još uvijek kod stola sa hranom u predvorju kazališta. Promatra kako Klarini roditelji grle Klaru. Niki u tom trenutku priđe NOVINARKA (34).

NOVINARKA
Može kratka izjava o predstavi?

NIKO
Može može.

98. INT. KAZALIŠTE - PREDVORJE - NOĆ

Boris i Emilija krenu od Hrvojke i Klare koje i dalje stoje u mjestu.

HRVOJKA
Doviđenja!

Boris i Emilija otiđu.

HRVOJKA
Jesi vidla ko je tu?

KLARA
Ko?

Hrvojka joj pokaže u smjeru Nika. Klara i Niko sretnu se pogledima.

KLARA
O jebote.

HRVOJKA
Daj pričaj s njim.

KLARA
Evo torte.

99. INT. KAZALIŠTE - PREDVORJE - NOĆ

Klara, Hrvojka i ostatak ansambla stoji pripravan na fotografiranje oko torte. Vidimo snažan blic fotoaparata.

FOTOGRAFKINJA
Gotovo.

Klara i Hrvojka izvuku se iz gužve oko torte.

KLARA
(Hrvojki, potiho)
Idem ja doma.

HRVOJKA
Kako ćeš sad doma, svi su tu.

KLARA
Izaći ću iza.

100. EXT. ULIČICA IZA KAZALIŠTA - NOĆ

Klara izlazi na malena vrata. Zatvori vrata za sobom i kad se okrene ugleda Nika.

NIKO
Nemoj se prestrašit.

KLARA
(prestrašeno)
Isuse!

NIKO
Sori.

KLARA
Šta radiš tu?

NIKO
Hrvojka mi je rekla.

KLARA
Glupača.

Niko se malo približi Klari.

NIKO
Nećeš ostati na partiju?

KLARA
(napravivši pola koraka od Nika)
Ma ne da mi se.

NIKO
Ko će pazit Hrvojku ako se napije?

Niko se još više približi Klari.

KLARA
(ne udaljujući se od njega ovaj put)

KLARA
Nek se napije, idem doma.

Klara krene hodati prema glavnoj ulici.

NIKO
Bila si dobra večeras.

Klara zastane.

KLARA
(nešto mekše nego do sad u ovom razgovoru)
Hvala.

Klara nastavi hodati.

NIKO
Ideš pješke? Subotom?

KLARA
Treba mi zraka.

NIKO
(Klara je sad već nešto dalje pa Niko kaže glasnije)
Da te otpratim?

Klara nestane iza ugla.

Niko krene istim putem kao i Klara. Kad se približi uglu iza kojeg je nestala Klara, on primijeti dim cigarete kojeg je netko ispuhao. Niko uleti u oblak dima od cigarete i nakašlje se.

NIKO
(primijetivši Klaru)
Oduzimaš mi dah.

Klara se nasmiješi.

101. EXT. ULICA - NOĆ

Klara i Niko u šetnji ulicom. Promet je rijedak, tek tu i tamo neki automobil. Ponekad neka grupica mladih u izlasku.

NIKO
Frano se nije vratio?

KLARA
(tonom šale)
Nisi se čuo sa svojim best frendom?

NIKO
Nisam.

KLARA
Zadržali su ga tamo. Velki kvar.

NIKO
Kad se vraća?

KLARA
Danas mi je rekao da se vraća sutra, al čisto sumnjam.

NIKO
Zašto?

KLARA
I jučer mi je rekao da se vraća sutra.

Na Nikovom licu na kratko ugledamo neko zadovoljstvo, no on taj zadovoljni izraz ubrzo pokuša prikriti.

NIKO
Možda ako ti sutra kaže da se vraća sutra.

Klara se nasmije.

Čujemo crkveno zvono.

NIKO
Koja je ovo crkva?

KLARA
Crkva svetog trojstva. Ja sam tu blizu.

102. EXT. ULICA - NOĆ

Klara stane. Niko napravi još još nekoliko koraka a da ne primijeti kako je Klara stala.

NIKO
Aha, tu smo.

Niko se vrati do Klare.

KLARA
Samo da znaš, napisala sam zavjete.

NIKO
I? Jesi zadovoljna?

KLARA
Jesam. Bila sam iskrena i naučila nešto o sebi.

NIKO
Onda više ne trebaš moje usluge.

KLARA
Otpušten si sa pozicije mog privatnog pisca.

NIKO
Neka otpremnina?

KLARA
Ma ništa.

NIKO
Onda se vidimo.

KLARA
Vidimo se.

Šutnja u kojoj se njih dvoje gledaju.

103. INT. STUBIŠTE ZGRADE - NOĆ

Upaljeno je svjetlo u stubištu zgrade.

Klara nastoji napipati nešto u velikoj ženskoj torbici dok joj Niko intenzivno ljubi vrat.

KLARA
(šapće)
Gdje je taj ključ?

NIKO
(šapće, pohotno)
Nije u torbici.

KLARA
(hihoće se)
Nego di?

NIKO
Kod mene u džepu.

Ugasi se svjetlo na stubištu.

KLARA
Imaš pravo, tu je.

104. INT. PREDVORJE FRANOVOG STANA - NOĆ

Otvaraju se ulazna vrata stana, ulaze Klara i Niko pritom se ljubeći, zagrljeni. Izuvaju cipele i nespretno se svlače poradi svoje strastvene užurbanosti.

105. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - NOĆ

Upali se svjetlo u spavaćoj sobi.

Klara leđima pada na krevet. Nakon nje na krevet skače Niko. Nastavljaju sa nježnostima. Osim poljubaca čujemo i vibriranje mobitela.

Vidimo Franov portret na zidu.

Nastavlja se zvuk vibriranja mobitela.

106. EXT. FARMA VJETRENJAČA - NOĆ

Jaki vjetar, kiša, svjetla reflektora za noćne vanjske radove i buka strojeva.

Frano na uhu drži mobitel. Vjetar mu ’skine’ kapuljaču kabanice s glave. Frano vrati kapuljaču na mjesto.

FRANO
(neodređenoj osobi)
To nejde tamo!

Nakon nekoliko trenutaka čekanja Frano spusti telefon sa uha.

107. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - JUTRO

Klara još uvijek spava, a Niko se potiho izvlači iz kreveta. Odijevajući se, Niko na Klarinom noćnom ormariću primijeti svoju knjigu. Približi se ormariću i u ruke uzme knjigu. Kad ju otvori primijetimo njegovu fotografiju na pozadini korica.

108. INT. FRANOV STAN - KUHINJA - JUTRO

Niko sjedne za stol u kuhinji i kratko se zagleda kroz kuhinjski prozor.

NIKO (V.O.)
Kažu da je na svijetu sve ili sveto ili profano.

Niko počne pisati (posvetu) na prvu stranicu knjige.

109. INT. FRANOV STAN - PREDSOBLJE - JUTRO

Niko izađe iz stana.

110. INT. FRANOV STAN - KUHINJA - DAN

Klara s još uvijek pospanim pogledom sa kuhinjskog stola uzme tu istu knjigu i čita posvetu.

NIKO (V.O.)
Zato mi je drago što u ovoj posveti tebi mogu reći hvala što si me posvetila.

111. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - DAN

Klara ponovno legne u krevet s Nikovom knjigom u rukama.

112. INT. HOTELSKA SOBA - JUTRO

Frano sjedi u krevetu, na njegovom licu možemo vidjeti da se tek probudio. Svoj mobitel stavi na uho.

SEKRETARICA (O.S.)
(ženski glas)
Ostavite poruku nakon zvučnog signala.

FRANO
Nikad nisam ostavio glasovnu poruku, ali za sve postoji prvi put. Ne javljaš se, valjda je predstava dobro prošla. Mislim, sigurno je dobro prošla. Javi se kad stigneš. Vjerojatno se vraćam sutra. Oprosti još jednom. Javi se.

Frano odloži mobitel sa strane, na krilo uzme laptop. Otvori internetsku tražilicu i u nju upiše Klarino ime, zatim upiše riječ *predstava*. Frano čita i smiješi se. Pronađe fotografije s predstave i domjenka.

113. INSERT FOTOGRAFIJE S DOMJENKA NA PREMIJERI

Glumci u zagrljaju oko torte.

114. INT. HOTELSKA SOBA - JUTRO

Frano se najednom začudi gledajući u laptop. Frano pokrene video insert.

115. VIDEO INSERT

(U kazalištu, nakon premijere Klarine predstave.)

Frano primijeti da u dnu ekrana piše: *Niko Škrabalo, književnik.*

NOVINARKA (O.S.)
Što mislite o večerašnjoj predstavi?

NIKO
To je jedan od mojih najdražih dramskih tekstova uopće i mislim da je možda prvi put zaista oživio na kazališnih daskama.

NOVINARKA (O.S.)
Hvala vam lijepa.

NIKO
Nema na čemu.

116. INT. HOTELSKA SOBA - JUTRO

Frano sjedi, zbunjenog izraza lica, ispred laptopa.

Nakon nekoliko trenutaka šokiranog mirovanja, Frano u internet tražilicu utipka *Niko Škrabalo*. Pojave se podaci o njemu kao književniku i fotografije. Frano klikne mišem.

117. INSERTI FOTOGRAFIJA S PROMOCIJE NIKOVE KNJIGE

Vidimo fotografiju Nika, fotografiju Hrvojke kako na mikrofon čita Nikovu knjigu na promociji i naposljetku, vidimo Klaru i Hrvojku u razgovoru poslije promocije.

118. EXT. FARMA VJETRENJAČA - JUTRO

Frano je naslonjen na svoj automobil parkiran blizu jedne od vjetrenjača. Vidimo da se na nekolicini vjetrenjača vrše popravci, one se trenutno ne vrte. Vidimo nekolicinu radnika koji marljivo rade. Nakon što ih je Frano promatrao šutke, prekriženih ruku i pomalo flegmatičnog pogleda, on sjedne u automobil i počne se udaljavati sa gradilišta.

119. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - DAN

Zvonjava mobitela.

Klara se budi. Pridigne se u krevetu pa ugleda Nikovu knjigu s kojom je zaspala. Dohvati svoj mobitel sa noćnog ormarića i sa smiješkom se javi na mobitel koji i dalje zvoni.

KLARA
(na telefon)
Ej mala, jesi živa?

Klara se prene, u licu joj se najednom pojavi određena zabrinutost.

KLARA
(na telefon)
Ne seri.

120. INT./EXT. BORISOV AUTOMOBIL - DAN

Klara i Hrvojka u automobilu.

KLARA
(kudi Hrvojku)
Ispumpavanje? Ozbiljno? Kolko imaš godina?

HRVOJKA
Slavila sam. Osim toga, bolje da su me doktori ispumpali nego napumpali. Ili?

Hrvojka se nasmije, Klara se nasmiješi.

121. EXT. ULICA - DAN

Pred zgradom zaustavlja se Franov BMW. Frano izađe iz automobila. I dalje djeluje flegmatično. Uputi se prema zgradi.

122. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Frano sjedne u fotelju, zagleda se u nešto ispred sebe.

123. INT. HRVOJKIN STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Hrvojka i Klara uđu u stan. Hrvojka se zavali u kauč.

KLARA
Trebaš vidjet kakvu mi je posvetu napisao.

HRVOJKA
Šta ako ti to Frano vidi?

KLARA
Frana ne zanimaju knjige.

124. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Vidimo da Frano gleda policu sa knjigama. Knjige koje izvadi baci na pod. Izvuče knjigu *Nepodnošljiva lakoća postojanja* Milana Kundere, na kratko zastane promatrajući naslovnicu knjige, a onda i tu knjigu baci na pod. Nastavi tražiti.

125. INT. HRVOJKIN STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Klara sjedne kraj Hrvojke na kauč.

KLARA
A šta i ako vidi. Sve ću mu reć kad se vrati.

126. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - SPAVAĆA SOBA - NOĆ

Frano je prešao svim knjigama na policama, ali očito nije pronašao ono što traži. Ogledava se po cijelom dnevnom boravku, ali ne ugleda ono što očito traži.

Frano se bezvoljno baci na krevetu u spavaćoj sobi. Nešto ga nažulja čim ’padne’ na krevet. Napipa rukom ono što ga žulja, ispod sloja plahti on izvuče Nikovu knjigu. Pogleda

naslovnicu, ugleda ime, okrene stražnju stranu korica pa ugleda fotografiju. Zatim otvori knjigu i pronađe posvetu. Naposljetku promotri datum koji je zapisan kraj posvete.

127. INT. STUBIŠTE ZGRADE - NOĆ

Klara stavi ključ u bravu da otključa vrata ali ne može okrenuti ključem. Najednom postane vidno nervozna. ona pozvoni na zvono. Otvori joj Frano. Potpuno smiren i spokojan. Čim joj otvori vrata Frano otiđe prema dnevnom boravku, bez da pozdravi Klaru.

KLARA
(s nekom nelagodom)
Već si se vratio.

128. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - NOĆ

Frano uđe u dnevni boravak i sjedne na kauč.

Klara uđe za Franom, iznenadi se kad ugleda da je nekoliko knjiga s polica razbacano po podu. Klara se najednom umiri kad na stoliću za kavu ispred Frana ugleda Nikovu knjigu. Klara sjedne nasuprot Franu.

Stanka u kojoj se kratko gledaju.

FRANO
(spokojno, flegmatično)
Možeš mi reć šta se događa?

Vidimo Klaru, ona pogleda u lijevo i udahne kao da će nešto reći, zausti.

FRANO
(i dalje flegmatičan)
Ne moraš lagat.

KLARA
Nisam-

FRANO
(prekine Klaru)
Kad pogledaš u lijevo, onda lažeš.
Nadam se da Niko to zna.

Klara šuti.

FRANO
Jednostavno mi... Reci.

129. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - PREDSOBLJE - NOĆ

Frano sa zida u spavaćoj sobi skida svoj portret.

Frano izlazi iz stana dok ga Klara promatra.

130. INT. NIKOV STAN - DNEVNI BORAVAK - NOĆ

Niko sjedi za računalom, velikim slovima napiše riječ *KRAJ.*

Ruke odmakne od tipkovnice i nasloni se u svom stolcu gledajući i dalje u ekran.

131. EXT. ULICA - JUTRO

Klara hoda ulicom, zazvoni joj mobitel. Klara se javi na telefon.

KLARA
(na telefon, veselo)
Ej, ti si!

132. INT. KAFIĆ - JUTRO

Niko sjedi za stolom u kafiću, ispred njega je bunt papira.

NIKO
(na telefon)
Ništa se ne javljaš. Kako je prošlo sinoć?

133. EXT. ULICA - JUTRO

Klara uđe u zgradu svojih roditelja.

KLARA
(na telefon)
Prošlo je...okej. Valjda.

134. INT. KAFIĆ - JUTRO

Niko mahne Kruni koja je upravo ušla u kafić.

NIKO
(na telefon)
Vidimo se danas?

135. INT. STUBIŠTE ZGRADE KLARINIH RODITELJA - JUTRO

Klara hoda stubištem, a njen glas odzvanja blagom jekom.

KLARA
(na telefon)
Javim ti se kasnije.

136. INT. KAFIĆ - JUTRO

Kruna priđe stolu za kojim sjedi Niko i sjedne nasuprot njega.

NIKO
(na telefon, prisnim tonom glasa)
Javi se obavezno.

Niko spusti slušalicu. Kruna ga promatra.

NIKO
Stigla si!

Kruna se samo nasmiješi.

137. INT. STAN KLARINIH RODITELJA - KUHINJA - PREDVORJE - JUTRO

Klara, Boris i Emilija sjede za kuhinjskim stolom.

BORS
Možda da prvo razgovarate...

KLARA
Nemamo o čemu.

BORIS
A vjenčanje?

KLARA
Ništa od vjenčanja.

Emilija se rasplače. Boris ju zagrli.

EMILIJA
Pozvali smo cijelu obitelj.
Sramota.

KLARA
Javit ću svima da ne moraju dolazit.

Emilija i dalje plače.

U predvorju Boris otvori vrata Klari.

KLARA
Mogu posudit tvoj auto? Opet.

Boris poljubi Klaru u čelo.

BORIS
Normalno da možeš. Mama će bit dobro, ne brini.

138. INT. KAFIĆ - JUTRO

Niko sjedi u stolcu ispred Krune koja čita. Kruna upravo dovrši čitanje.

KRUNA
Čuj, to je fenomenalno napisano.

NIKO
Baš mi je drago.

KRUNA
(s nekom opreznošću))
Ali... Daj mi reci, kako ćeš se izvući iz cijele te priče?

NIKO
Kako to misliš?

KRUNA
Često pišeš o stvarima koje doživiš. Glavni lik ti je pisac. I zaljubljen je u neku glumicu koja odustane od vjenčanja.

NIKO
(sa smiješkom)
Kruna, to su...

KRUNA
(prekine ga)
Jesi ti stvarno zaljubljen u neku glumicu? Kojoj jako prigodno nisi otkrio ime.

Niko šuti.

KRUNA
Moja je poanta je ovo. Ako si ti...

Kruna prstom prvo pokaže na Nika pa na bunt papira.

KRUNA
...on, onda si usred ozbiljnih obiteljskih sranja.

NIKO
(s nekom frustracijom)
Kruna, to su izmišljeni likovi.

KRUNA
Dobro, moram pitat. Ne mogu nešto objavit pa dobit tužbu.

NIKO
Nemoj bit smiješna, nećeš dobit tužbu.

KRUNA
Okej.

Kruna ustane iz stolca i uzme rukopis sa sobom.

NIKO
Kamo ćeš sad?

Kruna otiđe.

139. EXT. ULICA ISPRED CRKVE SVETO TROJSTVO - DAN

Kruna sjedi u klupici ispred Crkve Svetog Trojstva. (Ista ona Crkva koju smo vidjeli u šetnji Klare i Nika nakon premijere.)

Vidimo da tom istom ulicom hoda Klara, prilazi Kruni izdaleka, hodajući pomalo zamišljeno.

NIKO (V.O.)
Živjeli su zajedno, blizu Crkve Svetog Trojstva.

Začujemo crkveno zvono. Kruna naizmjence gleda u kratki odlomak Nikovog teksta koji je zaokružen olovkom i u PROLAZNICU (36) koja hoda ispred nje.

NIKO (V.O.)
Dok je hodala njena se koljena nikad nisu dodirivala.

Vidimo da se koljena od Prolaznice dodiruju dok hoda. Kruna napravi grimasu razočaranja. Tada Kruna primijeti Klaru, počne ju promatrati.

NIKO (V.O.)
...koljena se nikad nisu dodirivala.

Vidimo Klarina koljena koja se ne dodiruju.

NIKO (V.O.)
Uvijek u blagom razmaku koji sam, na svu sreću, znao učiniti većim. Ali samo u određenim prilikama, kad se činilo da ona hoda po zraku. Ramena je držala blago podignuta.

Vidimo Klarina ramena. Blago su podignuta.

NIKO (V.O.)
Mislila je da je njen vrat predugačak i da ovako izgleda normalnije. Njena su ramena na taj način svima govorila *možda.*

Vidimo Klarino lice.

NIKO (V.O.)
Mlada, glumica.

U Kruninom licu pojavi se blaga grimasa spoznaje. Upravo u tom trenutku Klara prođe pokraj Krune, a Kruna ustane, uzme svoje stvari i krene za Klarom.

140. EXT. ULICA - DAN

Klara uđe u svoju zgradu, a Kruna uđe za njom.

141. INT. STUBIŠTE ZGRADE - DAN

Klara otključa vrata stana, a Kruna koja je slijedi pripremi se da će nešto reći. Kad se Klara okrene prema Kruni i ugleda ju, Kruna kaže samo:

KRUNA
Dobar dan!

Zatim Kruna produži stubištem do idućeg kata. Klara uđe u stan. Tek što zaključa vrata, Klara začuje kucanje. Klara otvori vrata, ali ne ugleda nikog, čuju se samo koraci (Krunini) po stubištu. Klara zatim spusti pogled i na otiraču primijeti Nikov rukopis. Na početnoj stranici piše *ZAVJETI.*

142. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Klara sjedne u naslonjač s rukopisom, počne čitati rukopis. Zazvoni joj mobitel, ali ona se ne javi.

143. INT./EXT. FRANOV AUTOMOBIL - DAN

Frano se budi na vozačevu mjestu. Pomakne se malo pa začujemo kako zveči staklo pivskih boca. (Frano je očito pio.) Frano se zagleda u nešto ravno ispred sebe. Vidimo da je s vanjske strane vjetrobranskog stakla Franov potret. Frano gleda portret.

144. EXT. NASIP RIJEKE - DAN

Frano izađe iz automobila i sa vjetrobranskog stakla podigne svoj portret, zamahne snažno i baci svoj portret prema rijeci.

145. INT. NIKOV STAN - DNEVNI BORAVAK - NOĆ

Klara uđe u Nikov dnevni boravak, noseći u rukama rukopis.

KLARA
(ljutita)
Ja sam ti pričala o sebi a ti si to ljepo sebi zapisivao.

NIKO
Nisam... (*on primijeti rukopis*)
Otkud ti to?

KLARA
(prekine ga)
Nisi što? Nisi mi lagao? Nisi mi sabotirao vjenčanje?

NIKO
(ovaj put nešto odlučniji)
Nisam ništa sabotirao. Zapravo sam ti učinio uslugu.

KLARA
Ma nemoj?!

NIKO
Da. Pomogao sam ti da shvatiš kako uopće ne voliš svojeg zaručnika.

KLARA
(lažno srdačno)
Baš ti hvala.

Klara uhvati pepeljaru i baci je prema Niku. Pepeljara se razbije o zid.

NIKO
Nema na čemu.

KLARA
Ti stvarno imaš takvo mišljenje o meni?

NIKO
Ne znam o čemu pričaš.

KLARA
U tvom...romanu...glumica na kraju ipak završi sa zaručnikom. Je l ti želiš da mu se ja vratim ili?

NIKO
Ne, tako sam napisao jer je to bolji kraj.

KLARA
Ako je to bolji kraj...

Klara krene prema izlazu iz stana.

NIKO
Mislim, bolji kraj za roman. Stvarnost je drugačija.

KLARA
(pokuša se smiriti, ali u njenom se glasu i dalje čuje frustracija)
Oprosti, ali malo sam zbunjena. Kakav ti želiš kraj?

NIKO
Stvarno mi se sviđaš.

KLARA
Čemu onda ovo?

Klara podigne rukopis koji cijelo vrijeme drži u rukama.

NIKO
Taj tekst je nusproizvod moje sreće.

KLARA
Šta?!

NIKO
Pišem kad sam sretan. Na neki način ti je to kompliment.

KLARA
Ne trebam takve komplimente.

NIKO
Okej.

KLARA
Nije okej. Napisao si i neke lijepe stvari o meni pa ću ti zato dati šansu. Al trebaš izabrat. Ili ovo...

Klara ponovno podigne rukopis koji drži u ruci.

KLARA
Ili ja.

Niko šuti nekoliko trenutaka. Zatim se uputi prema računalu i napravi nekoliko klikova mišem.

NIKO
(s nekom toplinom u glasu)
Evo, gotovo.

KLARA
A ovo?

Niko pogleda prema rukopisu koji Klara drži u rukama. Klara otiđe na balkon Nikovog stana.

146. INT./EXT. NIKOV STAN - BALKON - NOĆ

Klara zamahne da će baciti rukopis u vjetar. Niko uđe na balkon.

NIKO
Stani!

Klara ne baci rukopis, dadne ga Niku i šutke uđe natrag u stan.

NIKO
(Klari koja odlazi)
Je l' možemo...?

Klara zalupi glasno izlaznim vratima stana.

147. EXT. ULICA - NOĆ

Klara izađe iz zgrade. Zazvoni joj mobitel.

KLARA
(na telefon)
Halo?

148. EXT. ULICA - NOĆ

Čuje se disko glazba. Hrvojka stoji ispred noćnog kluba s mobitelom naslonjenim na uho.

HRVOJKA
Ideš van?

KLARA (O.S.)
Ne da mi se.

HRVOJKA
Tvoj gubitak.

149. INT. NOĆNI KLUB - PLESNI PODIJ - NOĆ

Hrvojka razulareno pleše, svako toliko izmjenjuje muškarce s kojima pleše.

150. INT. NOĆNI KLUB - ZA ŠANKOM - NOĆ

Hrvojka se nasloni na šank, dobije svoje piće. Hladnu čašu s koktelom Hrvojka nasloni na čelo. Zatim ispred sebe, s druge strane šanka, primijeti Frana kako u jednom gutljaju ispija žestoko piće.

151. INT. NOĆNI KLUB - HODNIK KRAJ TOALETA - NOĆ

Dok pojedinci izlaze i ulaze u toalet, Hrvojka i Frano razgovaraju. Oboje su pripiti.

HRVOJKA
Otkud ti tu?

FRANO
Tako, bezveze.

HRVOJKA
Kolko si popio?

FRANO
Taman kolko mi treba da ne budem ljut.

HRVOJKA
Ljut na koga?

FRANO
Na tebe!

HRVOJKA
Ja sam samo htjela pomoć.

FRANO
Opraštam ti tvoje grijehe.

HRVOJKA
(neozbiljna)
Nemoj pretjerivat.

152. INT. NOĆNI KLUB - PLESNI PODIJ - NOĆ

U noćnom klubu velika je gužva, svjetla ’luduju’ u raznim bojama. Frano i Klara stoje nasred plesnog podija, svi oko njih plešu. Ispred njih stoji BRKATI (45) muškarac oskudno odjeven u kombinaciju od tamne kože. Frano i Hrvojka otvore usta širom a Brkati muškarac im oboma na jezik stavi drogu.

Brkati muškarac nagne se do Frana i kaže mu na uho.

BRKATI
Od ovog ćeš lovit zmajeve.

153. EXT. ULICA ISPRED NOĆNOG KLUBA - DAN

Hrvojka i Frano hodaju ulicom. Zastanu kraj Franovog automobila.

HRVOJKA
(pripito)
Ne možeš vozit takav.

FRANO
Ja mogu sve.

Frano uđe u automobil, a zatim u automobil uđe i Hrvojka.

154. INT./EXT. FRANOV AUTOMOBIL - NOĆ

Frano i Hrvojka sjede u tišini.

FRANO
Zašto mene Klara ne voli?

HRVOJKA
Ne znam. Ti si meni bolji komad od...onog drugog.

FRANO
Stvarno to misliš?

HRVOJKA
Stvarno stvarno. Sve sam ti već rekla, ti si zgodan, lijep, imaš pristojnu hrpicu...

Frano naglo poljubi Hrvojku u usta, ali Hrvojka ga odgurne.

HRVOJKA
Šta radiš?

155. INSERT FOTOGRAFIJE LOKACIJE/EXT. LOKACIJA VJENČANJA - JUTRO

(Vidimo isti onaj insert fotografije lokacije vjenčanja koji smo vidjeli ranije.)

Najednom u prizor, u fotografiju lokacije vjenčanja ’ušeta’ Klara.

Između desetaka stolova sa stolcima, Klara se rukuje s ORGANIZATORICOM (56) vjenčanja. Vidimo da razgovaraju, ali ne čujemo njihov razgovor. Klara kimne kao da govori *ne,* u jednom trenutku razgovora. Organizatorica ispruži dlan u stranu kao kad se provjerava pada li kiša.

156. EXT. LOKACIJA VJENČANJA - NATKRIVENI PROSTOR - JUTRO

Klara sjedi za stolom u prostoru koji prepoznajemo kao natkriveni prostor. (Insert tog prostora također smo vidjeli u prvom Klarinom mejlu Franu.) Klara promatra kako po livadi ispred nje pada kiša. U daljini vidimo i Klarin, odnosno, Borisov automobil.

157. EXT. ISPRED HRVOJKINE ZGRADE - JUTRO

Franov automobil zaustavi se ispred Hrvojkine zgrade.

158. INT./EXT. FRANOV AUTOMOBIL - JUTRO

Frano ugasi motor. Tišina.

FRANO
Dobar razgovor.

HRVOJKA
Nismo ništa pričali.

FRANO
Zato je valjda dobar.

Hrvojka protrlja svoje lice.

HRVOJKA
(još uvijek sa dlanovima na licu)
Ne znam kako ću ovo objasnit Klari.

FRANO
Ništa se nije dogodilo.

HRVOJKA
Nešto je.

FRANO
Mislim da bi ona trebala moć’ razumijet.

Hrvojka pogleda kroz prozor suvozačeva mjesta, u smjeru ulaznih vrata u svoju zgradu. Nekoliko trenutaka je zamišljena, a onda upita Frana:

HRVOJKA
Šta ćeš ti sad?

FRANO
Mislim da idem na put.

HRVOJKA
Kamo?

FRANO
Ne znam još.

159. INT. STUBIŠTE ZGRADE - DAN

Frano uđe u stubište zgrade i stane pokraj sandučića za poštu. Kroz maleni prorez jednog od sandučića Frano gurne pismo.

160. EXT. ISPRED ŠKOLE - DAN

Niko izađe iz škole u kojoj radi. Na ulici ispred sebe ugleda Krunu.

KRUNA
Zvala sam te.

NIKO
Nemamo o čemu pričati.

KRUNA
Kako nemamo, moramo se javiti izdavačkoj kući.

NIKO
Neću objaviti knjigu.

KRUNA
Kako to misliš, nećeš?

NIKO
Kako si znala da je ipak stvarna?

KRUNA
Bivši muž mi je bio pisac. Malo sam skeptična oko iskrenosti pisaca. Pogotovo onih dobrih.

Niko krene ulicom. Kruna za njim.

KRUNA
Čuj, sviđaš mi se...kao autor. I već sam godinama samo tvoja...urednica.

Niko zastane.

NIKO
Kruna, ja nisam pisac. Ja sam nastavnik hrvatskog.

Niko otiđe.

161. INT. NIKOV STAN - NOĆ

Niko odijeva odijelo u spavaćoj sobi.

Niko obuva cipele u hodniku.

Pogleda se u zrcalo u kupaonici.

Uzme sa kuhinjskog stolića svoj rukopis i izađe iz stana.

162. INT. KAZALIŠTE - POZORNICA - GLEDALIŠTE - NOĆ

Pljesak publike. Niko je također u publici.

Glumci se spremaju na naklon. Klara i Hrvojka su jedna kraj druge. Hrvojka svoju ruku pruži prema Klari, ne bi li ju uhvatila i ne bi li se naklonile držeći se za ruke. Klara joj ne uzvrati dodir, pa Hrvojka ponovno pokuša primiti Klaru, ovaj put Klara uhvati Hrvojku za ruku ne pogledavši je pritom.

163. EXT. ISPRED KAZALIŠTA - NOĆ

Klara izađe iz kazalište. Ugleda Nika.

KLARA
Šta ti hoćeš?

NIKO
Htio sam ti nešto pokazat.

164. EXT. ULICA - NOĆ

Niko i Hrvojka stoje ispred nekoliko kontejnera.

KLARA
I šta sad?

NIKO
Promijenio sam kraj.

KLARA
Da? Kako sad završi?

NIKO
Otprilike ovako.

Niko otiđe do kontejnera za papirnati otpad i unutra baci svoj rukopis. Klara se nasmiješi.

NIKO
Ipak se ja bavim reciklažom.

165. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - JUTRO

Niko spava u krevetu. Klara ustane iz kreveta pogledavajući Nika sa smiješkom.

166. INT. STUBIŠTE ZGRADE - JUTRO

Klara se spusti do sandučića i provjeri poštu. Pažnju joj zaokupi pismo na kojem piše *Od Frana za Klaru.*

167. INT. FRANOV STAN - PREDSOBLJE - KUHINJA - JUTRO

Klara uđe u stan i otiđe u kuhinju. Sjedne za kuhinjski stol, otvori pismo i počne čitati. Smiješi se dok čita.

Pospani Niko uđe u kuhinju i priđe Klari.

NIKO
Dobro jutro. Šta čitaš?

KLARA
Franove zavjete. Jako su dobri.

Niko se približi Klari i pogleda u zavjete. Nakon nekoliko trenutaka čitanja Franovih zavjeta kaže:

NIKO
To nije Frano. To je Kundera.

Klara prvo pogleda Nika, a onda se glasno nasmije.

6 MJESECI RANIJE

168. INT. GRADSKA KNJIŽNICA - JUTRO

Frano, vedar i nasmijan, uđe u knjižnicu. U njegovom se kretanju po tom prostoru može primijetiti da još nikad nije bio ondje. Odmah po ulasku, Frano se zaputi prema šalteru i obrati se SLUŽBENICI (56).

FRANO
Dobar dan.

SLUŽBENICA
Mogu vam pomoći?

FRANO
Da. Možete mi predložiti neku dobru ljubavnu literaturu?

169. INT. KAFIĆ - JUTRO

Na stolu ispred Frana odložena je knjiga *Nepodnošljiva lakoća postojanja,* Milana Kundere. (Ista knjiga koju smo vidjeli kada je Frano pretraživao knjige po policama u svom stanu.) Frano razgovara sa VISOKIM (45) muškarcem.

VISOKI
To će bit iznenađenje je ’l?

FRANO
Da.

VISOKI
Baš lijepo. Sve sam zapisao, dajte mi još samo datum vašeg i (*pročita ime s papira*) Klarinog vjenčanja?

FRANO
21. srpnja.

21. SRPNJA

170. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

AGENTICA (34) za nekretnice razgovara sa mladim bračnim parom. ONA (27) i ON (28) zaljubljeno se drže za ruke dok razgledavaju po dnevnom boravku.

AGENTICA
Vlasnik je izvan zemlje pa ne može biti s nama.

ON
Nema veze.

AGENTICA
Stan je zapravo idealan za mladi bračni par.

Čujemo da je netko zatvorio vrata spavaće sobe.

171. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - DAN

Klara se odmakne od vrata koja je maloprije zatvorila.

Niko leži na krevetu, ali ne spava.

Klara nastavi pakirati kovčege. Jedan kovčeg zatvori.

KLARA
Ovaj možeš nositi.

NIKO
Nećemo čekati da ovi odu?

172. INT. FRANOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Niko izađe iz spavaće sobe i prođe pokraj Agentice i mladog bračnog para. Niko im se nasmiješi.

AGENTICA (O.S.)
Grijanje je naravno plinsko.

173. INT. FRANOV STAN - SPAVAĆA SOBA - DAN

Klara zatvori i posljednji kovčeg. Razgleda po spavaćoj sobi pa nekoliko trenutaka promatra svoj potret na zidu. Skine sliku sa zida.

Otvori vrata spavaće sobe.

AGENTICA (O.S.)
Instalacije su nove.

174. INT. FRANOV STAN - PREDSOBLJE - DAN

Klara se osloni o kovčeg ne bi li obula cipele. Ona otvori ulazna vrata u stan a onda se iznenadi jer se na stubištu ispred njenih vrata nalaze svirači među kojima je i Visoki muškarac. Svirači počnu svirati pjesmu *Tango,* rock sastava Vatre. Klara ih samo promatra i sluša. Nakon nekoliko trenutaka se nasmiješi.

175. INT. NIKOV STAN - SPAVAĆA SOBA - NOĆ

Klara iz otvorenih kovčega vadi stvari i stavlja ih u ormar.

Iz kovčega izvadi šaku punu čarapa.

KLARA
(glasno)
Di mogu stavit čarape?

176. INT. NIKOV STAN - KUPAONICA - NOĆ

Niko se tuširа.

177. INT. NIKOV STAN - SPAVAĆA SOBA - NOĆ

Klara još pokoji trenutak osluškuje ne bi li čula Nikov odgovor. Zatim sa čarapama u rukama otvori jednu od ladica komode koja se nalazi u Nikovoj spavaćoj sobi. Svoje čarape odloži kraj Nikovih, ali onda primijeti bjelinu nekih papira. Ona odmakne Nikove čarape i primijeti rukopis kojeg je Niko trebao baciti, odnosno, izbrisati.

178. INT. NIKOV STAN - SPAVAĆA SOBA - DAN

Niko otvori ladicu u kojoj je skriven stajao njegov rukopis. Pomakne nekolicinu čarapa ali ne ugleda svoj rukopis, nema ga ondje.

179. INT. NIKOV STAN - DNEVNI BORAVAK - DAN

Klara lakira nokte za stolom u dnevnom boravku, a Niko pomalo paničnim hodom luta stanom, kao da nešto traži. Svako toliko prođe pokraj Klare. Ona ga kratko promatra.

KLARA
Tražiš nešto?

NIKO
Ne, ne. Šta bi tražio. Samo nešto, gledam.

KLARA
(sa smiješkom)
Okej.

180. INT. STUBIŠTE ZGRADE - DAN

Kruna otvori vrata svojeg stana. Ispred nje se nalazi POŠTAR (45) i drži u rukama nevelik paket.

Kruna potpiše da je zaprimila paket.

POŠTAR
Doviđenja.

Poštar se okrene i ode, a Kruna, stojeći i dalje na svom otiraču, zbunjeno promatra paket koji drži u rukama.

GODINU DANA KASNIJE

181. INT. MIRIN STAN - DAN

Miro stoji ispred slikarskog platna i slika sa smiješkom na licu. Nekoliko metara ispred njega nalazi se Niko, sjedi u stolcu.

182. INT. LUKSUZAN KAFIĆ - NOĆ

Publika polako popunjava stolove i sjedaća mjesta ispred pozornice. Oko jednog stola stoje Hrvojka i Klara, razgovaraju.

KLARA
Hvala ti što si došla.

HRVOJKA
Ne bi to propustila nikad. Ima i mene malo u knjizi.

Do njih dođe BALETAN (29), poljubi Hrvojku u usta.

BALETAN
Jesam zakasnio?

HRVOJKA
Nisi. Vi se znate je l’ da?

KLARA
Kako ne, sa predstave.

Baletan i Hrvojka se rukuju.

BALETAN
Moram samo na ono mjesto.

Baletan otiđe od njih. Klara i Hrvojka gledaju za njim.

KLARA
Sad jebeš baletane?

HRVOJKA
Još bolje, hodam s njima.

KLARA
Čestitam.

HRVOJKA
Hvala. I tvoji su došli.

Vidimo Borisa i Emiliju kako sjede za stolom u drugom kraju kafića.

HRVOJKA
Kako su prihvatili zamjenu? Inžinjera za nastavnika, s konja na magarca.

Klara i Hrvojka se glasno nasmiju, ali ubrzo se potrude stišati.

KLARA
Ma moji ga obožavaju.

Emilija rukom ’pošalje’ poljubac Niki koji sjedi za stolom na pozornici.

BORIS
(Emiliji, nervozno i namrgođeno)
Daj se uozbilji.

Zatim se Boris lažno nasmiješi i mahne Niku.

Niko uzvrati poljubac Emiliji i mahne Borisu. Ondje kraj Nika sjedi i Kruna.

KLARA
(Hrvojki, u šali)
Njima je samo do unuka, ne razmišljaju dalje od toga.

Začujemo kako su se vrata kafića otvorila. Klara pogleda prema ulazu u kafić. Ubrzo opet svrati pogled na Hrvojku koja ju promatra s nekom značajnošću u pogledu.

KLARA
(sa smiješkom)
Šta?

HRVOJKA
Jesi sretna?

Klara isprva ništa ne kaže, pogleda u lijevo, prema Niki.

KLARA
(sa smiješkom)
Da.

183. INT. KAFIĆ - NOĆ

Svjetlo u kafiću je prigušeno, ali pozornica je snažnije osvijetljena. Na stolu za kojim sjedi Niko uspravno je postavljena knjiga naslova: *Popis gostiju.*

KRAJ.

SUPERMJESEC

Valentina Galijatović
Luka Mavretić

-cjelovečernji dramski tekst
za kolegij Autorske poetike

Mentorica: Prof. Sibila Petlevski

Supermjesec

astrološki je pojam
koji simbolizira
vrijeme velikih promjena.
.
.
.
.
.
.
STELA (43)
MARK (45)
JAZZ (40)

1. PRIZOR

Iznajmljena soba u Pamploni. STELA iz kovčega izvadi večernju haljinu, a MARK sjedi u naslonjaču i nije odjeven kao da će uopće izlaziti iz sobe.

MARK
Napokon je malo zahladilo.

Stela se počne presvlačiti pred Markom, odijene crvenu haljinu koja otkriva njezina ramena i leđa.

STELA
Što misliš o mojoj haljini?

MARK
Mislim da je lijepa. Ali, ne bojiš se, ako slučajno ranije puste bikove, a ti nosiš crveno?

Stela se nasmije.

STELA
Već imam jednog bika kojem ne mogu pobjeći.

MARK
Jako duhovito.

STELA
Dragi, što ćeš ti nositi?

MARK
Razmišljam da idem gol. Tako je sparno da mi se čak ni ljetna odjeća ne nosi, a k tome u restoranu ljudi očekuju da dođeš koliko toliko pokriven. Uostalom, ako svi ostali pijani turisti mogu šetati goli, zašto ne bih i ja?

STELA
Dobro, i ja se onda skidam.

MARK
Da znaš, uopće se ne bojim da će te netko drugi osvojiti.

STELA
Uvrijedit ću se.

MARK
A ne, nisam tako mislio, ti si lijepa žena. Jedino što mislim da si previsoka za Španjolce. Danas kad smo šetali gradom imao sam osjećaj da smo s neke druge planete.

STELA
Što ako bi me zaveo neki drugi turist, neki Šveđanin visok poput tebe?

MARK
O tome nisam razmišljao.

STELA
Uostalom, niži muškarci često žele biti sa ženama višljima od sebe.

MARK
Ti muškarci imaju problema s majkama pa im treba da ih netko višlji od njih stalno vodi za ruku.

STELA
Spremi se, molim te, zakasnit ćemo.

MARK
Gdje ćemo zakasniti? Pa ne postoji neko točno vrijeme u koje moraš stići u restoran. Na odmoru se žuriti, to mi nema smisla.

STELA
Ali trebali smo prvo otići pogledati *flamenco.*

MARK
Evo ja ću ti ga sad otplesati.

Mark ostane sjediti u naslonjaču.

STELA
Molim te.

MARK
Da je barem Dali zaista otopio sve satove u Španjolskoj.

STELA
Otopili su se od vrućine.

MARK
Znači, nije ti stalo do vremena?

STELA
Želim stići na *flamenco.* Pogotovo je na odmoru važno dobro se organizirati, kratko smo ovdje.

MARK
Tražila si, dobit ćeš.

Mark imitira ples flamenco.

STELA
Mogu i sama otići ako ti se ne ide.

MARK
Idemo zajedno. Što da nosim?

Mark se vrati u naslonjač, a Stela iz otvorenog kovčega izvadi odjevnu kombinaciju za Marka. Mark se počne odijevati.

STELA
Bit će prekrasno večeras! Pun mjesec, *sangria*, večera.

MARK
Zapravo, odlučio sam, ne izlazi mi se večeras. Danas smo došli i htio bih se odmoriti. Zašto bih ja sad radio ono što ne želim?

STELA
Ja tebe potpuno razumijem.

MARK
Ljuti me što je tebe nemoguće naljutiti.

STELA
Loše je što imam strpljenja za tebe?

MARK
Da, loše je. Vječito ponavljaš da me razumiješ. Štogod napravio, ti me razumiješ. Ne znam ima li to veze s tim što si prevoditeljica, ali ti jednostavno uvijek razumiješ mene, imaš razumijevanja za ove niske Španjolce oko nas, imaš razumijevanja za ostale turiste, evo danas si nekoj Nijemici pola sata objašnjavala kako će doći do supermarketa. Da si joj objašnjavala kako doći do nečeg vrijednog gledanja, ne bih ništa rekao, ali ti si joj objašnjavala kako će doći do dućana gdje će kupiti *Kartoffeln.*

STELA
Vidiš, tebi bi dobro došlo da si imao malo više razumijevanja, jer Nijemica je bila oduševljena kako strpljivog supruga imam. Nakon što sam joj objasnila gdje je Kartoffeln, to je rekla, kakvog divnog supruga imam.

Mark šuti.

STELA
Zapričala sam se i uživala, jer kako ti kažeš, tome valjda služi odmor.

MARK
Idem spavati.

Mark legne u krevet, Stela obuje cipele s potpeticom.

STELA
Prošli put kad smo bili sami na godišnjem odmoru bili smo na medenom mjesecu.

Stela izađe iz sobe. Čujemo kako se zalupe vrata.

Mark ustane.

MARK
Stela?

Mark krene prema vratima, ali zastane.

2. prizor

Ista soba, zamračena. Mark spava u naslonjaču. Sa ulice ispod prozora dopiru glasovi muškaraca koji na engleskom jeziku izvikuju: Alkohol! Alkohol!

Stela uđe u sobu hihotajući se i upali svjetlo.

STELA
(mahne nekome na hodniku)
Dođi.

U sobu uđe JAZZ i potiho ostane stajati kod ulaznih vrata. Jazz ima lijepe crte lica.

Stela priđe Marku, sjedne mu u krilo.

STELA
(veselo)
Mark, Mark! Probudi se!

MARK
Stela, Stela, što je?

STELA
Svi su vani, plešu po ulicama, ovdje je odlično. Došli smo po tebe.

MARK
Pusti me, samo molim te ugasi svjetlo.

Mark se razbudi i primijeti da je u prostoriji Jazz.

STELA
Dragi, ovo je Jazz.

Jazz priđe Marku, Mark naglo ustane.

JAZZ
Drago mi je, Jazz.

MARK
Ja sam Mark.

JAZZ
Tvoja žena i ja smo u samo nekoliko sati postali najbolji prijatelji. Baš me zanimalo kakav je muškarac bez kojeg Stela nije htjela ići dalje plesati!

MARK
Dobro govorite engleski za jednog Španjolca.

JAZZ
Ja zapravo nisam Španjolac.

Jazz pogleda Stelu.

MARK
Pa što si onda?

JAZZ
(nasmije se)
Ovisi o raspoloženju. Znaš što kažu za jazz. Improvizacija, improvizacija, improvizacija.

MARK
Dobro, Jazz, ja bih htio razgovarati sa Stelom nasamo.

STELA
Ja ne idem nikamo bez Jazz!

JAZZ
Draga, ne brini! Pričekat ću ispred.

Jazz izađe iz sobe.

STELA
Oprosti što sam te probudila. Mislila sam da ćeš htjeti s nama.

MARK
Ne trebaš moje dopuštenje.

STELA
Nisi me dobro čuo Mark, htjela sam da i ti ideš.

MARK
Uopće se ne radi o tome. Sada je zamalo tri sata ujutro, to je tvoja uobičajena psihološka granica. To sam već primijetio kod tebe, kad izlaziš bez mene uvijek ostaješ najkasnije do tri i sad trebaš mene i moje društvo jer misliš da je neprimjereno da žena bez svojeg supruga izlazi van poslije tri. Na putu ovamo smo prešli nekoliko granica, vidi čuda, prešli smo tri granice. Prijeđi još tu jednu vlastitu granicu pa izađi bez mene poslije tri ujutro, molim te.

STELA
Došla sam po tebe iako nam to uopće nije bilo usput. Još smo tako kratko ovdje!

MARK
Tek smo danas došli.

STELA
Brzo će to proći ako ćeš spavati po cijele noći!

MARK
Ali neću uživati ako ću sa sobom nositi torbetine od podočnjaka.

STELA
Sad izgledaš odmorno.

MARK
Zaspao sam u naslonjaču Stela. Ja sam mislio da ti blefiraš, da si naslonjena na vrata i da ćeš u svakom trenutku ponovno ući u sobu i reći, ne znam, bio si u pravu.

STELA
Imaš pravo, stajala sam na vratima prvih pet minuta ali sam onda odlučila da ne želim osijediti na tapiciranom hodniku u Španjolskoj.

MARK
Ne, ti si odlučila izaći van sama i umrijeti na popločanim ulicama u Španjolskoj.

STELA
Znala sam da mi se ništa neće dogoditi.

MARK
Jer te pratio Jazz?

STELA
Bila sam tako sretna, mislim da se sretnim ljudima ne događaju loše stvari.

MARK
To je istina, ali sretni ljudi mogu postati nesretni. Netko tko je sretan ne može istovremeno biti nesretan, ali može biti nesretan prije ili poslije. Jesi li ti, Stela, bila nesretna prije ili poslije?

STELA
(uzdahne)
Jazz nas čeka. Ideš li?

MARK
Kako očekuješ da odem plesati kad mi kažeš da si bila sretna bez mene?

STELA
I sad sam sretna.

MARK
(posprdno)
A zašto ne bismo napravili zabavu ovdje? Pozvali tristo ljudi, Antonija Banderasa, doveli ove pijance s ulice, možda i pokojeg bika.

STELA
Zašto ne! Jazz, dođi.

Jazz uđe u sobu.

JAZZ
Nadam se da ste radili nešto zanimljivo.

MARK
Ti i inače izlaziš s tuđim ženama ili?

Jazz i Stela se počnu smijati.

MARK
Vas dvoje niste normalni.

JAZZ
Što je normalno, dragi?

Mark šuti. Stela zapali cigaretu i sjedne u Markov naslonjač.

JAZZ
Normalno je ono što radi većina. Većina ljudi ovdje večeras je pijana i sutra će trčati s bikovima, a ti si trijezan u svojoj hotelskoj sobi i sve ćeš to gledati sa balkona.

MARK
Ako će netko trčati kraj dvije tone mišića s dva po život opasna roga onda ja to nazivam idiotizmom. Čak bi se moglo reći da ti ljudi imaju želju za smrću a ne želju za životom. Uostalom, Jazz, mi se uopće ne poznajemo. Još mi nijedan stranac nije rekao da sam lud.

JAZZ
Ne biti normalan znači biti lud?

MARK
Nisam to rekao. Što si radio s mojom ženom?

JAZZ
Plesali smo, ispijali žestoka pića.

STELA
Mi smo žestoko ispijali žestoka pića.

MARK
Nameće se pitanje povjerenja.

STELA
Kakvog povjerenja?

MARK
Mog povjerenja u tebe dok piješ alkohol s drugim muškarcem.

STELA
Očito si mi jako vjerovao kad si me pustio da sama izađem i stradam na popločanim ulicama Španjolske.

MARK
To nije bilo povjerenje. To je bilo nešto drugo.

STELA
Kvariš zabavu. Jazz, poznaješ li ti Antonia Banderasa?

JAZZ
Poznajem trojicu Banderasa.

STELA
Postoje trojica?

JAZZ
Poznajem kaskadere koji su radili na njegovim filmovima.

STELA
Ako poznaješ ljude koji su stvorili akcijski mit o Banderasu, onda možemo reći da ti poznaješ Banderasa.

MARK
Jesi li i ti kaskader Jazz? Odradiš akciju za tuđe muževe?

STELA
Čuješ ti njega Jazz?

JAZZ
Mark, ja sam najbolja osoba za izvesti tuđu ženu u provod.

MARK
Da? A zašto?

JAZZ
Nemam kaskadera. A ti znaš da je akcija najveća kad muž sazna.

MARK
Ozbiljno te pitam.

JAZZ
Ja sam i žena i muškarac.

STELA
(pjevuši potiho)
And all that jazz!

MARK
Ti si i žena i muškarac?

JAZZ
Da.

MARK
Dakle, ti si transrodna osoba?

JAZZ
Neki to tako zovu.

MARK
Neki to tako zovu, pa tako se to zove. Vidiš, Jazz, ja sam toliko nenormalan da je meni to apsolutno normalno. Stela pa nisi valjda mislila da će meni Jazz smetati? Došli ste ovdje kao dvostruko smrtonosno oružje liberalnosti usmjereno protiv konzerevativca koji ostaje doma, sam?

STELA
Mi smo se samo došli družiti i...

MARK
(prekine Stelu)
Zašto misliš da je sve što netko kaže napad na tebe? To je malo egocentrično, malo patrijarhalno.

Stela gleda Marka. Zatim ponovno zapjeva.

STELA
(zapjeva)
And all that jazz!

MARK
Ti si pijana.

STELA
Nisam pijana, ali odlično si me sjetio. Već sam zaboravila da sam žedna. Jazz, što ćeš piti?

Stela otiđe do minibara. Mark sjedne u naslonjač.

JAZZ
Gin i tonic.

Jazz se nasmiješi.

MARK
A mene nećeš ponuditi?

STELA
Ja sam mislila da se ti večeras ne zabavljaš.

MARK
Hajdemo se zabavljati! Stela, donesi i meni piće. Zapravo, donesi mi čitavu bocu.

Stela natoči piće za sebe i za Jazz a Marku doda bocu. Mark otpije veliki gutljaj.

JAZZ
Uvijek se onaj svježi igrač s klupe najbolje primijeti na terenu. Ovako velike gutljaje ti i ja smo uzimali na samom početku večeri.

STELA
A sad moramo sitne, sitne.

Stela srkne maleni gutljaj iz svoje čaše i nasmije se. Jazz se također nasmije.

MARK
I? Što sam sve propustio?

Jazz podizanjem ruke upita Stelu za ples. Oni lagano zaplešu.

STELA
Mark, to se ne može prepričati. To se mora doživjeti.

MARK
Oprosti, čini se da nemamo vremena za jednu takvu epopeju koju ste vi doživjeli.

STELA
Ne mogu ti prepričati kakvog je okusa savršeno pripremljena *tortilla.*

MARK
Flamenco, sangria, tortilla, All that jazz... Tako si egzotična.

STELA
Hvala.

MARK
Tebe se tako lako impresionira. Turističke atrakcije uvijek mi se čine sramotnima. Dolazimo u tuđu zemlju i cijeli niz toga prodaje nam se kao nešto posebno i neponovljivo, a ljudi ovdje svakog dana jedu baš tu hranu i gledaju te iste katedrale.

STELA
Dobro zašto si došao ovdje. Uostalom, nije me lako impresionirati, Jazz se morao posebno potruditi.

MARK
Nisam to ni mislio reći kao uvredu, završili smo sa svađanjem, sad se zabavljamo. Ali ti si u svakom slučaju egzotična. Pitam se o čemu bismo sada pričali da smo kod kuće. O tome sad razmišljam.

STELA
Znaš li da je otac od Jazz bio toreador?

MARK
(nasmiješi se)
Toreador.

STELA
Što je smiješno? Toreadori su grozni ljudi.

MARK
To svakako. Ako je toreador dobar to samo znači da je odličan ubojica bikova. To ne može biti smiješno, ali sjetio sam se onih njihovih odijela. Kako da to kažem, ne bih htio nekoga uvrijediti.

JAZZ
Nećeš me uvrijediti Mark.

MARK
Ta šarena tradicionalna toreadorska odijela, onako pripijena uz tijelo, oduvijek su mi izgledala kao nešto što bi mogle nositi i žene i muškarci. Možda je to, Jazz, naslijeđe tvojeg oca u tebi.

Jazz i Stela prestanu plesati.

JAZZ
Ja potječem od slavne loze uspješnih toreadora. Moj otac je bio toreador, a za mog djeda toreadorsko odijelo dizajnirao je sam Pablo Picasso.

MARK
Znamo koliko je Picasso volio žene pa nećemo ni pomisliti da je postojalo išta dublje u tom odnosu toreador i kreator. Nije li ti žao prekinuti liniju?

JAZZ
(nasmiješi se)
Nije mi žao. Ono što se u mojoj obitelji već zaboravilo je to da je moja loza, puno prije no što je dala poznate toreadore, dala nekoliko odličnih pjesnika. Tako da ja zapravo spašavam posljednjeg pjesnika naše loze.

MARK
Pjesnik in the house.

STELA
Tako smo se Jazz i ja upoznali.

JAZZ
(čita s papirića)
Ona je stigla. U crvenoj haljini, u poluprazno publici, s taman dovoljno mjesta za sjenu koju je stvarala njena jaka svjetlost pojave i želja da popije naiskap moje strpljenje da joj saznam ime.

STELA
Stela, drago mi je.

Jazz i Stela pruže si ruku i nanovo se upoznaju.

MARK
A sad za obične smrtnike molim vas.

JAZZ
Stela i ja upoznali smo se na pjesničkoj večeri.

MARK
(uzbuđeno)
Je li bilo *flamenca?*

STELA
Da!

MARK
Bilo je i flamenca! Živjeli!

Mark gotovo histerično popije iz boce.

MARK
Kako je to sve romantično. Jazz, tako razumiješ žene. Hoću li ja dobiti pjesmu?

JAZZ
Možda i hoćeš.

MARK
Da odjenem Stelinu crvenu haljinu odmah bih dobio pjesmu.

STELA
Mark, ne budi ljubomoran.

MARK
Nisam ljubomoran. Citiram: Jazz je najbolja osoba da izvede tuđu ženu u izlazak.

STELA
A što ako ti kažem da smo Jazz i ja spavali zajedno?

MARK
Stela ne budi smiješna.

STELA
To se zaista dogodilo.

Mark ušuti i u tom trenutku ga napusti određena doza pripitosti.

JAZZ
Stela.

STELA
Što? Zanima me kako će Mark reagirati.

MARK
Reagirati? Stela ja uopće neću reagirati. Stela, ja tebe potpuno razumijem. Potpuno razumijem da si na ulici upoznala nekoga, zapričala se, objasnila tom nekom gdje će pronaći *Kartoffeln* i da si jednostavno uživala.

STELA
Ti tako često citiraš.

MARK
Je li moguće? Stela se naljutila.

STELA
Nisam.

MARK
Stela se ipak malo naljutila.

STELA
Ja sam ovdje.

MARK
Imaš pravo, nemojmo o gramatici, mislim da bi to moglo biti neugodno za Jazz. Kad smo kod toga, otkud ime Jazz? Ne vjerujem da toreadori znaju puno o glazbi. Ah, zaboravio sam tvoje objašnjenje. Improvizacija, improvizacija, improvizacija. Jazz je svoje ime...improvizirao ili improvizirala?

JAZZ
Oboje.

MARK
Ah, da. Oboje. All that, jazz.

JAZZ
I što kažeš na reakciju Stela?

Jazz si natoči još jedno piće.

STELA
Nisam ovo očekivala. Ugodno sam iznenađena.

Stela zapali još jednu cigaretu.

MARK
Ti i ja smo zapravo isti, znaš Jazz.

JAZZ
Jesmo?

MARK
Oboje smo u kompliciranoj vezi. Ja sam u braku sa Stelom a ti si također u braku s nekime.

JAZZ
(nasmiješi se)
To je točno.

MARK
A reci mi, tko je snažniji u tom tvojem braku? U mom braku je snažnija moja žena. Kako je kod tebe?

JAZZ
Mislim da je i kod mene snažnija moja žena.

MARK
Može li se onda reći, kako da to kažem, da se tebe ne može podijeliti na dvije jednake polovice. Nešto prevladava?

JAZZ
Imam osjećaj da bi tebi bilo lakše znati da sam ja većinom žena. Nije tako strašno biti u društvu nekoga tko je uglavnom žena? Bojiš se muškaraca?

MARK
Možda si u pravu. Ne bojim se muškaraca nego mislim da mi je lakše sa ženama. Ne zbog nadmoći, kako ti to pokušavaš argumentirati, nego zbog toga što mislim da sa ženom znam živjeti. Dugo sam u braku.

STELA
Može li se žena složiti s tobom?

MARK
Ne znam može li se složiti.

JAZZ
To je jako zanimljivo. Misliš da znaš živjeti sa ženom jer si u braku, koliko?

STELA
Petnaest godina.

JAZZ
Petnaest godina. A misliš da ne bi znao živjeti sa muškarcem. To je zanimljivo jer živiš s muškarcem već?

STELA
Tek je navršio četrdeset i pet, ovo je njegovo rođendansko putovanje.

JAZZ
Živiš sa sobom već toliko godina.

Stanka u kojoj ponovno čujemo viku s ulice. Glasovi s ulice glasovi su muškaraca.

MARK
Pretvaraš se kao da si rekao ne znam kakvu veliku istinu. Pa naravno da najbolje poznajemo ono što jesmo.

MARK
Ali to ne znači da bismo se trebali okružiti samo onime što smo mi. To što ti predlažeš je konzervativizam. I ksenofobija. I to je u redu, ništa protiv tog dvoje, ali ne paše mi to za tebe.

STELA
Da, zbog toga je Mark i htio otići negdje drugdje. Ne bi se reklo, ali ovo putovanje bila je Markova želja i ideja. Čudno, spominješ ksenofobiju i konzervativizam a vrijeđao si Španjolce, kako ono, niski ljudi?

MARK
Nisam bio ozbiljan. Uostalom, rekao sam ti to kad smo bili sami. Uzevši u obzir na koji način govorimo o braku muškarca i žene, može se reći da sam to rekao u sebi. Nikoga nisam uvrijedio.

STELA
Samo malo, ako si nešto rekao u sebi onda je to sasvim u redu? Misao je bitna. Uostalom, nisi je rekao u sebi. Ja sam te čula.

MARK
Sada je Jazz ovdje. Ne znam kako se Jazz uklapa u naš brak. Ja sam mislio da između nas postoji neki sporazum o tome da možemo zajedno promišljati svakakve grozote a da nam nitko za to prigovori. Brak je takva vrsta potpisane bliskosti. Ti si to ovime pokvarila.

STELA
Ta vrsta potpisane bliskosti...to je nešto što bi ti napisao u svojim knjigama. Baš sam se pitala kad ćeš u ovom razgovoru u kojem se ponašaš kao da se borimo upotrijebiti tu vrlo elokventnu stranu sebe.

MARK
I ti misliš da se moja elokventnost pojavila tek sada!

STELA
Zbog svega ovoga kakav si večeras, ja ti nisam uspjela reći. Dovela sam Jazz jer te htjela upoznati.

MARK
Okrutno, Stela, ti i ja dobro znamo, a i Jazz vjerojatno zna, da nijedna moja knjiga nije prevedena na španjolski niti na jedan drugi jezik osim na njemački jer si je prevela ti. A dobro znamo da je taj njemački ubio moju knjigu.

STELA
Evo opet ksenofobije.

MARK
Kakva ksenofobija, pričamo o estetici jezika. Nije svaki jezik savršen za putopisnu prozu. Kad slušam putopise na njemačkom, imam osjećaj da su laž. Dobro znamo da se Nijemci ne usude putovati svijetom a kamoli Europom, još od zabrana nakon II. svjetskog rata.

JAZZ
Mark, imaš pravo, nisam čitala ništa tvoje ali sam o tebi večeras slušala od Stele i zaista sam te htjela upoznati.

MARK
Prošlo vrijeme...želiš li me upoznati još uvijek?

JAZZ
Previše te muči gramatika. Još uvijek te želim upoznati. Tek sad te želim upoznati.

MARK
Zašto tek sad?

JAZZ
Jer vidim da je zaista istina sve ono o čemu je Stela pričala o tebi. Zaista je moguće da postoji strastveni intelektualac.

MARK
Jazz, nemoj se umiljavati, ne priliči ti.

Jazz šuti.

JAZZ
Ja zaista mislim da smo mi jako bliski. Ti u svojoj prozi pišeš o putovanjima a ja u svojoj poeziji pišem o tome da bih rado putovala.

MARK
Uvijek drugačiji jezik, uvijek drugačiji ljudi i drugačiji zakoni, drugačije temperature. Što je tako dobro kod putovanja?

JAZZ
Uvijek drugačiji jezik, drugačiji ljudi, drugačiji zakoni, drugačije temperature.

Mark se nasmiješi.

MARK
Niste mi rekli gdje ste vas dvoje spavali?

STELA
Na plaži kraj oceana.

JAZZ
Ne Stela, na putu za Cordobu.

STELA
Spavali smo u Dalijevoj slici?

JAZZ
U mojoj pjesmi.

STELA
Kako sam mogla zaboraviti. Mi smo spavali u tvojoj pjesmi.

Stela i Jazz se zagrle. Mark ih promatra. Nakon nekoliko trenutaka Stela i Jazz pozovu Marka u zagrljaj. Zamračenje.

3. prizor

Mark je ponovno zaspao u naslonjaču. Prazna boca whiskeyja polegnuta je na tlo točno ispod opuštene Markove ruke. Stela i Jazz spavaju na dvosjedu. Stela se probudi, a potom i Jazz.

JAZZ
Koliko je sati?

Jazz se osvrne po prostoriji pomalo dezorijentirano.

STELA
(nasmiješi se)
Koliko je to bitno?

JAZZ
Zaboravio sam, danas ne radim.

STELA
U uredu za pjesnike?

JAZZ
U supermarketu. Gledaš voditelja prodaje.

STELA
Nisam znala da ti radiš nešto tako...svakodnevno.

JAZZ
I pjesnici su svakodnevni.

STELA
Nekako si drugačija nego sinoć.

JAZZ
Ujutro sam uvijek malo zbunjena. Moram si ponoviti sve one stvari koje sam odlučila. Smiješno je da se i dalje budim kao muškarac.

STELA
I ja često moram sebi ponovno objašnjavati neke odluke svakog jutra. Kad se probudim prva a Mark još spava i ne može me utješiti, pomislim kako je on silno dosadan i nije mi jasno što radim s tom osobom, tko je taj muškarac koji spava i s kojim sam svaki dan tako usamljena. Ali onda se Mark probudi i progovori i shvatim da nisam usamljena s njim nego sa sobom. Lako postanem usamljena i moram se podsjetiti da tome nije kriv onaj koji mi je u društvu. I svakog dana iznova tražim nešto posebno u Marku, neki neobičan, zanimljiv detalj. Dosad sam to nalazila, ali jučer mi se učinilo da je nestalo zanimljivosti u njemu. I sad me strah, kad se Mark probudi, hoću li danas naći u njemu nešto?

JAZZ
Mislim da bi trebala prestati tražiti zanimljivosti u drugima. Svi kad tad postanu dosadni, trijezni. Jesam li te ja razočarala?

STELA
Nisi me razočarala. Upravo suprotno, iznenadila me tvoja promjena. Mislim da sam to nekako i čekala. Mislim da sam te zbog toga i zvala u sobu. Zanimalo me kad ti prestaješ biti ti i postaješ netko drugi i događa li se to ikada.

JAZZ
Jako lijepo od tebe, draga, što ti je moja jutarnja zbunjenost inspirativna. Nadam se da nisam povećala tvoje kriterije zanimljivosti u ljudima, ne mogu svi biti toliko zanimljivi da iz sata u sat biraju što su. Ne bih htio da tvoj novi kriterij promjeni nešto što se ne bi trebalo mijenjati.

STELA
Misliš da ne bih trebala napustiti Marka?

JAZZ
Mislim da ne bi trebala raditi ono što ne želiš. Ponekad mislimo da nešto trebamo ali to nije točno.

STELA
Gladna sam, želim pojesti topli kroasan s marmeladom.

JAZZ
Imamo dostavu u sobu.

STELA
Baš bih htjela izaći, jesti u krevetu mogu i doma.

JAZZ
Možda je bolje da ne izlazimo. Još malo pa će pustiti bikove. Nadrogirane, zaslijepljene žarkim svjetlom, podrezanih rogova. Zbog svega toga oni mrze ljude.

STELA
Nije mi jasno kako ti možeš živjeti u ovakvom gradu!

JAZZ
Ovdje se osjećam dobro. Stalan suživot sa tako starom tradicijom podsjeća me da živim slobodno. Da odem, osjećala bih kao da sam se prestala boriti. Imam osjećaj kad gledam sve to, kad gledam utrku, da sam sretni talisman i da se zbog mene sve to nekako događa nježnije, blaže, da su stradavanja manja.

STELA
Ne vjerujem da gledanje može pomoći. Možda tako razmišljam zbog jutra ili zbog trijeznosti, ali ne vjerujem da gledanje zaista može pomoći.

JAZZ
To sam i ja nedavno zaključila. Zato ću danas sudjelovati.

STELA
Trčati s njima?

JAZZ
Tako ću im biti blizu i na taj način će sve biti dobro. Osjećam neobičnu povezanost s tom životinjom. Dio su moje obitelji, kao pjesnici naravno, toreadorima nisu ništa u rodu.

STELA
Jazz to je opasno. Postoje neki drugi načini.

JAZZ
Bikovi su mi obitelj. Ne želiš valjda reći da je obitelj opasna?

STELA
U redu, bikovi su ti obitelj, ali ti si onaj žgoljavi najmlađi brat i bojim se za tebe.

JAZZ
Pripremao sam se cijele godine. Trčao. Uostalom, živjeti u ovom gradu ovakav kakav jesam je na neki način trčanje s bikovima. Ti i ja smo se oboje pripremali sinoć. Svi oni ljudi s kojima smo pili, svi će oni trčati. To je tradicija. Nema trijeznog čovjeka u trci s bikovima.

STELA
Ali ti si trijezan.

JAZZ
Trijezan sam samo ujutro, kad se probudim i kad sam zbunjen. Kako dan odmiče, mene opijaju moje odluke.

STELA
To zvuči kao pjesma i to je lijepo, ali mislim da bismo trebali biti ozbiljni oko toga.

JAZZ
Ja sam svoju odluku donio.

STELA
Molim te, napravi to iduće godine. Nemoj sada kad sam ja ovdje. Ove godine još možemo gledati. Dovoljno je što si sinoć pomogao meni, prestrašenoj kravi. Ne moraš nas sve spasiti u istom danu.

JAZZ
Predlažeš da to napravim iduće godine kad tebe neće biti? Stela, to je sebično i turistički. Kad ti odeš, stvari ne nestaju.

STELA
Nisam htjela da tako ispadne.

JAZZ
Sve je u redu, draga.

Jazz iz torbe izvadi toreadorsko odijelo, hlače i kaput. Preodijene se.

STELA
Čekaj, Jazz, da probudim Marka. Ako te već ja ne mogu odgovoriti, on će sigurno znati reći nešto.

JAZZ
Je li ovo prvi put da si ujutro pronašla razlog za Marka? Jer će on sigurno znati reći nešto?

STELA
Jazz, zašto toliko žuriš?

JAZZ
Bojim se da ću se predomisliti ako ne odem odmah.

STELA
To znači da te još uvijek mogu odgovoriti.

JAZZ
Za ovako nešto treba hrabrosti, osim same odluke. Ovo što vidiš na meni nije sumnja, samo sam uzbuđen.

STELA
Rekao si da se ujutro budiš kao muškarac. Ovo što predlažeš zvuči mi kao tipična pogreška jednog muškarca.

JAZZ
I žene trče s bikovima.

STELA
Čekaj Jazz. Dođi da zaplešemo na kratko.

Jazz zagrli Stelu i zapleše s njom. Oboje pjevuše pjesmu 'All that jazz' dok plešu.

MARK
(pospan)
Što se slavi?

JAZZ
Slave se dobre odluke.

Stela se nasmiješi, još uvijek u zagrljaju sa Jazz.

Jazz se nakloni Steli i izađe.

Stela dugo gleda prema vratima, a potom otrči do prozora.

Zamračenje.

4. prizor

Iznajmljena soba u Pamploni. Pospremljena i bez ikoga. U sobu ulaze Stela i Mark, oboje odjeveni u crninu.

STELA
Što ćeš popiti?

Stela otiđe do mini bara.

MARK
Gin i tonic.

Stela se nasmiješi.

MARK
Jako neobičan odmor. Ako je uopće bio odmor.

STELA
Kako sad možeš pričati o odmoru?

MARK
Došli smo doma, Stela. Hoću reći, nismo došli doma, došli smo u našu sobu i tu se možemo malo opustiti od formalnosti. Dosta mi je formalnosti za danas. Kupiti cvijeće, pronaći u gradu crno odijelo jer nitko na odmor ne pakira crno odijelo a da ne pričamo o formalnostima jednog sprovoda. To je nevjerojatno, da se na ispraćaju tako posebne osobe ponovila tradicija da muškarci prvi kreću za pokojnikom.

STELA
To uopće nije bio formalan događaj, nije imao veze s tradicijom. Nitko iz njegove obitelji nije došao?

MARK
Koliko sam shvatio, samo njegovi prijatelji.

STELA
Znaš, Jazz mi je pričao o svojoj obitelji. I to me podsjetilo na jednu anegdotu iz povijesti. Znaš tko je bio Leopold von Sacher?

MARK
Podsjeti me.

STELA
Pisac, napisao je *Venera u krznu.* Uglavnom, majčinoj strani obitelji bilo je silno žao što će njihovo prezime nestati. Leopoldova majka bila je jedinica. Onda su Leopoldu dodali i majčino prezime.

Stela se nasmije.

MARK
Dovrši priču.

STELA
Leopoldu su dodali prezime i on se po novom prezivao Sacher-Masoch. Obiteljsko prezime za koje su toliko htjeli da preživi, postalo je svjetski poznato. Po Leopoldovom prezimenu Masoch, ime je dobio *mazohizam.* Kakva obiteljska ironija!

Mark se nasmije.

MARK
(kroz smijeh)
Možda je Leopoldova obitelj bila ponosna.

STELA
Kad nam polazi avion?

MARK
Za dva sata.

STELA
Moram se presvući, ne mogu ovakva putovati.

MARK
Ne možeš se presvući, našu prtljagu još sam jutros poslao u zračnu luku. Morat ćemo putovati ovakvi.

STELA
Ne možemo ići na let kao da idemo na sprovod.

MARK
Ne znam hoćemo li ikad ponovno otići na sprovod na kojem se pokapa nečija polovica.

STELA
Jazz se tako osjećao nakon pada na trci. Ja ga potpuno razumijem. Ako on osjeća da je njegova ženska strana preminula, zašto se ne pozdraviti s njom na pravi način?

MARK
Ti misliš da je lažan sprovod pravi način da se oprostiš od lažne polovice identiteta?

STELA
Kako možeš reći da je njegova ženska strana bila lažna?

MARK
Sklon sam misliti da se Darwin odnosi na sve živuće vrste. Jazz je živio u jednoj zajednici, nekoj vrsti simbioze, i onaj kržljaviji, slabiji dio nije preživio.

STELA
A kako onda objašnjavaš činjenicu što su puževi preživjeli sve do sad?

MARK
Ne znam što bih ti rekao na tako nešto, ali bolje da se ne hvatamo prirode. U povijesti svijeta nastajale su otporne vrste poput morskih pasa, a nastajale su i vrste koje jedino možemo nazvati slijepim ulicama,

MARK
vrste koje su izumrle. Znam da sam se prvi dohvatio prirode kad sam spomenuo Darwina, ali u duhu mog raspoloženja pred put, želim na stranu staviti svaku duboku cenzuru i reći ti priroda svako toliko napravi i neku grešku.

STELA
Želiš reći da je Jazz greška?

MARK
Nije greška, Jazz je bio anomalija.

STELA
Zašto si najednom toliko ljut?

MARK
Ovaj odmor za mene jednostavno je bio previše. Mislim da svatko odlazi na putovanje kako bi promijenio svoju okolinu. To je prirodno i to je ugodno. Ali ako čovjek predugo ostane na nepoznatom terenu, može se pojaviti onaj tipični strah od nepoznatog.

STELA
To se tebi sad događa? Kod mene je potpuno drugačije. Nisam sigurna želim li se već vratiti kući. Meni nepoznati teren očito odgovara.

MARK
Ali moraš paziti, Stela, osjećaj poznatog imamo onda kad smo u društvu onih koje dobro poznajemo. Taj osjećaj daje ti sigurnost ovdje u nepoznatom. Za dva sata ja ću sigurno biti na tom avionu i tvoj produženi godišnji odmor bez mene najednom će se učiniti vrlo nepoznatim, vjeruj mi.

STELA
Na neki način naše razdvajanje bilo bi poput kraja jedne simbioze. Nisam sigurna koja će polovica preživjeti, kako si ono rekao, koja je polovica kržljavija?

MARK
Ne želiš valjda reći da ne bih mogao živjeti bez tebe? Poučen Jazzovim postupcima, prvo bih pokopao svaku uspomenu na tebe. Tako bih mogao početi ispočetka.

STELA
Vidim da si dobro promislio o svemu tome! Moram priznati, ugodno sam iznenađena. Ja sam mislila da se ti dosađuješ ovdje, spavaš, *siesta*, ali ne!

MARK
Nepoznati teritorij u meni budi paranoju, želju da se pripremam za...nešto.

STELA
Pa ti si tako neobičan turist. Znaš kakva si ti osoba? Ti bi došao na Havaje i pitao - oprostite, gdje se može kupiti kišobran?

MARK
Kao što sam ti rekao, prestajem biti turist. Jedino što još moram napraviti kao turist je nazvati taksi. Idem podmiriti račun za minibar. Kad na recepciji pogledaju račun učinit će im se da smo se zabavili.

STELA
(sa smiješkom)
Mark, nemoj tako. Sve je ovo jako zabavno.

Mark izađe iz sobe. Nakon nekoliko trenutaka Mark ponovno uđe u sobu.

STELA
Što je bilo?

MARK
Imamo gosta.

Na otvorena vrata sobe pokuca Jazz i uđe.

5. prizor

Nastavak na kraj četvrtog prizora. Jazz na glavi ima zavoj i nosi se kao muškarac. Stela snažno zagrli Jazza.

MARK
Malo ljudi ima priliku vidjeti vlastiti sprovod. Ako se ne varam, posljednja je bila Marina Abramović. Sprovod znači može biti umjetnost, ali pomišljam da je sprovod kakav ste imali ti i Abramović možda malo više umjetan, a malo manje umjetnost.

JAZZ
Vidim da držiš radnu temperaturu Mark.

MARK
Ne radim ništa Jazz, ja sam na odmoru.

JAZZ
Znaš što želim reći. Još uvijek si žestok.

MARK
Ne možemo se svi promijeniti u jednom danu.

STELA
Sprovod je bio jako zanimljiv, hvala ti na tom iskustvu.

MARK
Bože, možemo li se malo odmoriti od turizma.

STELA
Zašto ne bih rekla hvala?

MARK
Zaboravio sam. I s moje strane, hvala Jazz.

JAZZ
Ne djeluješ zahvalno.

MARK
Ali ja jesam zahvalan. Što sam kupio još jedno crno odijelo. Tako je neugodno svakog jutra pogledom prijeći po svojoj odjeći kad znaš da ćeš naići i na crno odijelo koje nosiš samo na sprovode. Tako neugodan trenutak svakog jutra. Jesi li zadovoljan?

JAZZ
Bilo je baš kako sam i zamišljao. Htio sam prirediti nešto lijepo, bio je to jedan veliki dio mene jako dugo vremena. Moram priznati da sam još prije nekoliko godina napravio plan za sprovod, koji god dio mene stradao. Sad se možda pitam jesam li pretjerao sa ukrasima.

STELA
Posebno su mi se svidjele bijele zastave.

MARK
Napravio si plan sprovoda prije nekoliko godina? Znači da si bio vrlo pesimističan. Moraš se složiti.

JAZZ
Ljudi se cijelog života pripremaju na činjenicu da će umrijeti. I što je još zanimljivije, pripremaju se cijelog života na samo jednu smrt. A ja sam oduvijek znao da ću umrijeti dvaput.

STELA
Mark, ti si već pronašao grobno mjesto. To bi se također moglo nazvati pesimističnom činom.

MARK
Ne želim riskirati. Ako umrem prvi, ti bi mogla doći na ideju da me pokopaju negdje u inozemstvu, samo jer voliš putovati.

STELA
Kažu da je smrt putovanje.

MARK
Stela je upravo otkrila put do besmrtnosti. Jednostavno treba izgubiti putovnicu.

STELA
Jazz, znaš li ti što je Mark kao dijete radio?

MARK
Koju se to neugodnu priču spremaš ispričati?

STELA
Kad već govorimo o smrti i pesimizmu, Jazz jesi li znao da je Mark kao dječak pisao oproštajna pisma?

JAZZ
Koliko oproštajnih pisama čovjek treba?

STELA
Oni hrabri trebaju samo jedno, ali Marku je to bila neka vrsta terapije. Oprostio bi se od svega ružnog u svom životu, a onda bi jednostavno nastavio živjeti.

MARK
Meni to zvuči kao jedna vrlo optimistična osoba.

JAZZ
Što je bilo tako strašno u tvom životu?

MARK
Svima nam se dogodio pubertet, ne treba od toga praviti spektakl.

STELA
Iz tih pisama kasnije je nastala Markova prva knjiga. Mark, ti si čovjek koji je preživio vlastitu književnost. Među rijetkima si. Prosječnog pisca njegovo pisanje obično ubije.

MARK
Imaš pravo, možemo čak reći da je i Jazza njegova poetičnost ubila. Ili se Jazz ubio radi poetičnosti. Tako je teško odlučiti.

STELA
U svakom slučaju, dosta o smrti. Jazz, odlično se oporavljaš.

JAZZ
Hvala ti, Stela. S ovim zavojem osjećam se vrlo egzotično. A prije sam mislio da privlačim pozornost!

MARK
Da, čovjek bi pomislio kako muškarac u toreadorskom odijelu u bijegu od bikova pomalo plijeni pažnju.

STELA
Znaš Jazz, Mark nije prestao pričati o tvom trku. Tako već tjedan dana.

JAZZ
To je potpuno normalno. Vidjeti tako nešto mora biti vrlo intenzivan događaj.

STELA
Ali ti si to proživio!

MARK
Jazz je to proživio samo polovično. Dio njega je preminuo. Nadam se da ne planiraš i sljedeće godine trčati.

JAZZ
Dio mene nije preminuo u trci, to je promjena koju sam osjetio u bolnici.

MARK
U bolnici si završio zbog pada na trci. Okrznuo te bik, ali to je bio dodir dovoljan da poljubiš popločenu ulicu.

STELA
Mislim da je tvoja promjena nastala prije utrke. Dok sam te odijevala. Nešto se događalo u tvom pogledu sa svakim novim slojem odijela.

Mark uzima piće u tišini.

JAZZ
Zanimljivo da si ti doživjela moju promjenu prije mene.

Mark sjedne u naslonjač i pijucka piće.

MARK
To je nešto što sam propustio? Ti si odijenula Jazza prije utrke?

STELA
Da, ti si spavao.

Stela natoči piće.

MARK
Ali u svakom slučaju, Stela, ja se slažem s tobom. I ja mislim da je promjena u Jazzu nastupila prije trke. Pitanje je samo kad. Znaš što mi govori o tome? Dobar razlog da netko ugrozi sebe je što?

JAZZ
Mark, molim te, objasni mi.

MARK
Krivica! To je dobar razlog. I sad, razmišljam zbog čega bi ti, Jazz, osjećao krivicu? Možda je tvoja promjena nastala dovoljno rano da si stigao napraviti pogrešku kao muškarac puno prije utrke. Je li tako, Stela?

STELA
Ovo je već drugi put da spominješ tako nešto.

MARK
Da, prošli put si mi na to pitanje odgovorila šalom a ja već odavno znam da ti kad su stvari ozbiljne voliš pribjeći šali. Dobro znamo da se duhovitost vrlo često gradi pretjerivanjem ili laganjem.

JAZZ
Kad se već prisjećamo tog razgovora, prošli put kad sam te slušao, Mark, u meni je još uvijek postojao taj sukob, podvojenost koja mi nije dopuštala da išta kažem, da stanem na nečiju stranu. A sad imam nešto za reći.

STELA
Jazz, pusti ga, samo pokušava izazvati sukob.

MARK
Ne, stvarno, Jazz, što mi želiš reći?

JAZZ
Pokušavaš reći da sam postao muškarac one noći kad sam upoznao Stelu. Točnije, pokušavaš reći da me noć sa Stelom promijenila u muškarca.

MARK
Upravo tako. Vi jeste spavali zajedno.

JAZZ
Neka se Stela ne uvrijedi, ali Mark, ja sam svih ovih godina imao puno prilika da me žena promijeni i to se nije dogodilo.

STELA
Ja te nisam niti pokušala promijeniti.

JAZZ
Znam, i to mi se svidjelo kod tebe.

STELA
Mogla sam, da sam htjela.

JAZZ
Istina.

MARK
Dosta egzotike. Priznaj, Jazz, došla je Stela, žena s drugog kraja svijeta, i odamah si je htio opčiniti. Ove žene ovdje sigurno su već navikle na ljude poput tebe.

JAZZ
Podcjenjuješ posebnost vlastite žene.

JAZZ
Najbolje da me ti učiš ljubavi. Tvoja taština je postala sve očitija. Samo se trudiš biti u centru pozornosti, i to je sve. Zapravo si vrlo jednostavan.

STELA
Ovakvim razgovorom nećemo ništa postići. Ni mir, ni oprost, ni poštovanje.

MARK
Kako se dogodilo da sam naglo došao na brzi tečaj zen budizma? Kako da budem miran kad ne želim oprostiti tebi koja nisi imala dovoljno poštovanja da ne spavaš s drugim muškarcem? Jako je licemjerno od tebe što izigravaš mirotvorca, a ti si ta koja nas je uvalila u ovu raspravu. Možda bi Jazzova druga polovica još uvijek bila živa, da nije upoznao tebe.

STELA
Jazz je upravo rekao da ga ja nisam promijenila.

MARK
Zašto još nitko nije porekao da ste spavali zajedno?!

STELA
Zato što jesmo.

JAZZ
Stela, to nije u redu.

STELA
Jazz, iako se jako razlikujem od Marka, mislim da neke stvari moramo zvati njihovim pravim imenima, a ne duhovnim pandanima. Jazz, ti i ja smo popili nekoliko čašica previše i onda smo otišli na plažu.

MARK
Treba mi još jedno piće.

STELA
Možeš piti koliko hoćeš ali ja ovo neću ponavljati.

MARK
Bez brige Stela, tvoju ispovijed o prevari teško je ne slušati.

STELA
Jazz, na toj plaži ti i ja smo proveli jako bliskih sat vremena, ne možeš reći da se to nije dogodilo.

JAZZ
Pokušao sam to izostaviti jer nisam htio da-

MARK
(prekine Jazz)
Nisi htio da pomislimo kako si već tad znao što želiš biti.

JAZZ
Kad ste točno vas dvoje zaključili da je preživjela moja muška polovica?

STELA
Jazz, dušo, ne budi smiješan.

MARK
Vidi se. Car je gol. Kad je car gol vidimo da je car. Slažem se sa Stelom, stvari treba zvati pravim imenom. Zapravo, malo mi žao tebe Jazz. Tvoja promjena nastala je zato što je mene moja supruga htjela povrijediti.

STELA
To nije točno.

MARK
Meni se to čini kao logičan potez.

JAZZ
To nije točno, u to sam siguran. Promjena u meni nije nastala kad sam spavao sa Stelom. Znam to jer kad sam te vidio Mark, i tebe sam poželio.

MARK
Osjećam se počašćeno. Žao mi je što u trci s bikovima nije preživjela tvoja ženska strana. Pogotovo sad kad znam da me žena ostavlja.

STELA
Ostavio si ti sam sebe.

Jazz sjedne. Tišina od nekoliko trenutaka.

JAZZ
Na sprovodu nisam htio otkriti koju stranu sebe pokapam. Stekao sam puno prijatelja s obje strane i nisam htio da se netko osjeća kao da je izgubio prijatelja ili prijateljicu.

STELA
Ja sam dobila dojam da si pokopao svoju žensku stranu.

MARK
To je zato što se uvijek osjećaš napadnutom. Slučajno je ovaj put tvoja paranoja bila točna. Zašto si ti uopće došao ovamo Jazz? Ti si raskinuo svoju čudnu vezu pa si htio dokrajčiti i našu?

JAZZ
Nisam zato došao. Htio sam se oprostiti, poželjeti sretan put.

MARK
Znaš li ti Jazz da je ovo putovanje trebao biti pokušaj spašavanja našeg braka?

JAZZ
Nisam znao ali-

Jazz ne nastavi rečenicu.

MARK
Ali što? Dalo se tako zaključiti je li?

JAZZ
Da.

MARK
Cijenim iskrenost. Hvala ti na tome. Stela bi mi za vas rekla tek kod kuće.

STELA
Ali to je i bio naš dogovor. Ležali smo u spavaćoj sobi, nismo mogli zaspati i rekli smo da ćemo pokušati nešto, da ćemo otići. I dogovorili smo da od trenutka kad otiđemo pa sve do trenutka kad se vratimo kući,

STELA
nećemo razgovarati o prekidu. Niti o razlozima da prekinemo. Tako sam i učinila. Nisam ti dosađivala razlozima, zašto sam otišla van bez tebe, zašto sam spavala sa Jazzom, ali cijelo si to vrijeme i ti imao svoje razloge o kojima te ništa nisam pitala. Zašto si ti mene pustio da otiđem bez tebe van?

MARK
To je bio nesporazum.

STELA
To je bila tvoja odluka.

MARK
Nisam mogao odlučiti, zato sam ostao. To je sve.

STELA
Da su stvari između nas kakve bi trebale biti nesprazum ne bi mogao nastati.

MARK
Ne želim čekati na spavaću sobu, kad se vratimo jednostavno ću istu ovu putnu torbu upotrijebiti da otputujem od tebe.

STELA
Nemoj biti uvrijeđen, Mark. Ovo još uvijek možemo napraviti na dobar način.

MARK
Kakav način? Da i mi napravimo predstavu, pogreb našeg braka? Nešto egzotično na plaži?

STELA
Nisam mislila ništa takvo. Mislila sam da možemo ostati prijatelji.

MARK
To kažeš samo kako bi se ti bolje osjećala. Prihvati činjenicu da naš prekid neće biti nimalo poseban. Ovo je jedan staromodan, dugoočekivani prekid. Drago mi je što ću napokon odmoriti od tvoje naporne potrebe da skupljaš posebna iskustva. Pitam se jedino što ja radim u tvojoj kolekciji.

Stela šuti.

JAZZ
Mislim da bih trebao ići.

MARK
Ostani Jazz. Dužan si ovo čuti do kraja.

STELA
Jazz nije kriv za naš prekid, ne treba on ništa slušati. Čitavu večer pričaš a još uvijek želiš da te slušamo, ja ili Jazz, svejedno tko. Što uopće još imaš za reći?

MARK
Mislim da bi lakše prekinuti u našoj spavaćoj sobi. Mogli smo to napraviti i prije dva tjedna prije nego smo kretali ovamo. Želim doći doma, spakirati još stvari i onda otići. Jazz, misliš li ti da je tako najbolje? Ti si stručnjak za prekide s boljim polovicama.

JAZZ
Je li to potrebno Mark?

MARK
Lijepo sam te pitao što misliš. Što bismo trebali napraviti. Daj nam savjet.

STELA
Mark, pusti čovjeka da ide.

MARK
Ne držim ga. Uostalom, mi moramo ići. Imamo let za sat vremena.

STELA
Ja sam već spakirana.

JAZZ
Jednostavno ćete se vratiti kući? Zajedno?

STELA
Molim?

JAZZ
Imam osjećaj da je sve ovo što ste rekli večeras bilo samo nekakvo ispuhivanje.

MARK
Imamo problem, ne možemo reći da ga nemamo.

STELA
Ali karte moramo iskoristiti.

JAZZ
Vas dvoje zapravo nikad nećete prekinuti.

MARK
Kažeš to kao da bi to bilo nešto strašno. Stela, čekam te dolje, nazvat ću taksi.

STELA
Doći ću za minutu.

Mark uzme kovčeg i izađe.

STELA
Jazz, hvala ti na svemu.

JAZZ
Ne znam što sam točno napravio.

STELA
Napravio si puno. Pomogao si mi da napravim neke korake.

JAZZ
U kojem smjeru?

STELA
Molim?

JAZZ
Korake naprijed ili korake unatrag?

STELA
Možda bih rađe da si u ovom trenutku voditelj prodaje a ne pjesnik. Ne znam kako se pozdraviti sa pjesnikom, sve izokrenete.

JAZZ
I ja se tako osjećam. Pjesnici su vrlo slični turistima. Ni jedne ni druge ne možeš zaista upoznati.

STELA
(sa smiješkom)
Ne možemo reći da se nismo upoznali.

JAZZ
Ako misliš na onu plažu, ne mogu se složiti s tobom. Takva bliskost je relativna.

STELA
Naučila sam nešto od tebe.

JAZZ
Što?

STELA
Bolje je raditi na sebi nego na drugima.

JAZZ
Ponekad ne treba raditi. Možda ste vas dvoje u pravu, možda je bolje da stvari ostanu kakve su bile.

STELA
Žališ što si pokopao svoju polovicu?

JAZZ
Da. Ali neću dugo žaliti. Uskoro ću te pozvati na vjenčanje.

Kraj.

STRANCI

Luka Mavretić

-desetominutna drama
za kolegij Autorske poetike

Mentorica: Prof. Sibila Petlevski

I.

Vidimo unutrašnji prostor garaže, zamračen. Ondje se nalazi nekoliko velikih kartonskih kutija, dječji drveni konj, tri bicikla, veliki radni stol i maleni krevet u kojem spava EDI (34). Pokrene se automatski mehanizam koji otvara vrata garaže, uz buku i dnevno svjetlo. U garažu uđe MATEJ (36).

MATEJ
Spavaš?

Edi se uspravi u krevetu.

EDI
(još uvijek pospanog glasa)
Ne, ne, budan sam.

MATEJ
Oprosti ako ti je rano.

Matej pregleda kartonske kutije.

EDI
Sve okej.

MATEJ
Moram samo nešto dovršit.

EDI
Šta je Marija rekla?

MATEJ
O čemu?

EDI
O tome da sam ovdje. Mislim, ona i Ivana su dosta bliske.

MATEJ
Ništa nije rekla.

EDI
Stvarno?

MATEJ
Otišla je kod svojih još jučer ujutro.

EDI
Mislio sam da je doma.

MATEJ
Posvađali smo se, opet.

EDI
(tonom šale)
I ti i ja smo se na isti dan posvađali sa ženama?

MATEJ
Nisam ti sinoć htio reć, bio si prilično...

Matej zastane.

EDI
U kurcu. Jesam. Hvala ti još jednom.

MATEJ
Ma ništa.

EDI
Daj mi pet minuta i ja ću krenut.

MATEJ
Ne moraš još. Možeš mi pomoć oko ovoga.

Matej iz jedne od kutija izvadi kemijske instrumente; menzuru i erlenmeyerovu tikvicu.

EDI
(sumnjičavo)
Oko čega ste se ti i Marija posvađali?

MATEJ
Opet zbog Turaka.

EDI
Zbog Turaka?

MATEJ
Da. Svake godine radim specijalne efekte za njihovu borbu. Znaš, ona uprizorenja povijesnih bitaka. Ima to jedno društvo ljubitelja davnina. Jedni glume vitezove a drugi Turke.

Edi ustane iz kreveta.

EDI
Okej, mogu ti pomoći. Imaš sve?

MATEJ
Edi, ja sam profesionalac.

EDI
Ti isto voliš te stvari? Imaš tu negdje kacigu, mač i to?

MATEJ
Radim to isključivo zbog love.

EDI
Pa šta onda Mariji smeta?

MATEJ
Boji se da ću dignut garažu u zrak.

EDI
Pa dobro, šta njoj nije jasno da na faksu radimo s tim stvarima svaki dan?

Matej radi s kemikalijama.

MATEJ
Jasno joj je, al se i dalje boji. Gledala je previše filmova. A i treba nam lova. Ili ću ja dignut garažu u zrak ili će banka dignut kuću.

EDI
(promatrajući Mateja kako radi)
Čekaj Matej, to je malo previše.

MATEJ
Rekli su da ove godine žele da bude glasnije.

EDI
Kolko dobivaš za ovo?

MATEJ
Petnaest komada.

EDI
(iznenađeno)
Isuse!

MATEJ
Da.

EDI
Ja sam mislio da ti fanatici nemaju love.

MATEJ
Šališ se? To su sve redom uspješni poduzetnici koji nemaju pametnijeg posla nego da se igraju. Čuo sam da jedan viteški oklop košta dvije tisuće eura.

EDI
Nemoj mi reć. Kažeš poduzetnici? Pa da, taj kapitalizam se uklapa u neke srednjovjekovne ideje.

MATEJ
Vidi njega, stručnjak.

EDI
Vidi mene? Ti zarađuješ na lažnim Turcima.

MATEJ
Dosta zajebancije, dođi pomoć.

EDI
Gdje ti je zaštita?

MATEJ
Ozbiljno?

EDI
Sigurnost na prvom mjestu, tako su nas učili.

MATEJ
U ormaru.

Edi otiđe do velikog metalnog ormara, otvori jedna vratašca.

EDI
Ne vidim naočale.

MATEJ
Tamo su.

EDI
(ugledavši nešto)
Ma ne. Nisi ozbiljan.

Edi izvadi viteško kacigu.

MATEJ
Našao si.

EDI
Hoćeš da radim kemiju s tim na glavi?

MATEJ
Ako je mogla štititi od Turaka može i od kemije. Šalim se. Ostala mi je još samo jedna bomba pa sam gotov.

Edi otvori još jedna vratašca metalnog ormara.

EDI
Čekaj, ti ovdje imaš...

Edi otvori još nekoliko vratašca.

EDI
Ti ovdje imaš cijeli ovaj...

MATEJ
Oklop.

EDI
Znači i ti se igraš s njima?

MATEJ
Ne igram se ja s tim kretenima. Ove godine su poduzetnici bili kratki s lovom.

EDI
Pa si dobio oklop?

MATEJ
Dobio sam dvije tisuće eura. Samo moram tu stvari stavit na *eBay.*

EDI
Jako puno riskiraš za neku fantomsku lovu.

MATEJ
Ta lova nije fantomska. Takva sranja se prodaju dok kažeš keks.

EDI
Okej, prodaju se. Ali da faks sazna da radiš ove stvari na crno.

MATEJ
Šta bi onda bilo?

EDI
Stvarno me to pitaš?

MATEJ
Da stvarno te pitam.

EDI
Pa možda bi dobio otkaz čovječe.

MATEJ
Čekam već deset godina.

EDI
Čekaš otkaz?

MATEJ
Da sam profesor ne bih morao radit ova sranja za lovu.

EDI
Matej, ne znam šta da ti kažem.

MATEJ
Ne moraš ništa reć, to nije do tebe.

EDI
I meni je bilo čudno, ja sam mlađi i došao sam poslije tebe ali, nisam to mogao odbit.

MATEJ
Prestani se ispričavat, nije to strašno. Ima i strašnijih stvari. Recimo, Turci. Oni su bili strašni. Ali da je mi tog dana došlo da ovakvu jednu bombu bacim na katedru- to ti ne mogu poreć.

EDI
Ne isplati se to.

MATEJ
Ma šta ti je, zezam se ja.

Edi podigne svoju kožnu jaknu koja visi na glavi igračke drvenog konja.

EDI
To je od tvog malog?

MATEJ
Da. On voli kauboje i indijance.

Kratka stanka.

EDI
Idem ja, hvala ti...

MATEJ
(prestane raditi s kemikalijama)
Nisam te pitao, zašto te žena potjerala?

EDI
I sam znaš, pao mi je veliki teret s vrata. Da sam bio asistent još samo jednu godinu poludio bi. Al tebi to ne moram pričat.

MATEJ
Ne, stvarno ne moraš.

EDI
Prestao sam bit asistent čovječe. Nakon dvadeset godina štrebanja- nešto. Nešto veliko. Pa sam kupio *Harley.*

MATEJ
Motor?

EDI
Da. Polovni. Mislio sam da će klinci mislit da sam cool. Htio sam bit *onaj* profesor. A Ivana je rekla da ću jako kratko biti profesor i da su motori opasni.

Matej se nasmije.

EDI
Šta je?

MATEJ
(kroz smijeh)
Mislio sam da je nešto ozbiljnije. Kad si jučer došao bio si totalno u kurcu. Mislio sam da te žena ostavila ili nešto. Čak si i suzu pustio.

EDI
(pomalo uvrijeđeno)
Dobro ne moraš se smijat frendu.

MATEJ
Ne moram se smijat frendu?

Matej u ruke uzme jednu od kemijskih bombi.

EDI
Šta radiš? Spusti je.

MATEJ
Ne brini, spustit ću ja nju. Tu ispred tebe.

EDI
Isuse, prestane se zajebavat, nije smiješno!

MATEJ
Ovdje ima dovoljno da sruši zgradu.

EDI
Ne smiješ to dat onim viteškim luđacima, netko će stradat.

MATEJ
A ne, ovo ne ide njima. Njihovo uprizorenje je tek za mjesec dana. Ovo sam napravio za nas dvojicu.

EDI
(panično)
O čemu pričaš?

MATEJ
Nemoj glumit!

EDI
Matej, smiri se. Samo polako. Hoćeš da otvorim garažu, da uđe malo zraka?

MATEJ
Ne trebaš!

EDI
U redu, onda neću. Samo se smiri.

MATEJ
Ja sam mislio da me zovu unutra da mi čestitaju. A oni su mi rekli da za sad stvari ostaju iste, da ostajem asistent.

EDI
Spusti tu stvar.

MATEJ
I to bi bilo okej, ja bih si već objasnio da ima vremena i da ću uskoro dobiti taj posao. Ali.

EDI
(prestrašen)
Ali?

MATEJ
Kad sam izlazio iz sobe oni glupi starci sa katedre su mi rekli da se prestanem igrati vitezova i turaka.

EDI
Znaju za to?

MATEJ
(pomalo agresivno)
Znaju. Mislim da si im ti rekao.

EDI
Ali ja sam danas saznao za to, kako bih ja mogao...?

MATEJ
Ne znam, ali netko je.

EDI
Moraš se smiriti, ovo ti neće pomoći. Možda da nazovemo Mariju?

MATEJ
Marija ne želi razgovarati sa mnom. Jučer sam je udario.

EDI
Isuse!

MATEJ
Otišla je s malim.

Matej višlje podigne ruku u kojoj drži bombu.

EDI
Nemoj!

Matej baci bombu o tlo garaže. Edi skoči u zaklon. Nekoliko trenutaka stanke. Na tlu garaže vidimo bijeli prah.

MATEJ
Stvari iz kuhinje. Dvije vrste brašna.

EDI
(ustajući)
Kretenu jedan!

Edi nasrne na Mateja, počne ga udarati. Matej se ne brani. Matej padne na tlo, a Edi ga udari još nekoliko puta. Zatim Edi ustane, a Matej ostane na tlu.

EDI
Ti nisi normalan!

MATEJ
(počevši plakati)
Oprosti, ja, ne znam šta sam htio. Oprosti ako sam te...

EDI
(grubo prekine Mateja)
Nemoj se ispričavat.

MATEJ
Razumijem ako si ljut. Molim te samo da nikome ne kažeš za ovo.

EDI
Ti više ne bi smio raditi s klincima.

MATEJ
Nemoj to govorit. Nemoj to...

Matej zastane, uplakan.

EDI
I trebao bi naći neke druge fanatike.

MATEJ
Molim?

EDI
Zvali su me prije nekoliko tjedana. Vitezovi i Turci. Nudili su mi tvoju gažu. Rekli su da si preskup.

Edi pokrene mehanizam za otvaranje vrata garaže.

EDI
Ali ti si spustio cijenu. Sad koštaš jedan čitavi viteški oklop. To je stvarno nisko.

MATEJ
(držeći se za rebra, jedva govoreći)
Trebao sam, napraviti, pravu bombu.

EDI
Rekao sam to ekipi na katedri jer mislim da ti ne bi smio raditi s klincima. Čovječe, pa udario si svoju ženu. Tvoje ponašanje na faksu zadnje vrijeme, tvoja bahatost, katedra to pamti.

MATEJ
Ja bahat?

EDI
Da, to je neka vrsta bahatosti. Stalno donosiš neke nove ideje i neke nove stvari, zbog toga se katedra osjeća glupo.

MATEJ
Znam više od cijele katedre, debelo više, i to je onda bahatost? Čovječe, tolko su stari da su vjerojatno radili na atomskoj bombi. U svakom slučaju, pošteno bi bilo da sam ja dobio...

Edi se nasmije, njegov smijeh prekine Mateja.

EDI
Bilo bi pošteno? Je l ti sebe čuješ? Pošteno? Evo, ta atomska bomba, je li ona bila poštena? Ako ostaneš pošten jebote, završiš spržen.

MATEJ
Trebao sam dobiti taj posao. Ovo bi trebalo biti moje vrijeme, a ne njihovo.

Edi u ruke uzme viteško kacigu.

EDI
Nisam siguran da je ovo tvoje vrijeme.

Edi pusti kacigu da padne na tlo i izađe.

Kraj.

BOXY

Luka Mavretić

-desetominutna drama
za kolegij Autorske poetike

Mentorica: Prof. Sibila Petlevski

I. PRIZOR

Malena svlačionica, zamračena, s nekoliko ormarića, tuš kadom i masažnim stolom.

Na masažnom stolu leži zadihani MARIO (20).

Uđe SPORTSKI NOVINAR (40).

SPORTSKI NOVINAR
U nekoliko desetljeća koliko pratim ovaj sport, još nisam vidio tako nešto. Iako zvučim uzbuđeno, nemojte mislite da sam oduševljen. Nadam se da se niti ovakva pobjeda niti ovakav poraz više nikad neće ponoviti.

Sportski novinar izađe. Uđe SVEN (45), pokuca na vrata svlačionice.

SVEN
Mario, otvori.

MARIO
Neću tata.

SVEN
Otvori Mario.

MARIO
Ljut si.

SVEN
Nisam ljut, moramo razmisliti što da radimo.

MARIO
Nemamo što raditi, netko je nazvao policiju.

SVEN
Bit će sve u redu.

MARIO
To baš vjerojatno nije istina.

SVEN
Što ti je došlo u glavu?

MARIO
Ne znam.

SVEN
Čekaj, dolaze novinari.

Sven izađe.

SVEN
(van pozornice)
Neće biti izjava.

Nakon nekoliko trenutaka, na vrata svlačionice pokuca KRIS (61).

KRIS
Ja sam.

Mario brzo ustane s masažnog stola i otiđe otvoriti. Kris uđe. Čim uđe uhvati Maria za kosu.

MARIO
Kris, ja ne znam što se...

KRIS
(ljutit)
To nije boks! Znaš da hitna dolazi po čovjeka? Vjerojatno ima potres mozga.

MARIO
Tako je loše?

KRIS
Jako je loše, uopće ne reagira.

MARIO
Što da napravim? Završit ću u zatvoru.

KRIS
Ne misliš valjda da ćeš samo ti imati posljedice?

MARIO
Ne znam, pa ja sam taj koji je...

KRIS
(prekine Maria)
Ti si taj koji je udario suca, da. Ti si taj.

MARIO
Ja sam taj.

KRIS
Ali ja sam trener koji te pripremao za ovaj meč. Imaš svoju obitelj, njih će pitati kako su uspjeli stvoriti takvog monstruma. Živiš i u nekoj zemlji, na tu će zemlju iz sportske perspektive sada sigurno drugačije gledati. Ako čovjek uopće preživi.

MARIO
Misliš da bi mogao...? Mislim da nije bilo tako jako.

KRIS
Trebao bih te ubit!

Kris krene prema Mariu, ali ovaj se ne izmakne. Kris zastane.

KRIS
Ali neću. Danas je bilo dosta udaranja.

KRIS
Zašto si mene uopće pustio unutra? Tata ti je kucao.

MARIO
Ne znam.

Kratka stanka.

KRIS
Ovo je bio tvoj prvi profesionalni meč. Prvi i zadnji.

MARIO
Cijeli život boksam a ovo je moj prvi profesionalni meč.

KRIS
Pa tako stvari idu, ne možeš postati profić kao klinac.

MARIO
Samo ti hoću reći da sam puno uložio.

KRIS
Puno si uložio. I puno izgubio.

Kris pogleda kroz vrata svlačionice.

KRIS
Mislim da policija stiže. Ja idem, ne želim biti ovdje kad te uhite. Da im ne padne na pamet i da mene povedu.

MARIO
Znam zašto sam te pustio unutra.

KRIS
Mali žao mi je, ja idem.

Kris krene prema izlazu.

MARIO
Kakav sam bio?

Kris zastane.

KRIS
Šališ se?

MARIO
(na rubu suza)
Kakav sam bio? Prije ovog sa sucem.

KRIS
Bio si dobar.

MARIO
Samo dobar?

KRIS
Bio si odličan. Već dugo nisam vidio takvu disciplinu u ringu. Milijun puta sam ti rekao da ne žuriš. Da polako radiš kroz tijelo suparnika, da pomalo radiš i da se štitiš. A ti si večeras bio baš takav, radio si i štitio si se. Ne mogu vjerovati da te hvalim, i ja sam lud.

MARIO
Nisi lud. Bio sam dobar.

KRIS
Nisam lud. Bio si dobar. Ali mali, ti si lud.

Kris ponovno krene prema izlazu.

KRIS
Da te nisam naučio da budeš tako spor možda bi meč završio prije. Ako netko ima ruku da meč završi brzo, onda si to ti.

MARIO
Ovu ruku?

Mario podigne svoju desnu ruku.

KRIS
Ne. Nije bila ta ruka.

MARIO
Ovu ruku?

Mario podigne svoju lijevu ruku.

KRIS
Da. To je ta ruka.

MARIO
Je li?

Mario naglo udari šakom o zid. Nakon toga jaukne od boli.

KRIS
Što radiš?

Kris priđe Mariu koji leži na podu.

KRIS
Da vidim.

MARIO
Ne diraj.

KRIS
Slomljena je. Zašto si to...?

Kris zastane.

KRIS
Tebi treba policija da te čuva od tebe.

Mario ustane s poda držeći desnom rukom svoju lijevu ozlijeđenu.

MARIO
(s bolnom grimasom)
Evo, sad sam i prvi boksač koji je pobijedio samog sebe.

KRIS
Mali, to si već postao, čim je meč završio.

Na vratima začujemo glasno kucanje.

II. PRIZOR

Ista svlačionica, sat vremena ranije. Vidimo Maria kako skakuće na mjestu, zagrijava se za meč, Kris mu diktira udarce.

KRIS
Dobro je, odmor.

Mario glasno izdahne. Začujemo kucanje na vratima. Uđe Sven.

SVEN
Kako stvari idu?

KRIS
Mali je spreman.

SVEN
To mi je drago čuti.

MARIO
Jeste već svi gore?

SVEN
Svi već sjede na svojim mjestima. Kris, tražili su te novinari, za izjavu prije meča.

KRIS
Da, rekli su da će me nešto pitati.

SVEN
Čekaju te gore.

KRIS
Nije to moj stil, ali dobro. Idem s njima popričati.

Kris izađe.

SVEN
Jesi ponosan? Prvi profi meč.

MARIO
Ne mogu vjerovati.

SVEN
To sad treba dobro iskoristiti.

MARIO
Treba.

SVEN
Sve znaš, Kris ti je objasnio taktiku?

MARIO
Prošli smo sve već pet puta.

SVEN
Super. Sretno sine.

Sven zagrli Maria.

MARIO
(sa smiješkom)
Tata ti si već počeo slaviti.

SVEN
Popio sam piće. Za živce. Nije lako gledat svoje dijete da ulazi u ring.

MARIO
Mogu misliti.

SVEN
(sa smiješkom)
A da mi tebi nešto stavimo u rukavice? Da ti bude lakše.

Obojica se nasmiju.

MARIO
Ne treba hvala. Opasan sam i ovako.

SVEN
Imaš pravo.

Sven krene prema izlazu.

SVEN
(ozbiljan)
Vjerujem ti.

Pogled između njih dvojice.

SVEN
(ponovno vedar)
A sad idem. Dosta sam ti smetao koncentraciji.

MARIO
(iz nekog razloga vrlo ozbiljan)
Što znači da mi vjeruješ?

SVEN
Kako to misliš, što to znači? Znači to što sam rekao, da ti vjerujem.

MARIO
Ne znam, čudno mi je to kako si to rekao.

SVEN
Vjerujem u tebe, to sam htio reći.

MARIO
Tata, je li sve u redu?

SVEN
Što ti je sad da me toliko ispituješ, sve je u redu. Samo sam jako uzbuđen. Dugo si radio na ovome. Puno si uložio truda. I mi smo uložili puno truda i novca u to.

MARIO
Čekaš da se isplatim?

SVEN
Ma daj mali, nemoj biti takav. To je normalno. Veselim se da dobiješ sve što ide uz ovo, uspjeh, nagrade, novac.

MARIO
Novac.

SVEN
Još da su ti napravili bolji ugovor, sve bi bilo bolje.

MARIO
Tata, ovo je prvi meč, ugovor nije mogao biti bogzna kakav.

SVEN
Uz malo truda i malo pravovremene medijske pompe je mogao biti prilično dobar.

MARIO
Novac će doći.

SVEN
Tu si u pravu. Svakako će doći.

MARIO
S vremenom.

SVEN
S vremenom. Sutra.

MARIO
Kako to misliš, sutra?

SVEN
Možda ti to ne bih trebao reći, ali stavio sam nešto novca na tvoju pobjedu.

MARIO
Kladio si se na mene?

SVEN
Jesam. Kris kaže da ovakvog boksača nije vidio već dugo vremena. A i ja vidim da si odličan.

MARIO
U redu, ali kakve to ima veze sa klađenjem?

SVEN
Zašto čekati da novac dođe? Zašto ne bismo napravili nešto da on dođe ranije?

MARIO
Tata, to je protuzakonito. Ako nas uhvate...

SVEN
(prekine Maria)
Neće nas uhvatiti. Nisam se ja kao fizička osoba okladio, zamolio sam nekog da to napravi za mene.

MARIO
To je klađenje, kako god. Još gore, to je kockanje.

SVEN
Nemoj spominjati tu riječ.

MARIO
Kockanje?

SVEN
To nije to. Nije to ako si siguran u ishod.

MARIO
Siguran si?

SVEN
Pa prva stvar koju sam ti rekao je da ti...

Kris uđe, Sven zastane.

KRIS
Dosadni su ovi novinari.

SVEN
Kris nemoj se pretvarati, svi vidimo da uživaš u tome.

KRIS
Ma baš, nije to moj stil.

SVEN
Mario, vjerujem ti. Neka bude nokaut.

Sven izađe.

KRIS
Hajmo ponoviti još jednom plan.

MARIO
Kris, nisam raspoložen.

KRIS
Neću to čut! Još jednom. Dobro slušaj. Suparnik ima malo već raspon ruku, ali ti imaš tehniku. Zato je naš pristup takav da mu lomimo komadić po komadić. Kombinacija i odmakni se, kombinacija i odmakni se.

MARIO
Tata je rekao da bude nokaut.

KRIS
Pusti tatu, mene slušaj. Radit ćeš, probijat ćeš mu se kroz tijelo, malo po malo. Moraš misliti na buduće borbe, kakvu poruku želiš poslati svijetu o svom stilu. Razumiješ? Mi želimo poslati poruku da imaš odličnu tehniku i da si pametam borac koji planira. Radit ćeš mu na tijelu, polako ćeš ga slamati. I želim vidjeti možeš li izdržati svih dvanaest rundi.

MARIO
Zašto?

KRIS
Nitko ti neće dati priliku za titulu ako ne možeš izdržati svih dvanaest rundi.

MARIO
Misliš da mogu doći do titule?

KRIS
Mali, nemoj se umisliti, ali vjerujem u tebe.

Kris i Mario izađu iz svlačionice.

Čujemo zvono za početak borbe.

Kraj.